

31/3/0

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ మార్చి నెల 5-వ తేది గురువారము
(శ్రీ) రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, శాల్కమాస శుద్ధ దశమి ౧౦.

No. 282
సంచిక ౨౮౨

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు ప్రాందియ్యును. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిద నొప్పులకు సంచీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శవు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
దేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్క-నిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

గానుపాలీలు
అగేట్ కలములు

2957

మార్చి నెలాఖరువరకు
గ్రాసు రూ 10 లు చొప్పున పంపబడును.
విక్టోరియా డిపో,
మైలాపూరు — మద్రాసు.

మైనపువత్తులు

ది ఇండో - బర్మా పెట్రోలియం కంపెనీ లిమిటెడ్

రంగూను,

వారి చేత యారు చేయబడినది

ఏజంట్లు, స్టాకు చేయువారు

ప్యారి అండుకో

పోస్టుబాక్సు నెం 12, మద్రాసు

మైనపువత్తులు, మైనము, ధరలకు వ్రాసిన తెలుపబడును.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా.

మాంటు రోడ్డు, మద్రాసు 95th

28-2-25 శనివారమునుండి 6-3-25 శుక్రవారమువఱకు
శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నం 3-15 గంట మాటనీగలద
“నో డి ఫెన్సు” విట్టగ్రాఫ్టు
స్పెషల్ డ్రామా
విల్లియంషెక్సన్, ఎడ్మండు జాన్సన్ అత్యద్భుతచర్యలు,
సాహసకృత్యములు, వింతలు చూడకగినవి.
4 వ స్క్వాసిరీస్ డి నెవర్ ఫుష్టర్నుకూడ చూపబడును.

రెడ్డిరాణి పబ్లికేషన్స్ 1781

సం॥ర చందారు 3

మత, సాంఘిక, వ్యవసాయక విద్యావిషయములు చర్చింపబడును.

వారకాంత (గాంధీకము) నిలులయ్య, నిట

కత్తెలయ్య ఆధుతచర్యలు,
బీబివర్ణన చదివితీరవలయును. డి 12

మిథునానురాగము (శేరుగన్నవల) డి 12

నరసింహకారికావృత్తి (ఆపస్తంబ గృహ్య
సూత్రములకు తెలుగు
తాత్పర్యముగల స్వార్థగ్రంథము రు. 1-10-0

రెడ్డిబ్రదర్స్ రాయవరము, గోదావరిజిల్లా.

నేత్రాంజనము

డబ్బీ 1-కి రూ. 0-4-0

ఈ కాటుకలలో పచ్చకర్పూరము మొదలగు మంచి
వస్తువులు చేర్చబడినవి. అందును సామాన్యముగ వాడతగినవి.
కండ్లకు ఏవిధమైన బిచ్చునుచేయదు. ఈ కాటుకను విశుభక కొద్ది
దినములు పెట్టుకొనిన కంటిమంటలు, ఎటులైనా, పుసికట్టులు,
కండ్లు అంటుకొనుట, కంటిదురదలు, కండ్లను సకలు మొదలగు
నుమాను. డబ్బీలో పావుల తొత్తు కాటుకకూడ మేయించును.
అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి. మద్రాసు.

పురమాషీవనులు పోకరవనులు చేయునట్టి

వారెవ్వరో బాగుగా విచారించి

1842

మొదట తెలిసికొనుడు.

బహుమానము నిచ్చుగొన్నెలు, పందెపులోకాలు ఎట్టిమాదిరిలో నైనను ఆర్జరిచ్చిన సకాలములో తృప్తికరముగా తయారుచేసి యిచ్చెదము సీమవెంగీకి సవరంబంగారుకు పూచించెదము.

రూ. 10 ఎత్తుమొదలుకొని రూ. 25 ఎత్తువరకు ఒకరూపాయ ఎత్తునకు 1-12-0, చొప్పునను అంతకుపైన ఒకరూపాయ ఎత్తు 1-8-0 చొప్పున విక్రయించబడును.

(2) ఉమ్మడి రామయ్యకెట్టి, గురుస్వామి కెట్టి కంపెనీ

నగలన రక్తులు 25, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు

లోకామయహారకస్తూరిమాత్రల

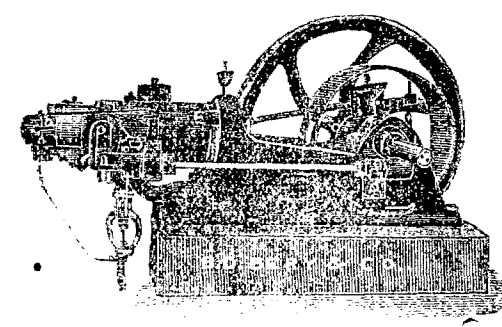
విజ్ఞాపన

మహాభాగా, 25 సం॥ లనుండి నేను లోకనేప చేయుచుండునంతటి తమకు తెలిసియుండవచ్చును. ప్రతి సెల్ రము లక్షలకొలది కుటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆదరించుచున్నారు. ఇండియావారుమాత్రమే గాక బర్మా, సిలీన్, మలయాష్ట్రలు, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందుండు వారుగూడ నాతో స్నేహము చేసియున్నారు. సాధారణముగా వైద్యులందును నన్ను ఆదరించుచున్నారు. సమయము వచ్చినప్పుడు నన్ను మరచుటలేదు. నాపేరు (లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు) చంటిపిల్లలు, భారీంతలు, పడుచు చారు, ముసలిచారు, వారు పిరనసేల సమస్త మానవకోటియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్తతీతలములు, చక్కలకరములు, మాంచము, శీతవాతము, ప్రక్కలకడుపు, ఆకలితగుండుట, ములబద్ధము, జీర్ణించిన భేదలు, కడుపుకోప్పి, జలుబు, దిస్త (క్వాసకోసము, పల్లెకోప్పి, నడుమునొప్పి, ఇన్ ఫ్లూఎంజా, ప్లేగుజ్వరములు మొదలగు వ్యాధులకు, ఇతరవ్యాధులకు అనుపానపత్రికలోనున్న ప్రకారము వాడిన తప్పక గుణముగను, నలు దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి పంపిన యోగ్యతాపత్రికలు చేతుజేలు గలవు. ఒకదాని నాతో స్నేహముచేసిన చారు మరెప్పుడు నన్ను మరచును.

800 మాత్రులకు బుడ్డి 1 కి ధర 0.4-0. పోస్టుఖర్చు తేట 6 బుడ్డు వెల పోస్టుఖర్చుతో రూ. 1-8-0 12 బుడ్డు రూ. 2-18-0. 25 బుడ్డు రూ. 5-8-0. కావలసినవారు ఈ దినప విలాసమునకు వ్రాయుడు.

ఆయుర్వేద వైద్యశాస్త్రపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారామవ వైద్యశాల, మైసూరు.

మద్రాసునందుండు స్టాకునుండి మెషి నరి అమకము

ఒక 17 ఏ. హెచ్. పి. క్రొత్తలక్ష్మి-కూడు అయిల్ ఎంజను.

రెండు 20 ఏ. హెచ్. పి. సెకెండు హాండు ప్రాతమాదిరి హరస్సువి ఆయిల్ ఎంజను.

ఒక 25 ఏ. హెచ్. పి. సెకెండు హాండు ప్రాతమాదిరి హరస్సువి ఆయిల్ ఎంజను. బాల్ గవర్నరు, డ్యూల్ ఫ్లైవీల్, మామూలు ఫిట్టింగులతో సహా అమర్చబడినది.

ఒక 32 ఏ. హెచ్. పి. సెకెండు హాండు ప్రాతమాదిరి హరస్సువి ఆయిల్ ఎంజను. రెండు 28 ఏ. హెచ్. పి. సెకెండు హాండు క్రొత్తమాదిరి హరస్సువి ఆయిల్ ఎంజను.

రెండు క్రొత్త 8 1/2" X 10 అడుగుల "స్టార్ లైట్" తేలిక (Gapbed) అన్ని కొలతలలోను రైసుహల్లులు, వ్యవసాయమునకు కావలసిన పోర్టులు పంపించుటలు, సెంటి

ప్రూగర్ పంపులు, ఫ్లవర్ విల్లులు, నగలుచేయువారికి కావలసిన రోలింగు అండు మిల్లింగు మెషినులు, స్ప్రీముంజు నాలు, డిప్ సెంట్రీగ్రేటరులు, రోయ్యుపజుల కుపయోగించు మెషిని మొదలగునవికూడ మావద్ద నున్నవి.

తయచేసి మాకంపెనీకి వచ్చి, మావద్దనుండు స్టాకును పరీక్షింపును. ఇతర వివరములకు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుడు.

Telegrams "ENDEAVOUR" Madras. HEAD OFFICE:-43, Ripon St, Calcutta. BRANCHES:-London, Bombay, Lahore, Delhi & Benares. B. D. BERY & Co., 1737 Engineers, Machinery Merchants & Government Contractors, 8, Sembudoss Street, G. T. MADRAS.

మహద్విదేవేంద్ర నాథ తాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గంధక రే:- మొక్కపాటి రామమూర్తి గారు) ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ తగినది. 214 పేజీలు ధర రూ 2 8 0 నిండుక్యాలికోదైండు ఘడర్ వైటుకాగితములు పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము. హిందీ తెలుగు న్యాకెట్టు డిక్షనరీ వెల 1-0-0 సంగీత కమంతకమణి ... వెల 0-8-0 తత్వమచంద్రిక ... వెల 1-0-0 సటికా ఆస్థాశబ్దచింతామణి 0-12-0 ఆరాధనవిధి 0 4 0 ఆత్మజ్ఞానా సంఘము (శరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మస్థితి) 0 8 0 శ్రీ గురుభాష్యులము అను వేదసారగ్రంథము ధర్మపాటలు, శ్రీమతి కల్పమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది. 0 4 0 తిరాలవెట్టె నెం 212, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 6, 7 తంటుకెట్టివిధి మద్రాసు.

మద్రాసు రెయిల్వే రక్షణచట్టపు సవరణబిల్లు

1886 రెయిల్వే రక్షణచట్టమును సవరించుటకై ఒక బిల్లును ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకసభ్యులకు య.కా. ఇ. మాన్యు బాండ్సుగాదు కావనసభయందు ప్రవేశపెట్టునట్లుల క్రింద జీవారపుగెట్టులో ప్రకటించబడినది. ఆబిల్లుయొక్క కారణోద్దేశ్యము లిట్లు చెబువలసివని.

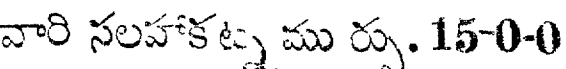
కారణోద్దేశ్యములు ఎట్టిటులలోనున్న ఇరిగేషను కాల్యాలనుండి వీరు వెళ్లి వరదగ పారుటలను రెయిల్వేలకు నష్టము గలుగకుండ ఎట్టిటుల యజమానులు ఆకాలవలకు న్యాయప్రకారము జేయవలసిన మర మృతులను జరుపుటలు 1885 మద్రాసు రెయిల్వే రక్షణచట్టము IV ఉద్దేశించబడెను. కాని ఆచట్టము ఆచరణయందే క్రింది లోపములు గానించెను.

- (1) భూమి యెవరిస్వాధీనముక్రింద నున్నదో వారిమాన నే అచటనిబంధనలు ప్రయోగింపవచ్చునగాని తలకాల్పెట్టు కొన్న వానిపైగాని, కవులకు బుచ్చుకొన్నవానిపై గాని ప్రయోగింపవలెనను. (2) వేర్వేరు లాభములుగల యిద్దరుపైగా భూస్వాములున్న తేనుల కెట్టియేర్పాటును లేదు. (3) సెక్షను 4 లో భూమియజమాని ఖర్చులో యెంత భాగముభరింపవలెనో చెబువలసినను 5, 7, సెక్షనుల అర్థముకూడ ఖర్చు లన్నియు యజమానియే భరింపగల్గినయెడల న్యాయప్రకారముకన్న యెక్కువైనను ఆతనే భరింపవలయుననుడ జేయుట కవకాశము గలదు. ఈకావనోద్దేశ్య మిదిమాత్రము గాకరదు. (4) ఈచట్టముప్రకారము చర్యజరుపునపుడు భూమి యింకొకరిపర మైనయెడల క్రొత్తగాచర్యజరుపవలెనని నిబంధన గలదు. ఇది ఆలస్యమునకు కారణమగును. (5) దాసబంధం ఈనామలనివయము ప్రభుత్వమువారు భూమి యజమానిపై చర్య దీసికొనవచ్చునేమా చట్టమునందు వివరింపలేదు.

పై లోపములను పిక్కలుకై యాచట్టము నీక్రిందివిధ ముగ సవరింప నుద్దేశించబడినది:-

- (1) ఈచట్టము ఎట్టిటులలోని కాల్యాలకే సంబంధించు నుగాన ఎట్టిటుల అనుపదము 1894 ప్రాప్రైవేట్ ఎట్టిటులు విలేజ్ సర్వీసు ఆక్టోబర్ నిర్వచింపబడినది. భూస్వామి యనుపద ము స్వంతదారులకేగాక తలకాల్పెట్టుకొన్నవారికిని యింకను యెవరికైన అధికారమున్న వాడికిని వర్తింపవలయును. (2) మొత్తమువిదా యేకపదమునకు బహుళ్యమున్నను భూస్వామియని మాత్రముగాక లేకభూస్వాములు అనిచేర్చిన యెల్ల అనునానము లేకుండును. ఈసవరణలన భూస్వాములసాక్షుల కేమియును నష్ట ముగలుగదు. ఇందు బిల్లులోనే క్లాజు (20) లో నిబంధన జేయబడినది. (3) భూస్వామి న్యాయప్రకారము జేయవలసినంతవర కేవలము జేయును. మిగిలినవి స్థానికప్రభుత్వమువారు జేయించెదరు. (4) భూస్వామి మారినపుడు క్రొత్తచర్య జేమియు నెత్తుకొనకుండ జేయబడినది. 16 వ క్లాజులో ఎట్టిటువందు కై లుకు నష్టము గలుగలేదు కాలవలనున్నయెడల వీనిని సరిగా నుండు ఖర్చు ఎట్టిటుజేయని బాగా తెలుపబడినది. 5, ఏదైన కాలవలను చెడిపోకుండ నుండుటకై యా నాము లిచ్చియున్నయెడల ఈనాంశారు చేయవలసిన మరమ్మ తులను జేయనపుడు మరల నాయానామను దీసికొనుసాక్షు ఎట్టిటుదారు కుండును. ప్రభుత్వమునెడ బాధ్యత ముఖ్యముగ భూస్వామికుండును. అయితే ఈనాంశారువల్ల భూస్వామి కేమియు నష్టముగలుగకుండ 20 వ క్లాజులో రక్షణజేయబడి నది.

ఈచట్టముప్రకారము భూస్వామిభరించునట్లుల ఖర్చుకన్న యెక్కువ విధింపబడుచున్నది. ఇంకొవరకు అట్టిఖర్చు రాష్ట్రీ యానాయములనుండియే భరింపబడుచుండెను. సంస్కరణముల విదప రాష్ట్రీయానాయములను కేంద్రప్రభుత్వానాయములను పేరుజేయబడెను. అట్టికరి కేంద్రప్రభుత్వమునకు సంబంధించిన రెయిల్వేలకు రాష్ట్రీయానాయములను ఖర్చుపెట్టుట యేమాత్ర మును న్యాయముగాదు. కాబట్టి భూస్వామిపెట్టిన ఖర్చుపై సెక్యురైటీజీతనదానిని రెయిల్వేకంపెనీ భరించవలయు నుద్దేశించ బడినది. ఈఖర్చు కంపెనీ భరింపవలయునట్లు జేయ నుద్దేశ మున్నపుడు ఆఖర్చు అంచనాలు తయారుజేయునపుడు కంపె నీకిగూడ చెబువలెను. ఇందులకు 6 వ క్లాజులో నిబంధన జేయబడినది.

చెన్నపురి ఆదాయ వ్యయ పత్రము

1923-24, 24-25, 25-26 లెక్కలు

చెన్నపురి ప్రభుత్వమువారు ప్రచురించిన వివిధశాఖలక్రింద గల్గిన ఆదాయవ్యయముల ట్టిక నిందు ప్రకటించుచున్నాము.

ఆదాయము (లక్షలు)

ప్రధానశాఖలు	1923-24 లెక్కలు	1924-25 బడ్జెటు అంచనా	1924-25 రివైజు అంచనా	1925-26 బడ్జెటు అంచనా
ఇంకంటాక్ష పన్నులు	10.82		2.00	
ల్యాండు రెవిన్యూ	714.28	762.01	789.84	750.67
ఎక్సైజు	518.87	518.69	497.84	489.28
ప్రాంతులు				
ఎ) నాన్ ట్యాక్సేబులు	91.70	94.10	92.56	93.06
బి) ట్యాక్సేబులు	142.85	146.09	145.25	145.82
ఫారెస్టు	54.16	52.35	53.69	54.87
రెజిస్ట్రేషను	86.86	87.82	87.94	88.78
కాపీలు అకౌంట్లుగల ఇరిగేషనువర్గములు	26.41	29.55	37.07	28.65
కాపీలు అకౌంట్లులేని ఇరిగేషను వర్గములు	1.25	1.38	1.18	1.83
నడ్డీ	11.18	13.88	13.66	17.21
న్యాయశాఖ	16.48	14.69	15.08	14.01
తెయ్యి	6.46	7.88	6.82	7.32
పొలీసు	9.18	9.04	9.11	9.17
రేవులు	...	.01	...	...
విద్యాశాఖ	7.00	6.48	6.83	5.94
వైద్యశాఖ	4.88	3.71	3.66	4.08
పబ్లిక్ వర్కులు	.57	.20	.81	.81
వ్యవసాయము	3.80	4.01	2.66	2.75
పరిశ్రమలు	11.62	15.54	18.92	10.00
ఇతరశాఖలు	4.31	3.66	3.75	4.06
సివిల్ సర్క్యూ	6.62	7.00	6.87	6.93
అలెన్యూలు పెన్నులకై వచ్చిన ఆదా	3.54	4.99	5.58	4.57
ప్రేమనగరీ అమ్మ	2.17	2.35	2.40	2.36
చిల్ద్రులు	7.56	4.48	68.4	6.62
కేంద్రరాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల అడ్వెన్సు మెంట్లు	9.15	2.46	1.55	1.95
మొత్తము...	1647.85	1677.22	1681.07	1651.79

ఖర్చు (లక్షలు)

ల్యాండు రెవిన్యూ	40.80	48.47	0.77	42.22
ఎక్సైజు	28.18	26.22	26.94	45.40
ప్రాంతులు	7.01	9.08	10.01	8.19
ఫారెస్టు	46.98	49.70	48.49	51.65
రెజిస్ట్రేషను	22.64	24.56	23.89	25.43
కలెక్టరేటులకుండి ఇరిగేషను రివీరణి	.05			
ఇరిగేషను	39.35	41.20	55.59	48.48
ఇరిగేషను నావిగేషను నిర్మాణములు	.07	.15	.50	1.04
నడ్డీలు	45.52	47.87	47.9	58.58
జేనరలు అడ్మినిస్ట్రేషను	217.05	225.17	225.38	224.86
న్యాయశాఖ	94.09	97.02	95.59	97.87
తెయ్యి	31.04	32.21	30.37	31.81
పొలీసు	200.52	198.16	194.00	193.62
రేవులు	.52	.56	.51	.51
కాష్ట్రీయశాఖలు	1.24	.94	1.42	1.28
విద్యాశాఖ	164.96	173.65	172.18	185.83
వైద్యశాఖ	56.72	62.83	59.41	60.55
పబ్లిక్ వర్కులు	11.80	12.19	12.33	31.84
వ్యవసాయము	25.72	28.59	27.09	29.69
పరిశ్రమలు	16.61	26.89	20.69	17.96
ఇతరశాఖలు	13.80	16.05	15.85	15.79
సివిల్ సర్క్యూ	108.53	108.92	93.46	95.82
కలెక్టరేటులకుండి ఇరిగేషను	6.47	6.61	6.61	6.61
అలెన్యూలు పెన్నులు	58.42	53.71	57.93	61.40
ప్రేమనగరీ అమ్మ	25.72	22.01	21.98	21.21
చిల్ద్రులు	8.96	11.78	15.02	19.85
రాష్ట్రీయకర్షములు	348.00	348.00	348.00	348.00
కేంద్రరాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు అడ్వెన్సు మెంట్లు	.47	...	.47	...
రెవిన్యూలోనుండి ఖర్చైన మొత్తము.	1611.54	1662.04	1651.42	1719.88
డివల్యూషను రూపు 25 క్రింద అడ్వెన్సులకుగాను మరల చెల్లించినది.	36.19	15.18	12.01	19.94
అసలు మొత్తం ఖర్చు.	1647.73	1677.22	1663.43	1739.82

తోటు

32.36

88.03

చెన్నపురియాదాయవ్యయపట్టిక

రాష్ట్రీయకర్షములందగ్గింనుట మాని యెక్సైజుపన్ను దీనివేయటకే భారతకానసభలోని మదరాసుసభ్యులు గూడ సమ్మతించినది గ్రాహముగాను జెప్పినది సరిగాదు.

ఫీల్డ్, మార్చి 4:—మదరాసు కానసభలో నాదాయ వ్యయపట్టికం బ్రజేశపెట్టెను గ్రాహముగారిచ్చిన యుపన్యాసము, భారతకానసభలోని మదరాసు సభ్యులనాగ్నించినది. రామచంద్రరావుగారిని సందర్శింపగా గ్రాహంగారిచే జేర్చినదిని కొన్నివిషయములంగూర్చి ముచ్చటించుచు, కేంద్రసభలోని మదరాసు సభ్యు లిప్పుడుగాని మరెప్పుడుగాని, రాష్ట్రీయకర్షములందు సౌకర్యము గలిగించుట మాని, యెక్సైజుపన్నును దగ్గించుటకే సమ్మతించుట కభిప్రాయపడియుండ లేదనిరి. గతించిన సెప్టెంబరునెలలో ఎక్సైజుపన్నులగూర్చి చర్చించునప్పటి సభావ్యతాంతరముగలిన పూర్తిగా బోధపడగలదు. గ్రాహము గారు మాయెడలను, మా ప్రయత్నములయెడలను చాల యన్యాయముజేసిరి. కర్షముల సౌకర్యములవిషయమయ ప్రభుత్వ నూచరల మాచ్చుట కేవలమువాయగుడ డబ్బుపెట్టుటలేదు. జొంబాయి సభ్యులుగూడ దానియెడల వైముఖ్యమును జూప లేదు. ఆమాచరల నడ్డుటగూడ నా రూపించుటలేదు.

సర్ పునఃప్రశ్నదాను రామచంద్రరావు, కత్తూరి భాయిగారుగూడ నిన్నటిదినమున మాట్లాడుటలో, కర్షముల విషయమయ రాష్ట్రీయలకుజేసిన సౌకర్యములను, జేర్చెట్టుగాను జేసిన దెంతమాత్రము మార్చుటకు దానుగోరలు లేదని నిష్పక్ష గ జెప్పిరి. వారు జెప్పునచేసినగా యెక్సైజుపన్నును దీనివేసి, యానవ్వమును కంపెనీలలాభములపై పెక్కుపన్నువేసి పూర్తి చేయగోరిరి. ఈ సలహా నంగీకరించుచో, ఎక్సైజుపన్ను దగ్గించుటలన గలిగిన నవ్వమునకు సరియగునాదాయము వచ్చును. ఈ విషయమే చెనుకటి సెప్టెంబరులో జర్చింపబడినది. నేడు నదియే చచ్చు. ఈచచ్చులు రాష్ట్రీయకర్షములందలి సౌకర్యముల కెట్టి యభ్యంతరమును గలిగింపవు. కొందఱు జొంబాయి సభ్యులు వారిరాష్ట్రీయమునకు, గూడ కర్షములందు సౌకర్యములు గలుగుటకుఁ గోరుచుండిరి గాని, ఇప్పటివరకుగూడ ఎవ్వరు నితరాష్ట్రీయములకు గలిగిన సౌకర్యముల కభ్యంతరము నూచించ లేదు. (అ. ప్రె.)

అస్సాము శాసనసభ

షిలాంగు, మార్చి 3:—అస్సాము శాసనసభవారు కేంద్ర ప్రభుత్వరాష్ట్రీయకర్షములందగ్గించుటలో సస్సామునారి కే సౌకర్యముగలుగజేయునందుల కసమ్మతించెను. పులకై సభాకార్యక్రమము నాపుకేయుటకు తీర్మానముపాదించుచు, నల్లనుంచును మయాజేయుటకు నమ్మబయు బూర్తిగా మానివేయు నట్లును ప్రభుత్వమును దానికరిగిన స్వృతులను సృష్టించుటకు గోరుచును తీర్మానించిరి.

క్రీకెట్టు పంచెములు

లాహోరు, మార్చి 3:—ఈ త్రర హిందూస్థానపు క్వాడ్రేం స్కూలరు క్రీకెట్టు పంచెములు లాహోరులో చాల మంది యెనుల జరిగెను. పంచెము సిక్కులకు హిందువులకు జరిగి నది. మొదట హిందువులు ప్రారంభించిరి. 162 సార్లు (రన్ను) పలువె త్రగలిగిరి. సజ్జనీంగనునతఁ డొక్కడు 38 సార్లు పలు వెత్రెను. ఫలహారానంతరము సిక్కులు ప్రారంభించిరి. పాటి యా లాహోరాజు (సిక్కు పంచెగ్రాండె పెర్ల) 41 సార్లు పలువె త్రచాల ప్రశంసముగనాడెను. మొత్తము 141 సార్లు సిక్కులు పలువె త్రగలిగిరి. ఆట సమాప్తమున సమయమందు గవర్నరు, భార్య పంచెములఁజూచుటకు వచ్చిరి.

పంచెముల జరిగించు సంఘముయొక్క కార్యదర్శి గవర్నరు మొదలగువారికి వివరించెను. (అ. ప్రె.)

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము

ఇదివరలో ఏలూరు భీమవరం తాలూకా బోర్డులకును తణుకునందు దువ్వ, అత్తిలి సర్కిలునకును ఎన్నికలు యీనెల లో జరుగునని ప్రచురించితిమి. ఏలూరు తాలూకా బోర్డుల య ర్నగూడెం ఏలూరు అను రెండుబోర్డులుగా విడదీసినందున ఈ వర్సరమునకు నామినేషనుచేసిరి. అందువల్ల ఎన్నికలు లేవు. ఇక భీమవరం తణుకునకుమాత్రము జరుగును. వోటర్లు తగు శ్రద్ధ వహించి తగువారిని ఎన్నుకొనవలయును.

శ. సుబ్బారావు,

కార్యదర్శి, నిడదవోలు 1-3-25.

మదరాసు శాసనసభ

బడ్డెలు చర్చ

(నిన్నటి తరువాయి)

సి. వి. వెంకటరమణయ్యంగారు

ప్రభుత్వ ఆదాయ వ్యయ పరిశీలనను, ఆర్థిక సభ్యునియు పన్యాసమును గూడ చాల అసంతృప్తికరముగ నున్నవని తీవ్రముగ ఖండించిరి. ప్రభుత్వమువారి వ్యయము అధికముగ పాచ్చిటకు ముఖ్యకారణము ప్రభుత్వోద్యోగుల వేతనముల పాచ్చియటయే కారణమని దలపిరి.

వోటులు విషయములు నాకొవోటులుగా మార్చుట గాను గురించి నామిత్రుడు నడిచెను. ఆచర్యవలన లాభము లేదు. ఈసభవారు సలహా నొసగుటకు మాత్రమే ఏర్పడినది. ప్రభుత్వమువారు తమకు నూలముగ నుండుభాగముల నుపయోగించుకొని మిగిలిన వానిని త్రోసివేయుచుండుదురు. ప్రభుత్వమువారెప్పుడు లోటుగలిగినను, క్రొత్త పన్నుల వైపునకు మరలెదరు. ఎప్పుడు ఖర్చుకంటే ఆదాయపథికము గానున్నను వారికి క్రొత్తసీమ తీర్చివేయవలసిన అప్పులు గానించును. ప్రజలపై విధింపబడిన పన్నుల భారమును తగ్గించు విషయము వారికప్పుడు రుచింపదు. ఈవత్సరము భారతప్రభుత్వమువారి ఆదాయము వ్యయముకంటే సధికముగ నున్నది. ఇదిగాక భారతప్రభుత్వ వ్యయ పట్టికలో మాడు నాల్గు కోట్లు తగ్గించుటకు వీలుగలదు. అందుచే, దేశీయ ఒట్టల పరిశ్రమపైన విధింపబడుచున్న పన్నును తొలగింపవలెను. అది జాతీయసమస్య. రాష్ట్రీయ కప్పములు కేంద్ర రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు సవరించు కొనవలసినవి. అందు బట్టల పరిశ్రమపైన పన్నును తొలగించుటకు జేయుట ముఖ్యము. దానితోపాటు రాష్ట్రీయ కప్పములను గూడ ప్రస్తుతము తగ్గించి తరువాత పూర్తిగా తొలగింపవలెను. ఈపరిశ్రమనుండి వచ్చు రి కోట్ల ఆదాయమును పదులకొనునెడల దేశమున 100 కోట్ల లాభము గలుగును. దేశీయ పారిశ్రామికములకు జీవనాధార మొసగినవారమగుదుము. మనదేశములో నిడియే ప్రధానముగ పరిశ్రమ.

ప్రభుత్వమువారు పెద్దయోద్యోగుల కొసగు మొత్తముల తగ్గింపనిది పరిశీలించి బాగుపడుటకు ఎట్టి ఆశయులేదు.

ఇందుకు ప్రభుత్వవర్తమనందలి వారు మార్గదర్శకులైన 1883 వేలతోనో 3500 లతోనో సంతృప్తిపడవలెను. వైద్యశాలను గురించియు, ఇటీవల పల్లెటూళ్ల ప్రజలకు వైద్యసహాయమును గురించినది వెంకటపతిరాజుగారు నడిపినవాక్యముల బలపరుచుచున్నాను. విద్యాశాఖయందు అభివృద్ధిగూడ చాలనిరుత్సాహకరముగనున్నది. పశ్చిమతీరమునందొక మొదటి తరగతి కల కాలగావలెను. విద్యాంగమంత్రి ఏర్పరచుచుండు విశ్వవిద్యాలయము ముక్కరలేదు. వారి విశ్వవిద్యాలయములు కాశీతములలోను, వ్యాసములలోను, శాసనములందు చాలగొప్పవిగ నుండునుగాని, ఆచరణయందు ఏమియు గానింపదు. పనిజేయుటకు ధనములేని విశ్వవిద్యాలయములవలన సుపయోగములేదు. విద్యాంగమంత్రిగారు పన్యాసములందు చాలఅభివృద్ధి జూపుచున్నాడు. కాని పనులనిర్వహించుటలో సుత్రము చాల అభివృద్ధి విముఖత్యము గానించును.

మద్యపానశాఖమాత్రము యధావిధిగా నభివృద్ధి నొందుచున్నది. ఈశాఖను కేంద్రప్రభుత్వమువారు దీనుకొనువంతుని వినుచున్నాము. ఈశాఖ ప్రజాయత్తశాఖగనుండునది సంతకాలము ప్రజాభిప్రాయాను సారము మంత్రిగారు దాని నిర్వహింపవలెనని మంత్రిగారి విషయమున గట్టి పట్టుదలను జూపి, రాష్ట్రీయ కేంద్రప్రభుత్వములు రెండును మంత్రియొక్క డుండెనను విషయమును గమనించు నట్లొనర్పవలెను. పారిశ్రామికశాఖపాలన మేమాత్రమును బాగుగలేదు. ధనములేనిది ఎట్టిపని యుసాగదు. పారిశ్రామికశాఖ పనిజేయవలెనన్న - పరిశ్రమలకు సహాయ మొనర్చుటకుగాను ఎక్కువధన సహాయ మొనర్పవలెను. వ్యవసాయశాఖవలన ప్రజలకెట్టి యుపయోగమును గలుగుటలేదు. గ్రామములందు ప్రచార మొనర్చుటకు ఎక్కువమొత్తము నుపయోగించినగాని వ్యవసాయశాఖ వలన ప్రజలకెట్టి యుపయోగమును గలుగజాలదు. ఏవిధముగ జూచినను ఈ వత్సరాయ వ్యయపట్టిక సంతృప్తికరముగలేదు. ప్రభుత్వ హృదయమునందు మార్పు గలుగనిది ఎట్టి చర్యలవలనను లాభములేదు. వేరేర్య ప్రాంతములనుండి సభ్యులువచ్చి యుపన్యాసము లొనర్చి ఒక్కొక్కప్పుడు గ్రామ

ములలో తగ్గింపులొనర్చి తీర్మానములొనర్చి చెల్లిపాడుదురు. వీనివలన కెట్టియుపయోగమునులేదు. ప్రతివత్సరమును నిట్టితగ్గింపులొనర్చుచుంటిమి. ప్రభుత్వమువారు వానిసంతమాత్రమును గమనించుటలేదు. సభ్యులు సూచించిన మార్పులను ప్రభుత్వమువారు గమనింపనే గమనింపదు. ఇదియంతయు శాక ప్రహసనముగ నున్నది. ఇది అధికారతేతర సభ్యులకును ప్రభుత్వ సభ్యులకునుగూడ వృధా కాలహరణము తప్ప వేరయ్యెగాము లేదు. ఈ వత్సరమైనను ప్రభుత్వమువారు తమ చర్యలకు పశ్చాత్తాప ముండెదని నమ్మెదను.

సంస్కరణములవల్ల ప్రజల కేమి లాభము కలిగెను

ప్రతిసంవత్సరము ఆదాయము అధికమగుచున్నది. దానితోపాటు వ్యయముగూడ పెరుగుచున్నది. వచ్చుచున్న ఆదాయముకాక అవ్వపువ్వకొనవలసిన అవస్థగూడ ఏర్పడుచున్నది. సంస్కరణములు ప్రవేశపెట్టినది మొదలు ఎన్నియొ క్రొత్త యోద్యోగములు సృష్టించబడినవి. శాసనసభ్యులసంఖ్య అధికమైనది. కాని వీటివల్ల ప్రజల కెంతమాత్రమైనను లాభముకలిగినదాయని ప్రశ్నించుచున్నాను. సంస్కరణములు ప్రవేశపెట్టబడిన పిమ్మట 1920 సంవత్సరమునుండి ప్రతిసంవత్సరము ఖర్చు లధికమగుచున్నది. ప్రజలు భరింపవలసిన పన్నులభారము పెచ్చుగుచున్నది. రిజిస్ట్రేషను ఛార్జీలు కోర్టుఛార్జీలు రెండింటినిగ పెరిగినవి.

వీధిప్రజల కష్టములను అంత మొందించుటకు ఎట్టిపని జరుగలేదు. న్యాయపరిపాలనమువలన ప్రభుత్వమువారు లాభముపొందుచున్నార. బడ్డెలు లెక్కలను పరిశీలించిన సివిలు క్రిమినలు శాఖలవల్ల 66 లక్షలలాభము కలిగినట్లు ఏర్పడుచున్నది. ఉచితముగ న్యాయము కలుగజేయుటకు బదులు ప్రభుత్వమువారిశాఖలవల్ల లాభము పొంద యత్నించుట తప్పు. లోటు యని చెప్పకొనుచు ఈసంవత్సరముగూడ క్రొత్తధనములను నిర్మించుటకు ధనము ప్రత్యేకింపబడినది. ప్రభుత్వమువారు అనవసరముగ వ్యయములను తగ్గించుకొని క్రొత్తసీమలను రిజిస్ట్రేషను అట్ట రేట్లను తగ్గించుట న్యాయము.

బడ్డెలు నిరాశను కలుగజేయుచున్నది

ఆర్. శ్రీనివాసయ్యంగారు

ప్రభుత్వమువారి ఆర్థిక విధానమును శిండించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:—ఈసంవత్సరపు టాదాయవ్యయపట్టిక కేవలము ఆశాభంగకరముగ నుండుటయేగాక నిరాశనుగూడ కలుగజేయుచున్నది. దేశీయభివృద్ధికి తోడ్పడుకాఖలను తగిన మొత్తములు ప్రత్యేకింపబడలేదు. వరదలవల్ల భగవంతుడు ప్రజలను బాధపెట్టెను. గోరువుట్టుపై రోకలిపోటు విధమున ప్రభుత్వమువారు పెట్టికెట్టులుపనులు ప్రారంభించి ప్రజలకు మరింత బాధకలుగజేసిరి. ఈప్రభుత్వముతల బరువుగనున్నది. ఉన్నతోద్యోగులసంఖ్యను తగ్గించి భారతీయులసంఖ్యను పెచ్చించుట వల్ల ఇట్టి విపరీత పరిస్థితులు అంతమొందగలవు. నానుగజేపెడు అశీనరులవిషయమై ప్రభుత్వమువారు మానము వహించుచున్నందులకు చింతిల్లుచున్నాను.

గా. పాత్రోగారి ఎక్సైజువిధానము

గా. పాత్రోగారు ఎల్లారనం దొసగిన ఉపన్యాసమును విమర్శించుచు శ్రీనివాసయ్యంగారు ఇట్లుచెప్పిరి:—

విద్యాశాఖమంత్రియగు గా. పాత్రోగారు ఇటీవల ఏలూరునం దుపన్యసించుచు ఎక్సైజుఆదాయము లేవన్న జాతీయభివృద్ధికి తోడ్పడుకాఖ లెట్లు వృద్ధిచెందగలవను విపరీతవాదమును గావించిరి. ఎక్సైజుఆదాయము అధికమగుట ప్రజల అధోగతిని సూచించుచుండ దేశము ఎట్లు అభివృద్ధి గాంచగలవో తెలియకున్నది. ఏమైనను ఎక్సైజువిధానము తప్పక మార్పుల అవసరము.

‘రెవిన్యూబోర్డు అంత మొందవలెను’

స్వరాజ్యపక్షమునకు చేరిన టి. ఆదినారాయణ శెట్టిగారు బడ్డెటును విమర్శించుచు ఖర్చులను తగ్గించి రైతులకు సౌకర్యములను కలుగజేయువిషయమై ప్రభుత్వమువారిమీయ పని చేయలేదనియు, రెవిన్యూబోర్డు అంత మొందవలయు ననియు కాన్సిలుకార్యదర్శు ఁండుట అనవసరమనియు వాదించిరి.

డిమాండులపై చర్చ

కాలనిర్ణయము

బడ్డెటుడిమాండులపై చర్చవిషయమున గవర్నరుగారు ఈక్రిందివిధములు గావించిరిని అధ్యక్షుడు తెలిపెను. లాండు రెవిన్యూ, సివిలువర్క్సు (ట్రాన్సుఫర్డు) ఎడ్యుకేషను (ట్రాన్సు

ఫర్డు) ఈ మాడుడిమాండులలో కొక్కొక్కటికి ఒక సంవత్సరము ప్రత్యేకింపబడును. మిగిలినడిమాండుల కొక్కొక్కదానికి 2 1/2 గంటలకాలము నిర్ణయింపబడినది. ఈవిధమున ననుసరించి మంత్రిలజీతములకు సంబంధించిన 11 వ డిమాండు 5 లేక 6 వ దినమున చర్చకు నమ్యవనియు సభ్యులు 2 1/2 గంటల కాలము మంత్రిలజీతములవిషయమై చర్చింపవచ్చుననియు అధ్యక్షుడు తెలిపెను.

ఆపోజిషనువారి ఆక్షేపణ

ఆపోజిషనువారి పక్షమున సి. రామలింగారెడ్డిగారు మాట్లాడుచు ఇట్లుచెప్పిరి:—

మంత్రిల జీతములవిషయమై చర్చించుటకు ప్రత్యేకింపబడినకాలము మిగుల స్వల్పముగ నున్నదని ఆపోజిషను పక్షమువారి అభిప్రాయమును ప్రకటించుచున్నాను. మంత్రిలవిధానము, వారి పరిపాలనమును సంపూర్ణముగ విమర్శించి ఎన్నియో దిగుము లైనది. మంత్రిలు కాసనసభవారికి బాధ్యులై యున్నార. శ్రీవారి బాధ్యత నును రైగి ప్రవర్తించుట సంస్కరణవల్ల నిర్మితుల ప్రధానోద్దేశము. అంతేకాక ఇట్టిచర్యలవల్ల ప్రజలకు రాజకీయపరిజ్ఞానము రాజకీయ విషయములందు అభిరుచి అధికము కాగలదు. కావున ఇందులకు సంపూర్ణముగ ఒకదినము ప్రత్యేకించుట అవసరము.

గా. హాసగల రాజుగారు:—గౌరవసభ్యుడు తనవ్యంత అభిప్రాయమును తెలుపుచున్నారా లేక ఆపోజిషను పక్షమువారి అభిప్రాయమును ప్రకటించుచున్నారా తెలిసికొనగోరెదను?

సి. ఆర్. రెడ్డిగారు:—నేను ఆపోజిషను పక్షమువారి అభిప్రాయమును ప్రకటించితిని.

సల్లానాగారు:—ఆపోజిషను పక్షమువారి అభిప్రాయములను తెలుపుటకు రెడ్డిగారికి మేము అధికార మొసగితిమి. (నవ్వు)

సర్ ఆర్థరనాథుగారు:—గౌరవసభ్యుని వాదము ధనుంజ సముగ నున్నను బడ్డెటుచర్చకై ప్రత్యేకింపబడినకాలము మిగుల స్వల్పముగ నున్నందున ఒకదినమంతయు ఇందులకు ప్రత్యేకించుటకు వీలుండునా యని సంశయించుచున్నాను. గౌరవసభ్యుడు ఈవిషయమై వేరుసలహా లేమైనను ఇచ్చిన గవర్నరుగారికి తెలిపెదను.

సి. ఆర్. రెడ్డిగారు:—మాకు మంత్రిలజీతములపై చర్చ జరుపుటకు ఒక సంవత్సరము ప్రత్యేకించుట ముఖ్యముగ విషయము. కావలసియున్న ఇతర డిమాండుల చర్చకొరకు ప్రత్యేకించిన కాలమును తగ్గించినను మేము అంగీకరించెదము.

లాండురెవిన్యూ, ఎడ్యుకేషను సివిలువర్క్సు వీటికి నిర్ణయింపబడిన మాడుడినములలో కొంతకాలము తగ్గించి మంత్రిల జీతముల కొకదినము ప్రత్యేకింపవలయునని మరల కోరుచున్నాను.

వెంకటరమణయ్యంగారు:—లాండురెవిన్యూ మున్నగు డిమాండులు ముఖ్యముగ విషయములు. వాటిపై చర్చకు ప్రత్యేకింపబడినకాలమును తగ్గించుట ఉచితముకాదు.

సి. ఆర్. రెడ్డిగారు:—నేను ఈమాటలను స్వయముగ చెప్పుటలేదు. ఆపోజిషను పక్షమువారును అనుమతిపొంది మాట్లాడుచున్నాను. ఇట్టిపరిస్థితులలో వెంకటరమణయ్యంగారు గావించిన అసందర్భపు ఆక్షేపణకు చింతిల్లుచున్నాను.

ఈవాదప్రతివాదము లన్నిటినిని అధ్యక్షు డూరకుండెను.

కన్నాటు (పిన్న ఆర్థరనాథుగారికి ప్రభుత్వభవనమున విందు జరగనుండుటచే కాసనసభ 4 గంటలకే ఆపుదల చేయబడెను. మరల నీదినము 11 గంటలకు సమావేశ మగును

పావలా హత్య కేసు

బొంబాయి హైకోర్టులో అపిలు

ఇందూరు ముద్గాయాలను ఏనుగుని మరికొంతకాలము రిమాండులో నుంచుటకు ఫిరేవరి 20 వ తేదీన బొంబాయిరాజధాని మేజిస్ట్రేటు రెండవసారి ఉత్తర్వు చేసినందున వారిసత్తమున బొంబాయి హైకోర్టులో అపిలు చేయగా నెన్న 4 వ తేదీన విచారణ జరిగినది. ముద్గాయాల పక్షమున వరీ ధానును ప్రస్తావించుచు గారు వాదించిరి. హైకోర్టు న్యాయ మూర్తులు అపిలును తిరస్కరించిరి. (ఆ. (పె.)

చెన్నపురి శాసనసభ

ఆయవ్యయపట్టికవైచర్య

అదాయశాఖలు బలహీనముగుచుండుట

(నేటికార్యక్రమము)

చెన్నపురి శాసనసభ ఈదినమున డి॥ బి॥ ఎల్. డి॥ స్వామికణ్ణప్పగారియధ్యక్షతక్రింద సమావేశమైనపుడు ప్రశ్నోత్తరముల యనంతరము ఆయవ్యయపట్టికవైచర్య సాగింపబడినది.

డా॥ బా॥ ముత్తయ్యగారు

డా॥ బా॥ ముత్తయ్యగారికి దినమున ఆయవ్యయపట్టికను గురించి ప్రశ్నమునమాటలాడిరి. క్రొత్త ఆయవ్యయపట్టికయందు గాన్పించు ముఖ్యవిషయము లోటుమాత్రమే గాదనియు-ఇంత వరకును ప్రభుత్వమువారికి ప్రధానాదాయములుగ నున్న భూమి పన్ను ఆదాయము ఎక్కువ అదాయముగూడ తగ్గిపోవుట గమనింపవలసిన విషయమనియు ముత్తయ్యగారు నుడివెరి. భారత ప్రభుత్వమువారి ఆదాయశాఖలు - క్రమక్రమముగా నభివృద్ధి నొందునని, రాష్ట్రీయప్రభుత్వాదాయశాఖలు అభివృద్ధి నొందు స్వభావముగలవిగావు. అంతయుగాను భారతప్రభుత్వవ్యయ శాఖలు క్రమక్రమముగా తగ్గునవి. మనప్రభుత్వమువారి వ్యయ శాఖలు క్రమక్రమముగా నభివృద్ధి నొందునవి. అందుచే భారత ప్రభుత్వ ఆయవ్యయపట్టికలో లోటు పెరుగుచున్నది. ప్రభుత్వమువారికి ఆదాయవచ్చునట్లు చేయటకు క్రొత్త ఆధారములు గలవు. కాని వానినందర్పమున ప్రజలయందు ప్రతికూలాభిప్రాయము వ్యాపించియున్నది. ఇంతకంటే నిష్పన్న వివరములలోనికి పోను (ఒక-ఎందుకేతే?) వివరములగురించి చర్చించునపుడు నుడివెనను. వీనినిగురించి ప్రజల ప్రతికూలాభిప్రాయమును తొలగించుటకు ప్రయత్నింపవలెను. కాని ఇందుకు ముందు-ప్రభుత్వమువారు ఉద్యోగశాఖలందు వ్యయమును తగ్గింపవలెను. ఇంకను తగ్గించినచో-పరిపాలనాసౌక్యమును చెడునని తెదరించుచుండిరి. సాధ్యమను అనుపదమునకు పరిమితిలేదు. (వినుడు వినుడు.)

ముత్తయ్యగారు పారిశ్రామికశాఖనుగురించి ప్రసంగించుచు ఈశాఖవలన నినుమంతయేని యాదాయముగనుపించుట లేదని నుడివెరి. (వినుడు వినుడు) ఈరాష్ట్రమున పరిశ్రమ లేమాత్రమును నభివృద్ధి నందుటలేదు. ప్రభుత్వమువారు పెద్ద స్కేలుమీద పారిశ్రామికపరిశోధనల నొనర్చకపోవుటయే యందుకుకారణము.

డా॥ యు. రామారావు

ఆయవ్యయపట్టిక చాల అసంతృప్తికరమైనదని నుడువుచు ప్రభుత్వమువారి కేశాఖయందును నిర్దేశముగవిధానము లేదని నుడివెను. వరదలవలన చాలజిల్లాలవారపారమగునప్తము నడిచినదియు, అట్టిరైతులకు పన్నులను విధింప నీయకపోవుట చాల క్రూరమనియు నుడివి-బాధితులగు రైతులకు ధనసహాయ మొనర్చవలెనని నుడివెను. ప్రజల యాలోగ్యమునుగురించి ప్రభుత్వమువారు రెంతమాత్రమును శ్రద్ధ దీనుకొనుటలేదు. ఈరాష్ట్రమున శిశుమరములసంఖ్య వెయ్యికి 210 చొప్పున పెంచెను. దీనితో పాటు యావలల మరణములసంఖ్యగూడ చాల పెంచెను. ప్రజాలోగ్య మొంత హింసకీరియందున్నది దానంతట నడియే తెలియచున్నది. వైద్యశాఖనుంత్రిని రెండువిషయములకుమాత్రం అభినందింపవచ్చును. అంకొకటి పల్లెటూళ్లకు వైద్యసహాయ విధాన మేర్పరుచుట, రెండవది ఆయుర్వేదపాఠశాల నేర్పరుచుట. ఈ పాఠశాల నిజముగ విజయమందవలయునన్న ఆయుర్వేదవైద్యులయముగూడ నొక ఛేద్యురపవలెను. వైద్యపాఠశాలలందు విద్యార్థులు పరీక్షలో నపజయ మందినతోడనే వారిని డిస్మిస్ చేయుచున్నారట. ఇట్టి పద్ధతి చాల అసంతృప్తికరముగ నున్నది. విద్యార్థులు జీతము లిచ్చి జరుపుకొనుచున్నారు. అట్టిస్థితిలో వారి నెందుకు నిషేధించి వలెనో తెలియచున్నది. పాఠశాలలయందు విద్యార్థులను వైద్య పరీక్ష చేయించుచుండు విధాన మింకను ఆకాశమండే శ్రేణియగుచున్నది. విద్యాంగమంత్రి దాని నాచరణలోనికి చేపలెను. గిండి సుర్రపుపండులకు ప్రభుత్వమువారు పోషకులుగజేరి, జూదమును, పైపండులను ప్రోత్సహింపచుచున్నారు. గవర్నరు బును, రాజప్రతినిధులును సుర్రపుపండులను ప్రోత్సహించు

టచే-ఈజాదములు ప్రభుత్వమువారిచే నంగీకరింపబడినను నభిప్రాయమును ప్రజలందఱు వ్యాపింప జేయుచున్నారు. ఇందు విలస ననేక కుటుంబములు నాశన మందుచున్నవి.

వీరయ్యగారు

ఆర్థికసభ్యుడు ఆయవ్యయపట్టికను తయారుజేసిన విధానమును దానంతమాత్రమును ప్రశంసింపజాలనని నుడివెను. పల్లెటూళ్లయందు పంచములకు మంచి నీళ్లవసతుల నభివృద్ధిపరుపక పోవుట చాల అశ్చర్యము. శాశ్వతశాఖను ప్రభుత్వమువారు మంచియుద్దేశముతోనే ప్రారంభించిరి. కాని వానివల్ల పంచముల జీవయోగము గలుగకపోవుట విచారకరముగ నున్నది. పంచముల ఆర్థికసాంఘిక పరిస్థితుల నభివృద్ధిపరుచుటకు ధనమును వెచ్చించుటకుమారు, ఉద్యోగులకొరకే చాల ధనము వెచ్చింపబడుచుండెదనని అసంతృప్తికరము. స్థానిక సంఘములయందు ప్రాతినిధ్యము సందర్భమున నిమ్మజాతుల హక్కులు పూర్తిగా నిర్లక్ష్యమొనర్చబడినవి. నిమ్మజాతులయందు నిర్బంధప్రారంభవిద్య నేర్పరచినది ఎట్టి యభివృద్ధియు గలుగజాలదు. రాష్ట్రమునగల వేలకొలది ప్రాథమిక పాఠశాల లో 679 పాఠశాలలందు మాత్రమే పంచమవిద్యార్థులకు జేర్పు కొనుచున్నారు. మిగిలినపాఠశాల లన్నిటియందును నిమ్మజాతుల బాలకుల నిషేధింపబడుచున్నారు. స్కూలరుషిష్యుల నొసగుటయందుగూడ చాలమంది నిమ్మజాతుల విద్యార్థులు స్కూలరు షిష్యులను నిరాకరింపబడిరి. నిమ్మజాతులయందు వ్యాపించిన కార్మికసమస్యను తొలగించుటకు కార్మికశాఖవారి మాత్రమును సహాయము జేయుటలేదు.

వ్రాతప్రతులను జదువుట

అధ్యక్షుడి సమయమున సభ్యులు, వ్రాతప్రతులనుండియే చదువరాదనియు- నోట్సుపయోగించు కొనవచ్చు ననియు చాల మందిసభ్యులు మాటలాడవలచుకొనిరి-వ్రాతప్రతులనుండి చదువుట కాలహరణముగననియు, అందుచే సభ్యులు వ్రాతప్రతులనే యుపయోగపములుగ నుపయోగింపకుండుటను నొకనిర్ణయము- సభ్యులు తమంతట తామే యొనర్చుకొనవలసినదనియు నుడివెరి.

డా॥ సుబ్బరాయుడు గారు:- పార్లమెంటునందు అన్వీతులంటి వారుగూడ వ్రాతప్రతులనుండి యుపన్యసింపుచుండిరినియు, అందుచే కాని నిషేధింపరాదనియు నుడివెరి.

అధ్యక్షుడు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు- వ్రాతప్రతులనుండి యుపన్యసింపబడు సభాపాఠిక పాఠ్యముగ నుండదనియు, అంకనమై మాచనసహకార నొనర్చుకొనిగాని, వ్రాతప్రతులనుండి యుపన్యసింపబడుట నిషేధించుట లేదనియు నుడివెను.

పి. ఆంజనేయులుగారు

ఆయవ్యయపట్టికను విమర్శించుచు నవ్వమును గనుపరచు ఆయవ్యయపట్టికను సమర్పించినందులకుగాను ఆర్థికసభ్యుడు ప్రశంసించిరి. అంతకు మించి ఆర్థికసభ్యు డేమి జేయగలడు? ఇట్టి లోటునకు ఆర్థికసభ్యుడు కి కారణములను జూపెట్టెను.

(1) దేశమునందలి వివిధ ప్రాంతములందు సంభవించిన వరదను వానిపై ఆర్థికసభ్యు డేమియు జేయ నశక్తుడు. (2) భారతప్రభుత్వ మంగీకరించిన లీకమిటి శిశువులు (3) ఉద్యోగుల జీతములం దభివృద్ధి. ఈయూడుహంకములందును గల సంఖ్యలు నిదర్శనముల గనుపరచగలవు. కావున లోపము ఆర్థికసభ్యునిదిగాదని నే తలంచుచున్నాను. చాల భాగము సభ్యులపై నాధారపడియున్నది. సభ్యుల విక్రాంతి, ఫలహార వసతుల విషయమై విచారువేల రూప్యము లొసంగబడనిచో ప్రభుత్వమువారితో సహకార మవలంబించుచున పల్కియుంటిమి. లీకమిటి శిశువులపై ఈశాసనసభ్యులు గావించిన గలహంక, శిశువులను గలి ఏమైనది? కేవలము పట్టిశిశువులములు గావించుట తోనే దనియంతయు సమాప్తి నొంటెనా? ఒకతూరి శిశువులములు గావించబడినపుడు అయ్యది కార్యరూపమును చాల్చి సఫలత నొందునటుల మనము ప్రయత్నింపవలెను. అట్లుగాక ప్రస్తుత విభానమే జరుగుచుండిన ఇకముందును అనేక సంశ్న

రములవరకు ఈసంఖ్య లెట్లులే యుండగలవు. పరిస్థితులంబట్టి మార్పును గలుగజూడు. కాన కేవల తీర్మానములతో తృప్తి జేందరాదు. జాతీయందలి ప్రతివ్యక్తియు తాను జెప్పునది ఆచరణయందు తెట్టినపుడే దేశమాత్రము లభ్యమగును. పోలీసు శాఖయందు చాల ఉద్యోగులు తగ్గింపబడుట కవకాశముగలదు. అందుకుమారుగ జిల్లా పోలీసుఅధికారుల పదవులు వృద్ధియగుచున్నవి. స్వల్పాద్యోగులందు ఇచ్చట నొకతలాని, అచ్చట నొకమూర్తిని తగ్గించిన ఎట్టి ఉపయోగమునుండబోదు. పెద్ద ఉద్యోగులములలో తగ్గింపులగావించి తలబరువు తగ్గింపవలెను. చాలధనము ధనముల నిర్మించుటయందు వ్యయముచుచున్నది. పాఠశాలా ధనములందుమాత్రము అధికమగు ధనము వ్యయము చేయుచుచున్నది. అయ్యది తగ్గింపబడవలెను. బాపట్లయందలి హైస్కూలు నిర్మాణమునకు 2 లక్షల రూప్యములు వెచ్చింపబడుచున్నవని తెలియుచున్నది. అట్టివే అనేకములుండవచ్చును. రెండు లక్షల రూప్యములు వెచ్చించి రమణీయమగు హార్వర్డుముల నిర్మించినమాత్రమున విజ్ఞానము అభివృద్ధి గాంచనేరదు.

సర్. పి. పి. పాత్రోగారు:- బాపట్ల పాఠశాలబోర్డు పాఠశాల.

పి. ఆంజనేయులుగారు:- అనుమత! ప్రభుత్వమువారు గ్రాంటు నొసంగియున్నారు గదా! జిల్లా ఆలోగ్య శాఖాధికారులెట్టి ఉపయోగకరముగ పనిని గావించలేకున్నారె. వారియధినమందు తగినధనములేదు. శక్తియు లేదు. పరిశ్రమలవిషయములో ఎట్టివిధానమును అవలంబింపబడకున్నది. సబ్బు నేతమున్నగు విషయముల నేర్చు కర్మాగారములు గలవు. కాని అందులన జరుగుచున్నలాభము ఆత్మల్పము. వ్యవసాయ శాఖ కేవలము నిరుపయోగమైనది. వ్యవసాయ కళాశాలవలన ఈదేశమున కెట్టిలాభమును గలుగుటలేదు. వ్యవసాయదారులకు కళాశాలయందారిలేన వారిసలహాలవలన ఏమాత్రము ఉపయోగము గలుగుటలేదు. విద్యావిధానమును గూర్చి విద్యాంగమంత్రిగారు గావించు ప్రయత్నములు ప్రశంసింప దగియున్నవి. ప్రాథమిక విద్య వివిధగవ్యాపింపజేయబడుచున్నది. ఇందులకు మంత్రిగారి కివలయు ధనమొసంగబడవలెను. స్త్రీవిద్యవిషయములో చూపదగిన శ్రద్ధజూపబడుటలేదు. గ్రామపాఠశాలము, వైద్యసహాయము విషయములో ఆయుర్వేదపాఠశాలను నిర్మించినందులకు ప్రధాన మంత్రిగారి రెంతయు ప్రశంసనీయులు" అని పలికిరి.

శశిధూషణరథో:- లోటుగల ఆదాయవ్యయపట్టికను ఆర్థికసభ్యులు ప్రవేశపెట్టిరి. ఆయ్యది నిరంకుశాధికారులకు సంబంధించినదేగాని ప్రజలక్షేమమునకు తోడ్పడునదిగాదని వ్యక్తమగుచున్నది. ప్రభుత్వమువారి విధాన మెల్లప్పుడును సరియగుపు నాదిలేక భరింపజాలని పరిపాలన నిర్వహించుటయొయున్నది అర్హతమునకముక్తింద ఉద్యోగులములందు తగ్గింపులుజేయబడుచున్నవి. కాని ఉన్నతాద్యోగుల సందర్భములో తగ్గింపుల జరపబడుట యటుండ నూతనముగ ఉద్యోగులు ప్రవేశపెట్టబడుచున్నారు. ఏశాఖయందైనను ఉద్యోగులములు లేనిచో అలవిశాఖలకరణ్యముగ నున్నది. గోల్కొండమున్నగుట ఏజన్సీలలో అమితవ్యయము గావించబడుచున్నది. నిరుటిసంవత్సరపు ఆయవ్యయపట్టికయందలి పరిస్థితులనుసరించి ఉద్యోగుల తగ్గింపబడవలెనని నూచించియుంటిమి. జనన తృప్తికరమగుపని యొనర్చబడలేదు. పారిశ్రామిక శాఖయంతును తృప్తికరముగ అభివృద్ధి పనియు జరుగబడలేదు.

పి. వి. గోపాలనుగారు

పశ్చిమ తీరమునచే పరితరారు జేయుట కేర్పరపబడిన పరిశ్రమనుగురించి నుడువుచు నచ్చట గృహ నిర్మాణములకుగాను ప్రభుత్వమువారు పెద్దపెద్ద మొత్తముల వెచ్చించుచుండిరినియు ఇది వృధా వ్యయమనియు గోపాలనుగారు నుడివెరి.

ఆర్యుగనాదారు

రాష్ట్రీయ కవులములలో తగ్గింపబడు 126 లక్షలలో లోటు పోను మిగిలిన 40 లక్షలను, జాతీయాభివృద్ధి శాఖల కొనగవలెననిగోరిరి. స్థానిక శాఖములకు జరుగు ఎన్నికలును, నియోజనములును ఏమాత్రమును సంశ్లప్తికరముగ లేదనినది విరి. చాలమంది అక్కలగు ప్రజల పేర్లు పోటరుల పట్టికలందు గాన్పించుటలేదు. ముందుగా నీ పట్టికలను ప్రజలయెదుట నుంచి ఎవరైన సవరణల జూపినయెడల ఎన్నికలకుపూర్వ మట్టి సవరణ యొనర్చవలెను. ఉన్నతాద్యోగులములందు "నాదారు" సంఘమువారికి తన ప్రాతినిధ్యము నొసగవలెను. నాదారు సంఘమువారు విద్యార్థుల తలయందితరులెవ్వరికిని దీసిపోవుచారు గారు.

సభ వారంతట ఫలహారములకు లేచిరి. తిరిగి 2 1/2 గంటలకు సమావేశమగుదురు.

మ ద రా సు వార్తలు

సైన్యబోధ:— సైన్య బోధకులూర్పు ప్రాధాన్యతను గూర్చి కేపు 4.10 గంటలకు పచ్చపు హాలులో నువ్వసించుదు.

రాకపోకలు:—కన్నాట యువరాజు భార్యా సమేతముగా బెంగళూరుమీదుగా మైసూరు బయలుదేరిరి. వీరి నంపుటకు గవర్నరు దంపతులు స్టేషన్ దాక వచ్చిరి. మేజర్ హార్డి గారు రంగూనుకు వెళ్లిరి.

క్రాంతి ప్రితులకు నియమములు:—సభ్యులుగా ఎన్నుకొనబడిన వేమవరపు రామదాసు పంతులుగారు శ్రీరాత్రి ఢిల్లీకి వెళ్లుదురు.

మిల్లర్ సర్, డబ్ల్యు. పి. రాబర్ట్స్, డి. బి. డబ్ల్యు. జె. వెంకటరామయ్యగారు మదరాసుకు వచ్చిరి.

సానుభూతిసభ:—వై. ఎం. సి. ఏ. ఆడిటోరియం లో రా. బి. డాక్టర్ ఎం. సి. కోమలాగారి మరణమునకై సానుభూతిసభ జస్టిస్ కృష్ణకాగారి ఆధ్వర్యమున శ్రీరాత్రి 6 గంటలకు మళ్ళయ్య క్లబ్ హాలులో యజమాన్యముక్రింద జరుగును. జి. పాండే, కృష్ణనాయర్ మొదలగు ప్రముఖులు పాల్గొనుదురు.

బందరు జాతీయకళాశాల సహాయార్థము

మనోహరబర్హీగారి గానప్రదర్శనము
ఈనెల 7వ తేదీ శనివారమునాడు రాజమండ్రిలో బందరు ఆంధ్రజాతీయకళాశాల సహాయార్థము మనోహరబర్హీగారు పాటకచ్చేరీ జరుపుదురని శ్రీయుత పట్టాభిశేఖరామయ్యగారు బెజవాడనుండి మాకు తంతి నంపుచున్నారు.

గౌ. వే. రామదాసుపంతులుగారు

ఆంధ్ర స్వరాజ్యపక్ష ఉపాధ్యక్షులుగ
సన్నుకొనబడిరి
బెజవాడ, మార్చి 5:- ఆంధ్రస్వరాజ్యపక్ష సభావృత్తాంతములో, వేమవరపు రామదాసుపంతులుగారు ఉపాధ్యక్షుడుగ సన్నుకొనబడినట్లు దెలియబడుట పాఠశాలను ముగించినందుల కంతయు జరిగియున్నానని మాన్యకీయవిలేఖరి బెజవాడనుండి తంతివార్త నంపెను.

బెంగళూరు వార్తలు
సామి ధర్మానందులవారి కృషివలన యిచ్చట హిందూ మహాసభకు కాళాసంఘ మొకటి స్థాపితమైనది. ఇందలి యావశ్యకతలనుగూర్చి ధర్మానందుసామి యుపన్యసించెను. గవర్నమెంటు ఆధికారులుగూడ ఇది రాజకీయసంబంధి కాకపోవుటచే యింట్లు పాల్గొని సానుభూతి జూపిరి. హిందూ మహాసభాదేక్షముల కనుగుణముగా నుండునట్లు తీర్మానములు కావించబడినవి స్వవిలేఖరి తెల్పుచున్నాడు.

రంగూను హైకోర్టు

నూతనన్యాయమూర్తులు
రంగూను, మార్చి 5:- ఈమాసాంతమున ఉపకారవేతనమును దీసికొననున్న వెంటేగేను న్యాయమూర్తిస్థానే జిల్లా జడ్జిగానున్న యు. చాగారు హైకోర్టు నూతనన్యాయమూర్తిగ నియమింపబడిరి.

న్యాయమూర్తి యంగుగారు సెలవుపై దేశమునకు బోవుచుండుటచే వారిస్థానమందు జె. ఆర్. దాసుగారు జడ్జిగా నియమింపబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

కుప్తనివారణనిధి

యు. మాంగుగారి విరాళము
రంగూను, మార్చి 5:- బర్మా స్థానికస్వరూపాలన కాళాహగ్రియగు యు. మాంగుగారి కుప్తనివారణనిధికి వెయ్యిరూపాయలు విరాళ విచ్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

మ హా త్మ ని ఆ గ మ న ము

7వ తేదీ ఉదయమున కు చెన్న పురి చేరును

నిన్న 4-వ తేదీ సాయంత్రము అహమదాబాదునుండి బయలుదేరెను గాంధీమహాత్ముడు నిన్న 4 వ తేదీ ఉదయమునకు ఢిల్లీనుండి అహమదాబాదువచ్చెను. నిన్న సాయంత్రము అహమదాబాదునుండి బొంబాయికి బయలుదేరెను. బొంబాయినుండి నేడు బయలుదేరి బొంబాయిమెయిలులో 7-వ తేదీ ఉదయము 7½ గంటలకు చెన్నపురి సెంట్రల్ స్టేషనుకు వచ్చును. (ఆ. ప్రె.)

చెన్న పురి లో మ హా త్మ న కు స్వాగతము

ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారి ప్రకటనము

గాంధీమహాత్ముడు శనివారం ఉదయం మద్రాసుకు వచ్చెదరు. ఆనమయమున మద్రాసుస్థానిలు తగినట్లు స్వాగత మొసంగవలెనని నేను కోరుచున్నాను. మహాత్ముడు ఖైదులోనుండి విడుదలయ్యెడి జబ్బుచేసినపిదప తమిళనాడుకు వచ్చుటకేదియే మొదటిపర్యాయము కావున భారతీయులలో నుత్తముడు ను మానవశ్రేష్ఠుడునగు నమ్మహాత్మునకు తగిన గౌరవము సుచితరీతి నీయవలసియున్నది. ఈస్వాగతమునందు కాంగ్రెసువాదులును తదితరులును అన్ని పక్షములవారును అన్నిజాతులవారును ఏకము కావలయును. ఆదిద్రావిడులును ఇతరనిమ్నజాతులును ముఖ్యముగ నీస్వాగతమునందు పాల్గొనవలయునని నేను కోరుచున్నాను. ఆయపూర్వతేజోమయునకు తగినట్లు సన్మాన మొసంగునపుడు ఏమాత్రముల్లరిలేకుండ శాంతముగ నుండవలయును. మహాత్మునిదర్శనము తేయగోరువారు దారిలో స్టేషనువద్దనుండి బ్రక్కన నిలుచొని యుండవలయును. స్టేషను ఆవరణములోను ప్లాటుఫారంమీదను జనము శాంతముగ నుండునని నేను నమ్ముచున్నాను. ఏమార్గముగూడ సూరేగింపు జరుగునదియు శేపు దెలుపబడును.

కార్పొరేషను సన్మానపత్రమునకు దోడు, శనివారము సాయంత్రము తిలకుఘాటులో (తిరువళి క్షేత్రాబీచి) మహాసభ జరుగును అని శ్రీనివాసయ్యంగారు ప్రకటనార్థ ముపిరి.

మద్రాసు కార్పొరేషను సన్మానపత్రము

మ హా త్మ డు స్వీ క రిం ప నం గీ క రిం చె ను
మద్రాసు కార్పొరేషనువారు మహాత్మునకు తా మిచ్చు సన్మానపత్రము సంగీకరింపుమని కోరుచు తంతివార్తగా ఆంధ్రకంగీకరించుచు మరల తంతినిచ్చినట్లు మాకు దెలియుచున్నది.

నేటి ఎంగు ఇండియా

మహాత్మనివ్యాసములు

ఢిల్లీ ఐకమత్యసభ

“హిందూ మహామ్మదీయమైత్రి సమస్య అనుకూలముగా పరిష్కరింపబడుటకు తగిన మనస్థితి ఏర్పడలేదు. రెండు మతములవారును గూడ అనుమానగ్రస్తయై యున్నారు. అట్టిచో సామాన్యకార్యక్రమమున కవకాశ మెట్లు కలుగును? రెండవ పక్షములవారిలోను త్యాగభావము చాల తక్కువగా నున్నది. ఎటులైన మైత్రిక అంగపిరినను నాంధోళన మెవ్వరిలోను గూడ కనపడలేదు. కాని యిందులకు నిరాశ జెంద నవసరము లేదు. విశ్వసంప గలవారును భయవిరహితులునగు వారు చలంపకుండ కృషింపవుమన్నచో ముందు అనుకూలఫలితము తప్పక కలుగ గలదు. పరిష్కారముజాతీయముగా నుండవలెననిచో ప్రభుత్వసంబంధ మేమియు నుండరాదు. సహజముగా కార్యనిర్వహణకై కలిగియుండవలెనుగాని దొరతనమువారి అసంగ్రహముపై నాధారపడరాదు. [మో. క. గాంధీ]

ఆహ్వానములు

బీహార్, వార్ధా, ఉత్తర ఆంధ్రరాష్ట్రములవారును మిగిలెవ్వ మందియునుగూడ నాకాహ్వానములకు పంపియున్నారు. అన్నిచోట్లకును వెళ్లవలెననియే యున్నదిగాని ఒక్కకాలమునందే అన్నిస్థలములకును వెళ్లుటకు నేనశక్తుడనగాన ముందచటికి ముఖ్యముగా వెళ్లవలెనను విషయమును నేనే నిర్ణయింపవలసి యున్నది. ప్రస్తుతము నైకంలో సత్యాగ్రహ మొనరించుచున్న ధీరల పుధ్యుండుట ముఖ్యావసరమని తలచితిని. వారికి నాద్వారమునగి చాలకాల మైండి ఇదివరకే చాలకాలాంతమునది. వారు సత్యాగ్రహమును సూక్ష్మంకలలోగూడ ను

లంబింపగోరుచున్నారు. వారిసంఖ్య అల్పము. ప్రతిపక్షసంఖ్య ప్రబలము. వారితిరులచెంతనుండి ధనసహాయమును బడయగూడదని యింతవరకును నేను నిశ్చయించుచుంటిని. నేను ఆనుభవజ్ఞుడ నగుటచే వారిమధ్యకేగి వారికి హైర్యమును కలుగజేసి వావకి దారిజూపవలసి యున్నది. [ఆ. ప్రె.]

రాష్ట్రకప్పములు దొలగించుట

అస్సాము శాసనసభ యొక్క అసంతృప్తి

భారత ప్రభుత్వపు సవతివిడ్డ

షిలాంగ, మార్చి 4:- రాష్ట్రముల కప్పముల భారమును దొలగించుటయందు భారత ప్రభుత్వము అస్సాముయొడల నపంబించిన వర్తనముచే రాష్ట్రముందు కిగిలికన అసంతృప్తి కాసన సభయందు వ్యక్తముచేయబడినది. బెంగాలులో బోల్షిజూడ అస్సాముయొడ యిండియా ప్రభుత్వ ములంబించిన విధానమును నిరసించు, శాసనసభాసమావేశము నిలుపు చేయవలయు నని తేయాతుల్లో సభ్యుడగు డబ్లియ. డి. వైల్సన్ గారు తీర్మానము ప్రతిపాదించిరి. అస్సామెమ్మడును సవతివిడ్డవలె యిండియా ప్రభుత్వము చే జూడబడుచున్నదని దెల్పి స్థానిక వ్యవసాయాల నా కాళా మంత్రి తీర్మానమును బలపర్చెను. రాష్ట్రీయకట్నముల విషయమై అస్సామునకు సంభవించిన అన్యాయము వారికి దెలిపింపుచు భారత ప్రభుత్వముయొడలను రాష్ట్రీయప్రభుత్వముయొడలను గల వారిరాజకీయ అపాయకరముగు సంఘర్షణావస్థను వచ్చెనని అధికసభ్యుడగు సర్ విలియం రీడుగారు పల్కిరి. తీర్మానము అధికసంఖ్యకులచే ఆమోదింపబడినది. కాని ఒక్కసభ్యుడు తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగ వోటిచ్చెను. మెట్టనుతీర్చి యేమాత్రములపై నాధారపడియున్నదో ప్రతిపాదకుడు దెల్పవలెనని యాభ్యుద్ధిష్ట వ్యతిరేకముగ వోటుయిచ్చెను. (ఆ. ప్రె.)

డాక్టరు సన్ యట్ సేను

ఆసియాపిబోధము.

చైనానామకమహాశయము డగు డాక్టరు సన్ యట్ సేను చచ్చిపోయినటుల నీ మధ్య రూటరు విలేఖరి తంలివార్తపంపెను అదినిజముగాదని పిదప నొకవార్తవచ్చెను. డాక్టరు సన్ ప్రణయమొకటి లేచి లేవకుండనన్నారని యందుచెలుపబడెను. బొంబాయికానికలు ప్రతిక టాకియోవిలేఖరి డాక్టరు సన్ యట్ సేను గావించిన సంభాషణ మాప్రతికయందు ప్రచురింపబడినది. అందు భారతదేశమును గూర్చియు గాంధీమహాత్ముని గూర్చియు డాక్టరుగారు చెల్లినభావములు గలవు. ఆ సంభాషణనంతను యిందుద్దరించి ప్రకటించుచున్నాము:—

చైనాదేశభక్తుని, చైనాస్వతంత్రరాజ్యస్థాపకుని, డాక్టరు సన్ యట్ సేనుగారిని జూచి మాటాడి యిప్పుటి కనిపిచి సంవత్సరములైనది. కాలము మైబడుచేతను, రాజకీయవ్యవహారములందు బడినత్రమ యధికమగుటచేతను ఆయన యిదివరకు జూచి నప్పటికన్న తలనరిసి వృద్ధుడుగ గాన్పించెను. ఆయన కేవలత్రమును తీరిక లేకున్న నాతో కొలదినిమిషములు మాటాడుట కంగీకరించెను. ఆయన నాకు స్వగత మొసంగినపుడు మంద హాసము మెలగ నేత్రములందు అడుక్తముగ లేజము విరాజిల్లెను. అందు చైనాస్వాతంత్ర్యమునకే గాక ఆసియాఖండ మంతటి స్వాతంత్ర్యమునకు గూడ పోరాడుటకై దృఢనిశ్చయము గల్గి యున్నటుల గాన్పించెను. డాక్టరు సన్ భారత వ్యవహారముల గూర్చి తెలిసికొని చాలకాల మగుటచేత ఆయన ముందు తన పురాతన మిత్రుడగు లాబాలజపత్రాయు జేమ మడిగెను. నాకు చెలిసంతవరకు లాలాజీ ఆరోగ్యమును గూర్చియు, రాజకీయముగ ఆయనచేయుచున్న పనులను గూర్చియు చెబుప గల్గిరిని.

ప్రప్రథమమున డాక్టరు సన్ తన్నుజూచిన చైనాలోని బ్రిటిషుదేశీయులకు కన్నుమంటయని చెప్పెను. ఆయనయేకా యిట్లుందులు చెప్పిపెట్టెనని, వారు పేరుచెట్టిరి. కారణము బ్రిటిషువారిపన్నాగములన్నిటికిని ఆయన అడ్డముగ నుండును. బ్రిటిషువారేమిచేసినను అందరియు ములను ఆయనచైటపెట్టుట వారికి సరిఫడదు. ఇప్పుడప్పుడనక వారాయనను మాసింపుచు ప్రపంచమున కంతకును ఇంతటి దుష్టుడులేదన్నటుల ప్రకటించుచు దురు, చైనాలో నుండుటకు వారికి భుజబలముచే నాక్రమించుటయే గాని యెట్టిపాత్రున లేదు, యూరోపియనుదేశీయులన్నియును, అమెరికా జపానుదేశీయులు గూడ చైనాలో ప్రత్యేక లాభములు గల్గియున్నది. వీరు చేయు కృత్రిమపునః నాపుటకు చెక్కినలో ప్రభుత్వము బలముగనుండి యేలైనవని జేమ తెలుపింపెను. ఈదేశముల ప్రభుత్వపరినిధు లందరను ఏక మయ్యెదరు.

భారతీయులకు సందేశము

ఆయన భారతీయులకొసంగ సందేశ మేమనగా: ప్రజలు తమలో దాము పోట్లాడుకొనరాదు. విదేశీ యాధికారులు తమ పనిముట్లుగ నుపయోగించుకొని దేశము ననమాన పరచునటుల జేసికొన గూడదు. మనదేశములోనున్న అవినీతిపరులగు రాజకీయజేతల మూముననే ఆసియాజాతి సంతతివార మగువనము విదేశీయుల వలన మన దేశములో మనమాతృభూమియందు బానిసలుగ నుంచబడి కట్టెగొట్టుబడును నీర్మతోడుటకును నియోగింపబడుచున్నాము. భారతదేశముయొక్క భవిష్యత్తును మాత్రమును, తత్పుత్రులగునీ జేమను ప్రయత్నములమీదనే ఆధారపడి యుండును. గేటుబ్రతును బిత్తిజేసినవల భారతదేశమునకు స్వతంత్రములో నామంతభాగమునైన నెప్పటికి నీయదు.

మహాత్మునియొడ గౌరవము

డాక్టరు సన్ యట్ సేను గాంధీ మహాత్మునియొడల అత్యంత గౌరవమును గడపరచెను. కాని మతవిషయములను రాజకీయ వ్యవహారముల నేకము జేయుటవలన భారతభివ్యక్తునకు జేసుకొనుటకమా యని ఆయన సంకల్పమును చెల్పెను.

“ఆది యొకభరిత. దానియొక్క జయమునుగూర్చిగాని, అపజయమునుగూర్చిగాని నేను తొందరపడి అభిప్రాయములను చెప్పవలయు. బ్రిటిషు దేశమున పక్కాయుత్తిపరులు. ప్రస్తుతియు మీ రెవలంబింపు ‘అనావాదిత్య’మార్గములతో వారిని

జయింపజాలరు. వార లెట్టి అస్త్రములను మీపై నుపయోగించుచున్నారో అట్టివానినే అమాదిరి వానినే వారిపై వదలి సంగం భముజేయ ప్రయత్నము జేయుదు” అని డాక్టరు సన్ గారు చెప్పిరి.

డాక్టరుసన్ ఆసియాఖండ అరగ్గుములకు ప్రతిహాలవాది యని ప్రసిద్ధి గాంచినవాడు. ఇప్పు డాయనకు పాశ్చాత్యనాగర కతముందును, కాస్త్రీయభివృద్ధి యందును నమ్మకముపోయి ప్రాచ్యదేశపు సాంప్రదాయములే విజ్ఞానమే అధికమైనదని నమ్ముచున్నాడు. మనలకు బానిసలుగ జేసిన సాధనములవల్లనే విదేశీ యాధికారము నుండి స్వాతంత్ర్యమును గాంచుట కుపయోగించునెడల పాశ్చాత్యజాతిని ఆసియావాసు లనుకరింప వచ్చునుగాని లేకున్న అక్కరలేదని వారనిరి. ఆసియాఖండము నందు వాసముజేయుచున్న వివిధజాతులయందును భ్రాతృభావమును సాహచర్యమును లేకపోవుట పెద్దలోప మని డాక్టరు సన్ గారు నమ్ముచున్నారు. ఇందులకు ముందు చైనా నాదేశమును జాపానున్న యొకమై తెల్లవారివాడి నెడు కొడుకుటకు సింహతలాలములలె నుండవలెనని వారు జెప్పిరి. “చైనా జపానుదేశీయులు మిత్రులుగను సహచరులుగనుండి ఆసియాఖండముగ స్వాతంత్ర్యసంగ్రంభము జేయుచున్న యితరదేశీయుల ను నడుపు నెడల ఆసియాఖండ మనాస్సాంప్రదాయములన్నియును నురక్షింపబడి, ఉద్దేశ్యములన్నియు వెరచేరి ప్రపంచకాంతి ధ్రువముగ స్థాపింపబడును ప్రస్తుతము ప్రపంచము శ్వేతముఖుల స్వర్ణధామమైయున్నది. ఇందు యితర జాతులవారికి యేమియు అవకాశములేకున్నది” అని డాక్టరు సన్ గారు జెప్పిరి.

టర్కీ ప్రశంస

ఆయన టర్కీనిగూడ కొంతప్రశంసించెను. ఈదేశమును శ్వేతజాతులు పశ్చాత్యురముగ హింసించినట్లు ఆయనజెప్పెను. ఇప్పు డీధనమును మనుష్యులనెంతయో గోల్పోయి ప్రతిష్ఠను నిలపుకొని ఆసియాఖండమునందు పడిపోయినజాతుల నుద్ధరించుటకు జపానుతోపాటు తోడ్పడగలదు. ఈరెండుదేశములను విదేశీయ పరిపాలనమును లేకుండ స్వతంత్రముగ నుండుటకు ప్రయత్నింపవచ్చునని డాక్టరు సన్ముచున్నాడు. ఇట్లుజరిగినయెడల చైనా యీరెండు దేశముల సాధ్యశక్తియును జూచి స్వార్థపరులగు శ్వేతజాతుల నిర్బంధములనుండి విముక్తిగాంచవచ్చునని డాక్టరు చెప్పెను. ఇంకను జెప్పెను “మనము ఆసియావాసులము మనదేశ స్వాతంత్ర్యమునకు మాత్రము పోరాడి తృప్తిజెందరాదు. ఈవ్యాయమును మానవకార్యమును యూరోపు అమెరికాదేశములలో నిర్బంధముల పాలగుచున్నవారియెడగూడ వర్తింపునటుల జేయవలయును. భారతకు యొక్కత్రము నాగరకభారము లేకుండ జేయవలయును, యూరోపు అమెరికా నాగరకతలకు మనది ప్రతిహాలముగ నుండవచ్చునుగాని కృత్రిమము లేకుం ధి విశుద్ధముగ నీతిని స్థాపించుట యగును” అని డాక్టరుగారు జెప్పిరి.

జపాను సాధ్యశక్తి

“ముప్పదియేండ్ల క్రింద జపాను కత్తులు కశాయలమాటు యే యొకగుడు. కాని పాశ్చాత్యులవలెనే యెంతకు బట్టిన వంతకు సిద్ధముగనుండి జేరుమెట్టి తమ మాతృభూమికి ఆదేశపు రాజ్యాంగవేత్తలు సంగ్రహ స్వాతంత్ర్యమును దేగల్గిరి. తరువాత తరువాత జపాను తనకన్న యెక్కువైన శత్రువులను గెల్పుచుండుటచేత ప్రపంచమంతయు కండ్లుదెరిచి, ఆదేశాధిక్యమును గుర్తించిరి. అదివరకల్లా జపానుదేశీయులు శ్వేతముఖులతో సమానముగాదని నమ్మినవారందరకును ఆశ గల్గెను. పొట్టి గను కురచ మరి గజ్జువారే ఛరోపియాధిక్యమును మించినట్లుగ వారు గనుగొని తమ బానిసత్వములను జోగొట్టునని పరాధీన జాతులు నమ్మెను. అత్యు విశ్వాసముగల్గి పునఃప్రబోధము గలుగుటజేసి జపాను జొంకిన విజయముతో అంతటను స్వాతంత్ర్యసంగ్రంభములు జయలు దేరెను. నేడు ఈజట్ట స్వాతంత్ర్యమును గాంచెను. అట్లనిస్థానమును స్వాతంత్ర్యము బొందెను. భారతదేశముగూడ ఆదారిలోనే యున్నది. ఒక విభమున జూచినయెడల అంతటను స్వాతంత్ర్యోద్యమము ప్రబలుటవలన ఆసియాప్రజలలో భ్రాతృభావ ములపడెననియే యనవచ్చును. రష్యాకును జపానుకు యుద్ధము జరిగినరోజులలో యూరోపునందు ప్రయాణముజేయుచుండ స్త్రీమరుమీద అరబ్బియుండు నన్నది జపానుదేశీయుడ ననుకొని జపాను రుష్యాపై గాంచిన విజయముల కభినందించెను.” అని సన్ యట్ సేనుగారు నుడివిరి.

డాక్టరు సన్ యట్ సేను గారిసందర్భమున ఆసియాదేశ ప్రాశస్త్యమునుగూర్చి వర్ణించుచు ప్రపంచనాగరకత కంఠమున

ఆసియా మూలస్థానమనియు, గ్రీకు రోముదేశములకన్న చాలపురాతనమగు నాగరకము నుత్పన్నము జేసినదనియు, యూదేశము నుండియే నేడు పాశ్చాత్యదేశ మనుపరించు ఆధిక, రాజకీయ, భౌతిక, పారిశ్రామిక విజ్ఞానము లనుసరింపబడెననియు, జెప్పి ఇంపీరియలిజమును లేకుండజేయుటకై చైనాలో దాము జేయు ప్రయత్నములకు ఆసియాలోని యితరసోదరులు నైతికసాను భూతిని గనుపరుపవలెనని కోరిరి.

ఆసియావాసులు మనుష్యులకు కొరకొన్ని తినువారని యు ఒకరిగొంతనొకరు కొనుకొనువారనియు శ్వేతముఖులలో వ్యాపించు వభిప్రాయములను వీరు ఖండించి ఆసియానాగరకత ప్రాశస్త్యమును చెల్పిరి.

డాక్టరుగారు తుదకల్లు జెప్పియుగించిరి. “శ్వేతజాతులు సౌఖ్యము ననుభవించుచు అభివృద్ధిగాంచుటకు పాశ్చాత్యులదు. అట్లే యితరజాతులవారికిని గలదు. వారు వారి మోక్షమును సాధించుకొనవలయును.”

వీరేశలింగం చిత్రమును బహిరంగ పరచుట

రాజమండ్రి వీరేశలింగం హైస్కూలు ప్రాత విద్యార్థి సంఘ వార్షికోత్సవము, సారస్వతసంఘ వార్షికోత్సవము 8 తేదీన రాజమండ్రిలో జరుగును. తత్సందర్భమున దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు కీ॥ శ్రీ॥ రా॥ బ॥ కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులుగారి చిత్రమును బహిరంగపరచుటగాన ఎల్లరును విచ్చేయ బ్రార్థితులు.

కార్యక్రమము ప్రాస్తవ 7-30 గంటలకు విద్యార్థి సంఘ మవారి సభ. సాయంత్రం 8-30 గంటలకు సాధారణ సమావేశము.

- 1. ప్రార్థన 2. అధ్యక్షుని ఆరంభోపన్యాసము 3. నివేదికను చదువుట 4. రాజకీరన 5. మాతృదేశకీర్తన 6. పాఠశాల కీర్తన 7. ప్రాతవిద్యార్థుల ప్రశంస 8. ఆధునిక విద్యార్థుల ప్రశంస 9. చిత్రమును బహిరంగపరచుట 10. అధ్యక్షుని అంత్యోపన్యాసము 11. వందనములు.

ఇట్లు:—యన్. సత్యనారాయణమూర్తి, కార్యదర్శి.

వీరేశలింగం పాఠశాల ప్రాతవిద్యార్థుల సభ

దేశోద్ధారక నాగేశ్వర రావుపంతులుగారు, వీరేశలింగంగారి పటమును బహిరంగపరచుట

రాజమహేంద్రవరము, మార్చి 5:— శ్రీవీరేశలింగము మిడిలస్కూలుల ప్రాతవిద్యార్థి సంఘసభయు, ప్రస్తుతవిద్యార్థుల విజ్ఞానసంఘసభయు నరసాపురంలో న్యాయవాదిగా నున్న కవికూర వెంకట్రావుగారి యధ్యక్షతక్రింద యీనెల 5 వ తారీఖున జరుగును.

శ్రీ వీరేశలింగంపంతులుగారి కాయాపటమును, దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుపంతులుగారు బహిరంగ పఠింతురు.

ప్రాతవిద్యార్థులును, పురజనులెల్లరును విచ్చేయ బ్రార్థితులని యన్. సత్యనారాయణమూర్తి గారు తిలినంపిరి.

దక్షిణయిండియా రైల్వే కార్మికుల సమావేశము

ది. బి. పి. కేశవశెట్టి గారు అధ్యక్షతవహించెదరు

కోయంబత్తూరు, మార్చి 5:—కార్మికసంఘ కార్యదర్శి యగు కర్కగా రిట్లు తిలినంపిరి:—దివానుబహదూరు పి. కేశవశెట్టిగారి అధ్యక్షతక్రింద మార్చి 6-వ తేదీ ఆదివారము నాడు యూరోపునందు దక్షిణయిండియా రైల్వే కార్మికసమావేశము జరుపబడును. యి. వి. రామస్వామినాయకరుగారు సన్మానసంఘాధ్యక్షులుగ నున్నారు. సర్. సి. కంకరనాయకుగారు సమావేశమునందు ప్రోత్సహింపబడెదరు తెలియుచున్నది.

(ఆ. వె.)

గౌరవనీయులగు రామదాసు పంతులుగారు

మదరాసు పౌరుల అభినందనము

భారతశాసనసభలోని జాతీయవాదుల కుత్తరువు

చెన్నపురి మహాజనసభ - స్వరాజ్యపక్షముల యాజమాన్యమున నిన్నటి సాయంత్రము తిరువల్లి క్లబ్బి సముద్రపుటాడ్డున గావింపబడిన పౌరసభయందు, గౌరవనీయులగు వేమవరపు రామదాసుపంతులుగారు, ప్లేటుకొన్నిలు ఎన్నికలందు గాంచిన విజయమున కభినందించిరి. కాననసభయందు స్వరాజ్యపక్ష నాయకుడగు పి. సి. వెంకటపతిరాజుగారి సభకధ్యక్షతవహించిరి. డా॥ వరదరాజులనాయుడు, కి. రామలింగారెడ్డి, సి. గోపాలమిశ్ర, పి. ఆంజనేయులు, సి. వెంకటరమణయ్యగారు, న. దేవేంద్రుడు, టి. ఆదినారాయణచెట్టిగార్లు మొదలగు ప్రముఖులు సభ నలంకరించిరి.

అధ్యక్షుడు

వెంకటపతిరాజుగారు, ప్రారంభోపన్యాసమున రామదాసుపంతులు గారు, మొదటినుండియు స్వరాజ్యపక్షప్రచారమునకు గావించుచున్న ప్రయత్నములను పరిశ్రమ ప్రశంసించిరి. రామదాసు పంతులుగారిని మదరాసు శాసనసభకు ఇటీవల జరిగిన ఎన్నికలందే పోటీజేయవలసినదని చాలమంది ప్రోత్సహించిరి. కాని వారప్పుడు స్వరాజ్యపక్ష నిర్మాణము నొనర్చుచు, ఆధ్యక్షులను నిలుపుచుండుటచే తానుగూడ పోటీజేయుటకు సంకోచించిరి. గత ఎన్నికలనయమున తగినంత వ్యవధి లేక పోవుటచే, స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రతిస్థాపించుచు పోటీజేయుట కవకాశము జాలకపోయెను. పంతులుగారు, ఇంకను కొంతకాలమును, స్వరాజ్యపక్ష నిర్మాణమున కుపయోగించుచో, రాజోవు ఎన్నికలయందు దాదాపు అన్నిస్థానములందును స్వరాజ్యపక్షపు ఆధ్యక్షుల నిలుపగలుగుదుము. రామదాసు పంతులుగారు మొదటినుండియు కాంగ్రెసుపక్షమునందే యుండిరి. స్వరాజ్యపక్షము ప్రారంభించినప్పుడు మొట్టమొదట నాపక్షములోనికి వచ్చినదివరకే వీరు ప్లేటుకొన్నిలను కెన్నుకొనబడుట మనకందరకును నియోజకవర్గమునకు గౌరవప్రదము. జాతీయోద్యమముపట్ల ప్లేటుకొన్నిలు నియోజకవర్గముయొక్క వైఖరిని పరిశీలించుటగాను వారియెన్నికలందు పోటీజేసిరి.

డా॥ యు. రామారావుగారు

డాక్టరు యు. రామారావు గారేడితీర్మానము నుపపాదించిరి. "చెన్నపురి మహాసభవారియొక్కయు, స్వరాజ్యపక్షమువారియొక్కయు యాజమాన్యమున సేవ్యులపబడిన ఈచెన్నపురిపౌరుల సభవారు-ప్లేటుకొన్నిలు ఎన్నికలందు రామదాసుపంతులుగారు గాంచినవిజయమునకు వారిని హృదయపూర్వకముగ సభినందించుచున్నాడు."

రామారావుగారు వై తీర్మానము నుపపాదించుచు- స్వరాజ్యపక్షమువారి విధానము ప్రజలందు పూర్తిగవ్యాపించెననుట విజయ ప్రబలిదర్శనమని సుడివిరి. నియోజకవర్గము వారియెదుటకు వెల్లినపుడు - రామదాసుపంతులుగారు ఆంగ్లస్వరాజ్యపు అధ్యక్షియను నొక్కవిషయముతో వారు సంప్రదిస్తోంది ఇతరప్రశ్నలనడుగుటను మానిరి. ప్లేటుకొన్నిలకు రామదాసు పంతులుగారి వంటివారు ప్రవేశించుట కిదియే ప్రథమము. కాన్నిలున కెన్నుకొనబడుటవలన-రామదాసుపంతులుగారి స్వంత ఆదాయమును చాలవరకు త్యాగమొనర్చవలసివచ్చును. వారొనర్చిన త్యాగమునకు మనమెంతయు కృతజ్ఞుము. ఈయెన్నికవలన కలిగినబలముతో నికమీద ప్లేటుకొన్నిలనకు ఎక్కువమంది కాంగ్రెసు ప్రతినిధుల నంపవలెను. రామదాసుగారు తుది వరకును స్వరాజ్యపక్షపు ప్రతినిధిగనే యుండవలెనని హెచ్చరించిరి.

క. రామలింగారెడ్డిగారు

రామదాసు పంతులుగారివిజయమునకు జాతీయపక్షము తరపున కట్ట చుంచి రామలింగారెడ్డిగారి భినందనముల చెబుచును నిట్లునుడివిరి. దేశమునందలి జాతీయవాద పక్షములన్నియు కలసి జాతీయోద్యమము నందుటకు ఒకేద్దాస్తమును ఒకేసూత్రమును ఒకేమార్గమును నవలంబించి కలిసి పనిజేయవలెనని ఆశించువారిలో నేనొకడను. ప్రస్తుతమీపక్షములు, వేర్వేరుముఖములుగా పనిజేయుచు, రైల్వేసిండుల సందర్భమున భారతశాసనసభలో జూచినట్లు- అప్పుడప్పు డొకరినొకరు నెదుర్చుకొనుచున్నారు. స్వరాజ్యపక్షమువారు జాతీయవాదులనో - జాతీయవాదులు స్వరాజ్యపక్షమువారినో దురులోకలుపుకొను

వరకును - నీ రెండుపక్షములను ఇచ్చిపుచ్చుకొను భావముతో కలిసి పనిజేయవలెను. రామదాసుగారు-మంచి రాజ్యాంగజేతలుగుటచే నీయాదర్శముకొర కాతడు పనిజేయునను నుద్దేశముతో వారి నభినందించుచున్నాను. రాజకీయములందు నిర్మాణము, పద్ధతి, క్రమశిక్ష, పరిస్థితుల ననుసరించి మారుచుండవలెనని ఒకేరీతినుండరాదు. మనదేశమునం దిప్పుడు, ఆచరణయోగ్యముగ రాజకీయముల కెక్కుదావశ్యకత గలదు.

రామదాసుగారి విజయమువలన - ధనికులు జాతీయోద్యమమునకు విముఖులుగ నున్నారని ప్రభుత్వమువారు గావించు నాకోపాయం దెట్టి సత్యమునులేదని యుజ్జవయ్యెను. ఈ నియోజకవర్గమునందున్న వారందరూ, గొప్పజిందాదారులు - ధనస్వాములు - ప్రభుత్వవిరుదముల నందినవారును మాత్రమే. వీరందరూ - రామదాసుపంతులుగారి నెన్నుకొనుటవలన దాముగూడ జాతీయోద్యమాభిమానులగునియు - ఒక తరగతివారికిని మరియొకతరగతివారికిని పోట్లాటలు గల్గించుట కెత్నించుటవలన లాభములేదనియు ప్రభుత్వమువారికి స్పష్టపరచిరి. ఈవిషయమును గమనించి - జాతీయవాదులు ద్వినద్యోతోత్సాహముతో పనిజేయవలెను. రామదాసుగారి విజయము - దేశమునం దితరభాగములందు దిప్పుడే మంచిఫలితముల నొసగుచున్నది. దక్షిణకనరాయందును, కర్నూలునందును కలిగిన వైఎల్కేసులందు పోటీజేయుటకు జాతీయవాదుల కిది దైర్ఘ్యమొసగెను. కర్నూలునందు బి. శేషారెడ్డిగారు జాతీయవాదుల పక్షమున పోటీజేసెదరు. వీరియభ్యర్థిత్యమునకు - స్వరాజ్యపక్ష నాయకులగు వెంకటపతిరాజుగారును - కార్యదర్శియగు సత్యమూర్తిగారును అనుమతి నొసగియుండిరి.

రెడ్డిగారు ముగించుచు - రామదాసుపంతులుగారికి గల విజ్ఞానమును - రసగ్రహణసారీసత్యమును ప్రశంసించి - ఢిల్లీయందు వారు పూనుకొనిన పనికి విజయము గలుగుగాక యని యాసించిరి.

భారతశాసనసభలోని జాతీయవాదుల కుత్తరువు స్వరాజ్యపక్షముతరపున వోలుజేయవలెను

ఎస్. సత్యమూర్తిగారి క్రిందితీర్మానము నుపపాదించిరి. "చెన్నపురి మహాజనసభయొక్కయు, స్వరాజ్యపక్షముయొక్కయు యాజమాన్యమున సేవ్యులుపబడిన, ఈపౌరసభవారు- భారతశాసనసభయందు దాయవ్యయపట్టికసందర్భమున జరుగనున్న చర్చయందు, స్వతంత్రపక్షసభ్యులు - స్వరాజ్యపక్షము తరపున సమ్యుతుల నొసగవలెనని గోరుచున్నాడు."

సత్యమూర్తిగారు తీర్మానమునుగురించి మూలాలాడుటకు పూర్వము రామదాసుపంతులుగారి విజయమునకు అభినందించిరి. స్వరాజ్యపక్షముని ప్రజలచే సహించుకొనబడు కాలమున మొట్టమొదట నీప్రాంతమున రామదాసుపంతులు గారు స్వరాజ్యపక్షమును బలపరిచి, ఎన్నియో జులమానములను దైర్ఘ్యముతో సహించెను. చిత్తరంజను దాసుగారితో ఆంగ్లదేశమున పర్యటనమొనర్చి- మొట్టమొదట నాంగ్లదేశమున స్వరాజ్యపక్షమును బలపరుచుచుండుట చాలసంతోషకరము. రామదాసు పంతులుగారు తనమాని షెస్టానుందు తాను స్వరాజ్యపక్షము వాడనని స్పష్టముగ చెలిపెను. ఆపదమును ప్రకటనలోపదలిజేయవలెననియు- అట్లుజేసినచో వోలునిచ్చెదమనియు ఎంతమందియో ప్రోత్సహించినను ఆత డందులకుసమ్మతించక నిరాకరించినవిషయము నాకు చెలియును. వీరిఎన్నికవలన- స్వరాజ్యోద్యమము వ్యాపించినచో- బ్రాహ్మణేతరభావములుండవని స్పష్టమయ్యెను సాంఘికవిభేదముల బోద్రోలుటకు జాతీయోద్యమ మొక్కటే మందు.

తానుపపాదించిన తీర్మానమును గురించి సత్యమూర్తిగారు సుదువుచు, భారత శాసనసభలోని జాతీయవాద సభ్యులు గతవత్సరపు విధానమును మార్పుకొనుటకు - పరిస్థితి లేమాత్రమును మారలేదనియు - అందుచే నీసమయమునగూడ స్వరాజ్యపక్షముతో గలసి పోలుజేయవలెననియు నుడివిరి.

టి. ఆదినారాయణచెట్టిగారు వై తీర్మానమును బలపరచిరి. రెండుతీర్మానములను సభవారిచే నేకగ్రీవముగ నామోదింపబడెను. సభ్యుల యుత్సాహ ధ్వనులు చెలరేగ రామదాసు పంతులుగారును, అధ్యక్షుడును, సి. వి. వెంకటరమణయ్యగారు, పి. ఆంజనేయులు గార్లచే పుష్పమాలాలంకృతులుగ నొనర్చబడిరి.

రామదాసు పంతులుగారుచిత్రితని ప్రత్యుత్తరమొసగుచు తమకృతజ్ఞతను చెలియజేసి - సభవారి కోరికప్రకారము అచ్చట గావింపబడిన తీర్మానములను శాసనసభలోని మదరాసుసభ్యుల కందచేసెదనని చెలిపిరి.

చెన్నపురి కార్పొరేషను

అనుకూలురు ప్రతికూలురు

మహాత్మునికి స్వాగతమొసంగవలెనను తీర్మానమును చర్చించుటకు హామీదుఖానుగారు మొన్న కార్పొరేషనువారి అనుమతిని కోరగా, ఆధ్యక్షుడు ఓట్లు పుచ్చుకొనగా, తేలిక ఫలితము.

ప్రతికూలురు

ధనపాలమొదల్యారు, నటరాజ మొదల్యారు, టి. నుందర రావునాయుడు, సురుగప్పసెట్టి, బ్రాహ్మ, పవెలు, హర్ష, డాక్టరు వెల్లుగార్లును శే. వ్యాసారావు గారునుగూడ ప్రతికూలురుగా నుండిరి. నలుగురు బ్రాహ్మణేతరులును నలుగురు ఆంగ్లో-యిండియనులును ఒక బ్రాహ్మణుడును మొత్తము 9 మంది ప్రతికూలురు.

తటస్థులు

ఓ. తనికాచలంసెట్టి, టి. వరదరాజులనాయుడు, వేంకటపతినాయుడు, జి. నారాయణస్వామిసెట్టిగార్లును కల్లులు బ్రాహ్మణులై గాదను మొత్తము 5 గురు తటస్థులు.

అనుకూలురు

డాక్టరు విజయరాఘవులు, శ్రీరాములునాయుడు, డాక్టరు ఆశీర్వాదనాదారు, వేణుగోపాలశ్రేష్టి, సామి వేంకటాచలంశ్రేష్టి గోనుగుంట్ల వెంకటసుబ్రహ్మణ్యంశ్రేష్టి, మదనగోపాలనాయుడు, డాక్టరు మల్లయ్య, ఆబ్దులు హామీదుఖాను, చక్రెరయ్యసెట్టి, డాక్టరు రామకామకు, మినాక్షిసుందరంపిళ్ల, చక్రమహమ్మదు, డాక్టరు సి. నరేశమొదల్యారు, టి. ఎస్. రామస్వామయ్యగారు, బ్రౌను, గ్రీను, నర్సన్, డాక్టరు స్వామినాధం, వానుదేశ్పిళ్ల, హాకీం ఆబ్దులు అజీజుసాహెబుగార్లు, మొత్తము 21 మంది అనుకూలురు.

వలంటీరులు

శనివారమునాడు వలంటీరులుగా సేవచేయు గోరువారు శేపు 6 వ తేదీ శుక్రవారమునాడు ఉదయము 8 గంటలకు మహాజనసభాహాలు (హంటుకోడు)లో పి. ఎం. ఆదికేశవులు గారిని కలుసుకొనవలెను.

ద్రవిడరాష్ట్రమున నూలుచందా

నూలుచందా చెల్లించుట కంగీకరించినవారింతరకు 600 మంది క్రొత్తగా కాంగ్రెసుసభ్యులుగా చేరిరిని వరదరాజులు నాయుడుగారు ప్రకటించిరి.

తిరువల్లి క్లబ్బి కాంగ్రెసు సంఘము.

ఫ్రీచేరిసెలలో క్రొత్తగా 202 మంది నూలుచందా సభ్యులుగా చేరిరి. వారిలో 78 మంది స్వయముతా వడికి నూలు పంపువారు. వారిలో 18 గురు స్త్రీలు, 60 మంది పురుషులు.

సర్ మోక్షగుండం విశ్వేరయ్యగారు

కరాచి మ్యునిసిపాలిటీవారి ఆహ్వానము

కరాచి మ్యునిసిపాలిటీని సకలబరుదులకు సంఘమువారు నెనుక మైనురుదినగా నుండిన విశ్వేరయ్య గారిని కోరిరి, 6000 రూపాయలు గౌరవభృతినిచ్చుటకును నిశ్చయించుట కొక బంగళాను ఒకమోటారుకారును ఇచ్చుటకుగూడ వారంగీకరించిరి.

సింహపురి సుగుణవిలాససభ-నెల్లూరు

శనివారము 7-30 రాత్రి 9-30 గంటలకు

నెల్లూరు టౌనుహాలులో

సావిత్రి

అను నాటకమును బ్రదర్శింతురు

మఖ్యపాత్రలు:

సత్యవంతుడు:- యడవల్లి సూర్యనారాయణరావుగారు
సావిత్రి:- కడియాల రత్నయ్యగారు
యముడు:- మైసూరు కృష్ణమూర్తిగారు
వారదుడు:- జి. రాధాకృష్ణయ్యగారు.
యం. శేషారెడ్డి, కార్యదర్శి.

ఆంధ్రపత్రిక

1925-వ సం॥ రం మార్చి నెల 5-వ తేది

గురువారము

"హిందూదేశ మొక జాతిగాదు" నైన్యాధిపతి ప్రతిపాదనము

ఇండియా బడ్జెటును గూర్చి సామాజ్యశాసన సభ్యులు పలువురు ప్రసంగించిరి. భారతీయ సభ్యులందఱును మిలిటరీ వ్యయాధిక్యము నేకగ్రీవముగ ఖండించిరి. కలనల్ క్రాఫర్డు మున్నగు ఆంగ్లో హైందవులకు మాత్రము సైనిక సాష్టానము ముఖ్యమౌపరిహార్ధ్యప్రాంతములం దింకను ముందుకు బోయి కొండజాతులవారి నణగదొక్కవలయునని, వీరు గోరుచున్నారు. మధ్య ఆసియాలో రాబోవు సంగ్రామము జరుగుననియు, అందుచే భారతీయ విషయమును గూర్చి స్వరాజ్యపక్షము వారాలోచించవలయుననియు, క్రాఫర్డుగారు హెచ్చరించుచున్నారు. ఏదియో నొక యవద్రవమును ఎదుటనెంచి, నైన్యాధిపతి ముచ్చటేయుట, హిందూదేశమున క్రొత్తగాదు. ఒకమారు రుప్యభయము. వేరొకమారు ఆఫ్ఘనిస్తానపు భయము. మరియొకమారు, యూరపు సంగ్రామము. ఈ మారు, మధ్య ఆసియాభయము గాబోలు! హిందూదేశము నెల్లప్పుడును సంతతోషద్రవ మెదుర్కొనుచుండ, మిలిటరీ ఖర్చు తగ్గు పుట్టులు? ప్రపంచమంతయు శాంతిరక్షణకై నేర్పాటుల జేయుచున్నను, హిందూదేశమునకు మాత్రము పశాంతి గలుగకన్పడి.

చమన్లాల్ గారు చెలివినటలు, కేవల బాహ్యశక్తులనుండి దేశమును రక్షించుటకేగాక, ఆంతరంగికముగ ఇంపీరియల్ పద్ధతిని కొనసాగించుటకుగూడ, సైన్య ముపయోగపడుచున్నది సైన్యశాఖ ప్రజలనశమయినగాని, దాని నిజోపయోగము విస్తరించదు. భారతీయోద్యోగులను నియమించి, యూరపీయుల సంఖ్యను తగ్గించినగాని, సైన్యవ్యయమునందు క్షీణతయుండనేరదు. ఈవిషయమై సర్ పి. శివస్వామిఅయ్యరు మున్నగు మితవాదనాయకులు జేసిన ప్రయత్నములు సఫలము గాంచవలెను. అటులయినను, మితవాదుల కింకను ఆశ లంతరించలేదు. స్వతంత్ర పక్షమువారుగూడ నిరోధపద్ధతిని మానుకొని, సంతృప్తి జెందుచున్నారు. కాని, సైన్యాధిపతి యగు రాలిస్సను ప్రభువుగారుజేసిన ప్రసంగము జూచిన, మితవాదు లెల్లరును గాలిలో మేడల గట్టుచున్నారనియు, అధికార హృదయము మార్పు జెందలేదనియు స్పష్టమగును. సైన్యమునందు భారతీయోద్యోగులను నియమించు విషయము, రాలిస్సను ప్రభువుగారి కేమాత్రము రుచించలేదని వారి ప్రసంగము స్పష్టపరచుచున్నది. జాతీయ సైన్యము నేర్పరుచుటకు, మొదటియిబ్బంది యేదనిన హిందూదేశ మొకజాతిగాదట! వీరి యూహ నిజమగుచో, ఆ ఇబ్బంది ఎన్నటికిని తీరునదిగాదు.

పాశ్చాత్యదృష్టిప్రకారము, హిందూదేశము నందు జాతీయత లేకబోవచ్చును. పాశ్చాత్య జాతీయత ద్వేషభావమును ప్రబలింపజేసి ప్రశంసము నెట్టిసితికి చెచ్చెనో దెలుపనక్కరలేదు. హిందూదేశమునకు అట్టి గడ్డకట్టిన జాతీయతతో బనిలేదు. హైందవజాతీయత అనేకభాషలు అనేకమతములతో గూడుకొనియున్నది. వీని యన్నిటియందును హైందవజాతీయ భావము ప్రవహించుచునే యున్నది. పాశ్చాత్యదేశములం దయినను వివిధ భాషలును వివిధమతములును చేరియుండెడి దేశములుగలవు. అయినను, జర్మనీకి జర్మనుసైన్యము గలదు. ఆమెరికాకు ఆమెరికను సైన్యముగలదు. హిందూదేశ విషయమునమాత్రము, అన్నియు చాటరాని యిబ్బందులే యగును. భారతీయులను వారొకరు తేరినియే బ్రిటిషు అధికారులు భావించుచున్నయెడల, ఆపదము నేల నాడవలయును? భారతజాతి యొకటిగలదను నాధారము నేల దీసికొనవలయును? పటేలుగారు సూచించినటుల సైన్యాధిపతి ప్రసంగము అధికారహృదయమును వెల్లడిజేయుచున్నది. స్వతంత్రపక్షమువారు కదలబారుచు మరల వెనుకతోవ బట్టుచున్న సమయమున, సైన్యాధిపతి తన నిజాభిప్రాయమును తెలిపి, ఆశల సదియాశల గావించినందులకు, వారి నభినందింపవచ్చును.

సంస్కరణశాసనమునందు భారతీయులకున్నతోడోగములు నొనగవలయునను యాశయము గలదు. రాలిస్సను ప్రభువు బోలు సంకుచిత హృదయము, పై కోర్కెను సఫలపరచెదరనుట వ్యర్థపుటాహ తప్ప వేరుగాదు. తమ మనోదృష్టి బోవునంతనరకు హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలనము బనికిరాదనియు, ఉదారపూరితమగు నిరంకుశ విధానమే హిందూదేశమున వ్యాపింపగలదనియు, కీర్తిశేషులగు మార్లే ప్రభువుగారికే మారు నుడివియుండిరి. ఆ విధముగనే, సైన్యాధిపతియు అనేకసంవత్సరములవరకు హిందూదేశమును రక్షించుటకు బ్రిటిషు ఉద్యోగులననరమని నిస్సంజేహముగబలికెను. ఇందుకు కాలపరిమితియు నను వీరునిరూపింపలేదు. సైన్యాధిపతికి భారతీయుల పట్ల ఎట్టి విశ్వాసముగలదో, దెలుప నక్కరలేదు. సంఖ్యాబలముగాక, వీరికి శ్రేష్ఠత గావలయునట. అట్టి శ్రేష్ఠత యూరపీయులదవ్వారా గాని చేకూరదుగాబోలు! భారతీయులను జేర్చుకొనుటకై తొందరపడుచో, మహోపద్రవము గలుగునట. సైన్యాధిపతి యీ తీరున బటుకుచుండ, మిలిటరీ వ్యయము తగ్గకుండుటలో వింతయేమి గలదు? ఇంచితేపు కమిటీ వారి సలహాల నయినను, సైన్యాధిపతిగా రంగీకరింపకుండుటకు కారణమేమియో ఇప్పుడు విదితమగుచున్నది.

రాలిస్సను ప్రభువుగారి ప్రసంగము తరుణసమయమునం దొనగబడినది. స్వతంత్రపక్షనాయకులగు జిన్నాగారు నయితము అత్యంతమగు నాశాభంగము గనుపరచిరి. గత సంవత్సరము, బడ్జెటు సందర్భమున స్వరాజ్యపక్షము వారితో గలిసి తాము వోటుజేసియుండుట, పొరబాటని జిన్నాగారంగీకరించిరి. తా మిటీవల సలిపినవని ఇంకొక పొరబాటని, జిన్నాగారి పుడంగీకరించెదరా?

సైన్యశాఖపై విశ్వాసరాహిత్యమును ప్రతిపాదించెదమని, జిన్నాగారు రాగ్రహపూరితులై బలికిరి. అధికారమునుండి సైన్యశాఖను మాత్రమును వేరుజేయనేల? విశ్వాసరాహిత్యమును మొత్తపు పరిపాలనా విధానముపై జూపుట సబబుగనుండును. జిన్నాగారి కనయినను, ఏమెండ కాగొడుగు బట్టుకుండుట మేలు. తామికమీద శాసనసభలలో ప్రభుత్వమును సంతతము ప్రతిఘటించుచు, వెలుపల దేశమును శాసనోల్లంఘనమునకు సంసిద్ధముగావించెదమని పటేలుగారు బలికిరి. ఉదేశసమయమునం దిటుల బలికి, ఆపిమ్మట మారుమాటాడక యుండుటవలన నెట్టి ప్రయోజనములేదు. ఉత్త బెదిరింపులవలన, లాభమునకన్న నష్టమధికముగ గలదు. స్వతంత్ర స్వరాజ్యపక్షము లీ సందిగ్ధసమయమునం దెటుల వెలుగునోయని, దేశ మెదురు జూచుచున్నది.

హైందవసమస్య: ఇండియామంత్రి

హైందవసమస్యను గూర్చి యోచించుటకై, ఇండియామంత్రి రీడింగుప్రభువుగారిని పిలిపించెననియు, రీడింగుప్రభువుగారు వచ్చువరకు లిట్టను ప్రభువుగారు రాజప్రతినిధిగ బనిచేసెదరనియు, నిన్నటిదినము జేసనవార్తలో ప్రకటింపబడెను. రీడింగుప్రభువుగారిని పిలిపించనేల? ఈ ప్రశ్న పలువుర మనములను చీకాకుడరచుట సహజము. బాలువిన మంత్రిగారు ఇటీవల కామన్సునభలో ముచ్చటించుచు, హైందవసమస్యనుగూర్చి చర్చించుటకు గడువీయ నవసరములేదని, తృణీకారముగ బలికెను. ఇదిజరిగి ఎంతకాలమోగాలేదు. ఇంతలో నేమి యననరమేర్పడెను? విషమరాజకీయ పరిస్థితు లేవియు నుదయించలేదని, బ్రిటిషుపత్రికలు దెలుపుచున్నవట. రీడింగుప్రభువుగారు నెలపు దీసికొని ఇంగ్లండుకు బోయెదరని, చాలకాలమునుండియు వాడుకయుండెను. ఆ యనకాశమును ఇండియా మంత్రిగారు కైకొనదలచియుందురు. కాని యిందు వలన నేరయో మహద్భాగ్యముచేకూరునని ప్రజలు తలంపజాలరు. సంస్కరణములగూర్చి విచారించిన సంఘము కొన్నిసిఫార్సుల జేసియుండెను. ఆ సిఫార్సులు విశేషముగ నిబంధనల మార్పులకు సంబంధించినవి. సంస్కరణముల స్వరూపమును మార్పుటకు, విచారణసంఘమున కధికారములేదు. ముఖ్యమగుమార్పు లేవియు జరుగవని, మద్రాసుమేయిలు పత్రిక గూడ అభయ మొనగనుచున్నది. స్వల్పపు మార్పులజేసినను, భారతీయులు సంతృప్తి జెందబోరు. వారికి సంపూర్ణ స్వపరిపాలనము గావలయునుగాని, తమకు బెళుకులతో బనిలేదు. స్వరాజ్యములేనందువలన, భారతీయులు ఇంటనేమి వెలుపలనేమి నెటుల బాధపడుచున్నారో కనుల గట్టినటులుండగ, స్వల్పవరములు వారి హృదయముల కెటుల యుపశాంతి నొనగగలవు? మొత్తముమీద, గవర్నరులును, రాజప్రతినిధియు, సైన్యాధిపతియు, క్రొత్త సెలవుచట్టమును పూర్తిగ వినియోగించుకొనుచున్నారు. అసాధారణ సమయములం దుపయోగింపదగిన సౌకర్యము, అప్పుడే సర్వ సాధారణమగుచున్నది. సైన్యాధిపతియగు రాలిస్సను ప్రభువుగారు ప్రయాణమయిరి. సర్ హెన్రీ ఫిలరు, కోన

హోకోర్టు బల్లరుగాడు వెడలుచున్నారట. రీడింగు ప్రభువుగారు బోవుచున్నారు. వీరి బ్రయాణపు ఖర్చులను హిందూదేశము భరింపవలయును. దేశమునకు గలుగుచున్న సూతనలాభము లివియే! రీడింగుప్రభువుగారి స్థానమును, లిట్టనుప్రభువుగారి రలంకరించుటకు, దగినవారే. ఏలనన, లాఆర్డరు శ్రేణులకై, రీడింగుప్రభువుగారికన్నను వీరెక్కుడు పట్టుదల జూపియుండలేదా? లిట్టనుప్రభువు గారిని రాజప్రతినిధిగ జేయుటకు, నిర్బంధ ప్రయోగ కౌశల్యమే కారణమని, ప్రజలకొనుటకు వీలు గలదు. లిట్టనుప్రభువుగారికి చేదోడువాదోడుగ బనిచేసి, అధికారవర్గ ప్రతిష్ఠను నిలువజెట్టుటకై తమ శక్తిసంతకు ధారబోయుచున్న సర్ అబ్దుల్ రహీంగారికి బెంగాలు గవర్నరగుచో వింతయుండదు. అధికారవర్గ మెటుల మెలగినను పాటింపక, లేనిపోని యాశలకు లోనుగాక స్వరాజ్య సంపాదనకై ప్రజలప్రమత్తులై కృషిచేసినగాని, వారి యభీప్రములు నెఱవేరజాలవు.

అకాలీలు: సైన్యము

ఇంతవరకును, బ్రిటీషుసైన్యమునం దగ్ర స్థానము నహించుచున్నవారిలో, సిక్కులను బేర్కొనవచ్చును. సిక్కులు సామ్రాజ్యరక్షణకై జేసిన సేవ నిరుపమానము. గత సంగ్రామమున పెక్కు రంగములలో సిక్కు సైన్యము అప్రతిమానమగు శౌర్యదైర్యప్రతాపముల గనుపరచెను. అట్టి జాతికి సేద కలిగిన సంకటములు మిక్కుటముగ నున్నవి. ఇదియూ సిక్కులపట్ల జూపదగిన కృతజ్ఞత యని పలువురు ప్రశ్నించుచున్నారు. అకాలీ సిక్కులు, కేవల మతరక్షణకై వార్జన్య రహితముగ పోరాడుచున్న విషయ మెల్ల రంగీకరించెడిదే. స్వమతరక్షణ మెల్ల ర విధియగుటచే, అకాలీల చర్యలు ప్రశంసాపాత్రములని ప్రభుత్వమువారయినను అంగీకరింపక తప్పదు. కాని, పండిత మాలవ్యాగారి ప్రశ్నలకు జవాబుచెప్పచు, సైన్యకార్యదర్శియగు బర్దనుగాడు గావించిన ప్రకటనము, ఇంతవరకు జరిగిన అన్యాయముల నన్నిటిని మిందిపోవుచున్నది. అకాలీ యద్యమములో పాల్గొనిన సిక్కుల నెవరిని సైన్యములో జేర్చుకొనరాదని ప్రభుత్వమువారు తుత్తురు విచ్చినట్లు, బర్దనుగా రంగీకరించుచున్నారు. ఇదివరలో సైన్యమున బనిచేసి, అకాలీ యద్యమమున జేరినవారి పైను లూడలాగబడెనని, బర్దనుగా రంగీకరించిరి. మత భేదములు జనించినపుడు, ప్రభుత్వమువారు కొకపక్షము నభిమానించి, వేరొక పక్షమును దండించుట ఎంతయనభ్యచో యూహింపవచ్చును. మత తాటస్థము దీనివలన తొలగిపోవుచున్నది. అకాలీలు మతాభిమానముమూలమున ప్రభుత్వకోపమునకు గురియై తీరని యిక్కట్లకు తోనగుచున్నారు. కాని, ఎట్టియిబ్బందులనయినను దాటి, వారు అగ్నితప్తకాంచనముభాతి వెలింగి, హిందూదేశమున కాదర్శప్రాయలు గాకమానరు.

మహాత్ముని ఆగమనము

గాంధీమహాత్ముడు నిన్నటిదినము డిల్లీనుండి అహమ్మదాబాదు జేరెననియు, నేడు బొంబాయికి రాగలడనియు, తంతివార్త దెలుపుచున్నది. ఏడవ

తేది మదరాసుజేరుట కాటంకముండదు. మదరాసు పాఠశాల, మహాత్మున కుచితరీతిని స్వాగతమొనగ ప్రయత్నించు చున్నందుల కెంతయు సంతసింపవచ్చును. కాని, మహాత్ముడు వట్టిసన్యాసములతోను, ప్రశంసా వాక్యములతోను సంతృప్తిజెందడు. ప్రస్తుత సమయమున జాత్యైక్యమునకై మహాత్ము డెటుల పరితపించుచున్నాడో డెలుపనక్కరలేదు. మహాత్ముని పరితాపమును దీర్చుటకు, మద్రాసుపాఠశాల సాటుబడవలయును. హిందూమహమ్మదీయ, బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర సమ్మేళనము బలపడుటకై పాటుబడుచు, దక్షిణ దేశ గౌరవమును కళంకిత మొనర్చుచున్న అస్పృశ్యతను నివారించి, కద్దరును నిర్మించుటకును కద్దరు సత్త్వములను విధిగ భరించుటకును, చెన్నపురి పాఠశాల దీక్ష బూనవలయును. భారతజాతిని రక్షించి, స్వరాజ్యమును చేరువకు దేగలిగినవి, యివియేగాని వట్టి యాదంబరముగాదు. కేవల బ్రాహ్మణదర్శనములచే, స్వాతంత్ర్యము సిద్ధింప నేరదు. బీచి ప్రసంగములు, విశేషలాభ మొన గూర్చును. స్వతంత్రశక్తి నుపయోగించి భారతీయులు నిర్వహింపదగిన కార్యములే శాశ్వతఫలము నొసగి, స్వరాజ్యానుభవమును గోచరింప జేయును. మహాత్ముని సంప్రీతచిత్తుని గావించుట కింతకన్నను వేరు సాధనములేదు. చెన్నపురి ఇంత వరకును, నిర్మాణకార్యక్రమము విషయమై వెనుకంజవైచుచుండెను. మహాత్ముని సందర్శనము మాత్రమే కార్యోత్సాహమును ప్రజ్వలించజేయు గాక!

ది॥ బ॥ ఆర్. రామచంద్రరావుగారు

ది॥ బ॥ ఆర్. రామచంద్రరావుగారు, మద్రాసు ప్రభుత్వమునకు ఖాయపుకార్యదర్శిగ 1917 సంవత్సరమున నియమింపబడిరి. వీరు ఏడుసంవత్సరము లీ పదవిని నిర్వహించిరి. రామచంద్రరావుగారి సామర్థ్యాతిశయము నిట వివరింపబనిలేదు. తెలివి తేటలుండగాక, స్వతంత్రకార్యనిర్వహణమునందు, వీరికి వీరేసాటి. ఇట్టివారే దేశమునం దయినను నన్యానాష్టలగుదురు. కాని, మద్రాసునందునూ త్రము, వీరియోగ్యతనుగుర్తింపక, మరల వీరినితగ్గించి కలెక్టరుగ నియమించిరి. నిన్నటిదిన మీవిషయమై మద్రాసు శాసనసభలో ప్రశ్నలనేకము లడుగబడెను. ప్రభుత్వమువారు రెట్టినమాధానము జెప్పక, తమయిష్ట మదియని బలికిరి. సమర్థులగు భారతీయులున్నతపదవుల నాక్రమించుట కవకాశము లెటుల చేవో యందునుబట్టి గ్రహింపవచ్చును.

వోటీయదగినబడ్డలు అంశములు

బడ్డలు వివరములపట్ల, ప్రజాప్రతినిధులకు గల అధికార మల్పము. వానిని తగ్గింపవచ్చును. నిరాకరింపవచ్చును. కాని, ప్రభుత్వము వారు వానిని పునరుద్ధరింప గల్గుదురు. అందుచే శాసనసభ్యుల వోటు వేడుకగ పరిణమించుచున్నది. ఈ వేడుకయందయినను, శాసనసభ్యులు స్వేచ్ఛగ పాల్గొన వీలగునా? తొంభై యేడుకోట్ల వ్యయముపై శాసనసభ్యులు వోటుజేయ వీలులేదని, బ్లాక్లగాను నిన్నటిదినము బలికిరి. ఈ మొత్తము

నందు ఏబదియారుకోట్ల సైన్యవ్యయమును తాకుటకు శాసనసభ్యుల కధికార మేమాత్రము లేదని తెలిసిన విషయమే. ఇందును గూర్చి వ్యాఖ్యాన మనవసరము.

విదేశవార్తలు

ఆయుధ పరిశీలనము

జర్మనీలో నిర్బంధములు

ఆక్స్ఫర్డు ప్రభువు యభిప్రాయము
ఖాళీ చేయుటనుగూర్చి

లీఫ్ట్, మార్చి 8:—ప్రభువులసభలో మొదటి పర్యాయము ఆస్కీర్తుగా దువస్యనించిరి. అంతర్జాత్ర మందలి వైనిక పరిశీలన సంఘమువారు తమ నివేదికమును ప్రకటించుటకు ఒక తేదీని నిర్ణయించెదరాదని యడిగిరి.

కోలోను సంకెనను ఖాళీచేయుటకు ఆపుజేయుటను గూర్చి ప్రస్తావించుచు ప్రాంసుకు శాశ్వతముగ ఉపద్రవము భయము లేకుండ జేయుటకును, ఆక్రమణ జన్యమైన రాష్ట్రములను ఖాళీజేయుటకును సంబంధము లేదనియు అట్టి ఏర్పాటును జేసి యుండవలసినయు దీనికి ప్రాంసు, గ్రేటు బ్రిటను, యునైటెడ్ స్టేట్సు గలసి ఒకంబడకును జేసికొనవలసి యుండవలయు, దానిని ప్రస్తుతపరిచెదనియు కాని అది ఇంతవరకు అమలు లోనికి ఆనగా ఆసలు ఏర్పాటే గాలేదనియు నుడివిరి. ప్రాంసు ఈ ఒడంబడికపై ఆధారబడియున్న మాటనిజమే. దీనిని అనుసరించి తన పరిస్థితులను మార్చుకొనెను. ఆ ఒడంబడిక లేక పోవుటచే ప్రాంసుకు విచారకరముగ నున్నది. కాని అయ్యది ప్రస్తుతాంశమునకు సంబంధించినది గాదు. ఫ్రెంచివానికి లాభముగ నుండుటకు నుంచి ఒడంబడికను చేసికొనుట కవకాశము గలదు.

ప్రాంపంచిక యూరపుకాంతి కిది యవసరమే గాని తాత్కాలికముగ ఆక్రమించుకొనుటకు నిశ్చయించుకొని కాల నిర్ణయము లేకుండ దానిని సాగించుట వ్యాయము గాదు. కోలోను ప్రదేశమును మిత్రమండలి ఖాళీజేయుచుండుటకు నిజముగ జర్యములు తమ సంధిపరతులను నెరవేర్చుకుండ ఉల్లంఘించిరా యను విషయమును నిర్ణయింపవలెను. అనుకొన్న ప్రకారము జనవరిలో ఖాళీజేయకపోవుటకు జర్యములు సంధిపరతుల నల్లఘించిరా?

నింతయో కారణమున్నదని ప్రభుత్వమునకు దోచినగాని అంతర్జాత్రీకు సైనిక పరిశీలన మిత్రమండలి సంఘమువారు జాగ్రత్తజెట్టిన సాక్ష్యమునకును ఆలోచించి ఆయాప్రభుత్వము వారు నిర్ణయించవలెను. ఇది చాల అవసరము. ప్రాంసుపట్లగల మైత్రిభావముతో ఫ్రెంచివారిలో యెక్కువ ఏర్పడుట కెంతయు ప్రయత్నించి ఏర్పాటు జేసితిని. యూరపును ప్రపంచమును గాపాడుటకు ఇదియే మార్గము. మోక్షమునకు ద్రోవ.

ప్రభుత్వ ప్రత్యుత్తరము

ఆక్స్ఫర్డు ప్రభువు జెప్పిన సంగతులన్నియు నిర్వహణాంశములు. యూరును ఫ్రెంచివారు ఆక్రమించుకొనుటచే పదిరోజులనుండి జర్మనీలో అంతర్జాత్రమండలి సైనికపరిశీలన సంఘము వారు పని పరిశీలించుట మనది. నేడు మార్చి అమాసగారి నివేదికమును రాయబారులసభవారికి నేడు అందజేసిరి. వీరికి కార్యనిర్వాహకాధికారము లేదు. ప్రభుత్వమువారిచ్చినదే అధికారము. అసభవాలు అలస్యములేకుండ ఈ నివేదికమును ఆలోచించెదరు ఆయా మిత్రమండలి ప్రభుత్వమువారికి అందజేసెదరని కర్ణక ప్రభువు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. కోలోను ప్రదేశములో తగిన కారణములను జూపకుండ ఆక్రమణ నేనలనుచరనిరి. జర్యములకు మిత్రమండలి సైనికపరిశీలనసంఘమువారి నివేదికమునకు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుట కవకాశము నిచ్చెద రనిరి.

జపాను నియోజక చట్టము

ప్రభువులకు ఓటిచ్చు అధికారము లేదు
టోకియో, మార్చి 8:—క్రిందిసభకు ప్రభువులసభ్యుల మునకు ప్రయత్నింపరాదనియు, ఓటులనీయరాదనియు తీర్మానించిరి.

పరిశ్రమలను గాపాడుట

సుంకము - కార్మికుల అక్షేపణ

లండన్, మార్చి 3:— సుంకము లెంతమాత్రము గూడ దని కార్మిక పక్షమువారు ఏకగ్రీవముగ తీర్మానించి తమ వైఖరిని తెలియజేసిరి. సుంకములను విధించుటకు బదులు ఇంకొకవిధముగ ఏర్పాటుజేయుటకు ఆలోచించుటకై పార్లమెంటు కార్మిక పక్షమువారు ఒకసంఘము నేర్పాటుజేయుటకు నూచించిరి.

ఆస్ట్రేలియా కూలీల నష్టము

యాజమానులుగోరిన అభయము నీయబాలనుని వెల్లింగ్టన్ పనివాండ్లు తెలియజేసిరి. న్యూజిలాండు, ఆస్ట్రేలియానుండి ఆర్థిక సహాయమును బొందుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. ఈలోపుగ రేవులో పని అంతయు ఆంపాయెను.

జినివా ఒడంబడిక

బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయము

లీస్టు, మార్చి 3:— రేపటిదినము కామన్వెల్త్ లో విదేశాంగ వ్యవహారచ్చు వినుటకు యుద్ధవిజ్ఞులయమన్నారు. ప్రస్తుత సమస్యలన్నిటిని బాల్టిక్ చాంబర్లలో గార్లు తెలియజేసెద రనుచున్నారు.

వచ్చేవారము జినివా ఒడంబడిక జాతిసమితి వారి ఎదుట బెట్టుదును. ఆ ఒడంబడికను గూర్చి విదేశాంగమంత్రి తన యభిప్రాయమును తెలియజేయువలెనని గోరవచ్చు ననుకొనుచున్నా రు. అందుచే నేను చాంబర్లలో గారు ఆవిషయమై ప్రస్తావించు ట బడదు. ఈ ఒడంబడికవలన కష్టస్వయ్య లెన్నియోబయ్యిడిన వి. దానినిగూర్చి పూర్తిగ ఇంతవరకు ఆలోచించలేదన విషయము స్వపరిపాలన దొమినియనుల సలహా ననుసరించియు ఇతర నిపు ణుల హితమునబట్టి ఈవిషయమును మంత్రివర్గమువారు ఆలో చించుచున్నాడు. ఇంతవరకు ఇదమిధమని ఏమియు ప్రభుత్వము వారు నిర్ణయించలేదు.

రిడింగు ప్రభుని నిర్ణయము

రాచకీయ తొందరలచేగాదు

లండన్, మార్చి 4:— ఇండియాలో రాచకీయ పరిస్థితులు తొందరగనుండుటచే రిడింగు ప్రభువు ఇంగ్లండుకు విచ్చుట లేదనియు ఇండియాలో రాచకీయ తొందరలు గలగ లేదనియు ఇచ్చటి పత్రికలనుచున్నవి. కాని ప్రభుత్వమువారు భారత దేశపరిస్థితులనుచూచుటకు అతిఆతురతతో నున్నారనుచున్నవి. రిడింగు ప్రభునితో స్వయముగ చర్చించుటకు ఆతురతో నున్నా రు. కొద్ది నెలలలోనే సర్ పాస్మిలియ, బట్లగుగార్లుగూడ ఇంగ్లండుకు వచ్చెద రనుచున్నవి.

కర్ణిస్తాను తిరుగబాటు

క్రొవభుని పయనమునకు గారణము

పార్లమెంట్, మార్చి నెల 3:— తక్కిలో రాయబారిని నియమించువిషయమై హెరియట్టుగారి యభిప్రాయమును తెలిసికొనుటకు క్రొవభు వేసెననుచున్నారు. సిరియా రైల్వే మీదుగ తురుష్క సేనలను గొంపోవు విషయమునే ఆలోచించ లేదు. ఇతర ప్రస్తుతసమస్యలనుగూడ ఆలోచించిరి.

నేడు పోరాటము జరుగునను చున్నారు

కాన్స్టాంటినోపిలు, మార్చి 4:— రేపటిదినము తురుష్క సేనలు కుండిస్తాను విప్లవకారుల నెదుర్కొనుననుచున్నా రు. రగనా ప్రాంతములందు బిర్లు విస్తారము చెలరేగు చున్నారట. చెమిస్ నగరములో స్థానిక పోరాటము జరుగు నున్నది.

హాలండు - దక్షిణ ఆఫ్రికా

వర్తకపు ఒడంబడిక

లండన్, ఫిబ్రవరి 28:— ప్రత్యేక సౌకర్యములతో హాలండు దక్షిణ ఆఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు వర్తకపు ఒడంబడి కను జేసికొనుటకు రాయబారములను జరుపుచున్నారు.

యుద్ధభయము లేకుండునటుల

జేయుట

లండన్, మార్చి 3:— యుద్ధమునకు ఎవరును కాలు దువ్వకుండ జేయుటకు గ్రేటుబ్రిటను, ఫ్రాంసు, బెల్జియము జర్మనీగలసి ఒడంబడికను జేసికొనుటకు ఆలోచించుచున్నారని మార్చింగుపోట్లు పత్రిక చెబుచున్నది.

ఆస్ట్రేలియా న్యూజిలాండుగూడ దీనిని అంగీకరించుచున్న దని తెలియుచున్నది. హెర్బిజాను, మెకండికింగుగూడ ఇందులో జేరవరకునుచున్నారు. ఇంగ్లీషువానలు రేవులకు రైలు కావలభాగమునుండి ఉపద్రవమురాకుండ ఈ ఒడంబడిక లో ఏర్పాటుజేసికొనెదరట. జర్మనులుగూడ ఇందులో జేరి ఆభయము నొసగుటకు సిద్ధముగనున్నారు.

ఈ ఒడంబడిక జనీవా ఒడంబడికకు బదులులుగ నుండు ననుచున్నారు.

పై ఒడంబడికనుగూర్చి నిశ్చయముగ ఏమియు తెలియ దనుచున్నారు. ఇంతవరకు మంత్రివర్గమువారు ఏమియు నిశ్చ యించుకొనలేదట. ఎన్నియో ఏర్పాటులను మంత్రివర్గమువారికి నూచించిరి. కాని దేనినిగూడ వారందుకొనలేదు. అందుచే కొన్ని క్రొత్త ఏర్పాటులను దొమినియనులు ఆమోదించిరన్న మాట ఆసత్యము.

రైలు ఒడంబడిక

ప్యాంకో బెల్జియం సంఘీభావము

లండన్, మార్చి 1:— జర్మనీతో గలసి రైలు ఒడంబడి కను జేసికొనవలెనని జర్మనులు గోరుచున్నారనియు ఆవిషయ మును బెల్జియనులు ఆలోచించు చున్నారనియు ప్రభుత్వము వా రేమియు స్పష్టముగ ఏర్పాటుజేసికొనలేదనియు (ప్యాంకో బెల్జియం ఒడంబడికను గూర్చి జర్మనులు దెలిసిన సంగతి ప్రాం సు బ్రిటనుకు తెలిసెననియు ఈనూచనలు ఆర్నల్ టీయముగ నున్నవనియు ప్రభుత్వమువారు రాలోచించుచున్నారనియు తెలి యుచున్నది.

సోవియటు ప్రభుత్వ విధానము

విధానము

భూస్వాములపై దాడి

లండన్, ఫిబ్రవరి 28:— పూర్వపు భూస్వాములపై మృగ క్రొత్తధ్వజము నెత్తెను. పూర్వపు భూస్వాములను త్రోసి వేయవలెనని సోవియటు ప్రభుత్వమువారు తీర్మానిం చిరి. ఇదివరలో కొంతభాగములో కాపురముండి సాగుబడి జేసికొనుటకు ఉత్తర ఖితుబడినవారు దప్ప ఇతరుల నందరిని వెడలగొట్టవలెననిరి. ఇందులో మూడుతరగతుల నేర్పాటు జేసిరి. 1 విదేశీయులందు బందులునున్నారు. 2 సరిహద్దులలో నివసించువారు 3 బోలిషీవిజముపై పోరు సన్నద్ధులవారు ప్రాత ప్రభుత్వములో బాధ్యతాయుత అధికారమును స్వీకరించిన వారును. వీరిని ఏద్రీలు మొదటి తేదీలో పుగ బారవోలవలెనట. ఇతరులను సెప్టెంబరు మొదటి తేదీనండి 31 డిసెంబరునకు తరు మవలెనట.

బ్రిటిషు క్రేడేయూనియనువారి ని వేదికము నిర్మిమోజునమైనది

అని మైయుపత్రిక సోవియటు పాలనమును గూర్చి ప్రధాన వ్యాసమున వ్రాయుచున్నది.

అసందర్భపు ప్ర సంగ ము ల తో గూడుకొన్నవనియు ప్రపంచమునకు రషియానుగూర్చి ఏ మి యు తెలుపబాల దాయె ననియు వ్రాయుచున్నది.

బ్రిటిషు క్రేడేయూనియను సభ్యులకు రషియా దేశ భాష లేదు. దేశపరిస్థితి లాదెలియవు. అరువారములలో దేశమం తను చుట్టవచ్చుటకు బూనుకొనిరి. స్వతంత్రించి ఒక నివేదికమును తయారుజేసిరి. ఈ క్రేడేయూనియను ప్రతినిధులు తమకుగావల సిన సంగతులకు బోలిషీవిజ అధికారుల సయహముమీద పూర్తిగ ఆధారబడినదియు చెబుచున్నది.

కనడా భూకంఠము

గొప్ప నష్టము

దేశము చాలవరకు నాశమాయెను

క్వబేకు, మార్చి 3:— భూకంఠముచే అగ్నిప్రమాదము లెన్నియోగల్గినవి. సుమారు 65000 డోలరులు నష్టము గల్గెను. ఒక రైలు స్టేషను, ఒక హాకశాల తగలబడెను. అనేకముగ దేశపు ములు నష్టబడెను. సాగ్నె నదివద్ద భూకంఠము విస్తారముగ నున్నదట. క్యూబేకు కిల మైట్లు తూర్పుగ కంపము గల్గెనట. ఆ స్థితి ఆపారముగ బోయినది. రోమును క్యాథలిక్ దేశము పోయి నది. చాలమందికి చెబ్బలు తగిలెను.

దిగుమతి జేయబడు లేయాకు

దిగుమతి చేయబడు లేయాకును ఇంతకంటె తక్కువ రకముగానుండి దిగుమతి జేయవలెనని కామన్వెల్త్ సభలో నూచించ ఆరోగ్యమంత్రికి తెలిపెదనని కున్లిఫు లిప్టరు గారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. కాని దీని వలన దీని వల కు కష్టముగనుండు నేమో యని భయమునుజూపిరి.

భారతదేశ దారిద్ర్యము

క్రాంతివిధానము గావలెనట

లండన్, ఫిబ్రవరి 28:— పార్లమెంటు మరల సమావేశ మగునపుడు భారతదేశ ఆర్థిక పరిస్థితులను బాగుచేయుటకు రావ య నివారణోపాయములను దెల్పకుండురుగాక యని పండితకీ గంగులిగారు మైయుపత్రికలో వ్రాయుచున్నారు. భారతదేశ ఆర్థిక పరిస్థితులను పునరుద్ధరించుటకు ప్రభుత్వమువారికి మంచి యవకాశము లభించినది. ముఖ్యముగ పల్లెలయందు అవకాశము గలదు. ఇదట పరిస్థితులను విచారించిన ప్రభుత్వమునందు ప్రజ లకు మరల నమ్మకముగల్గును. రాజ్యాంగ సమపాములకంటె వివిధ ప్రజలకు నిక్కువనమ్మకమును గలుగజేయును.

ఫ్రెంచి వైమానికులు

మహారాధారిలో తప్పిపోయిరి. కనిపించుట లేదు. వీరిని వెదకుచున్నారు. ఫిబ్రవరి 20 తేదీనండి వీరు కన్పించుటలేదు

విల్లింగ్టన్ ప్రభువు

కనడాలో యువన్యాసముల నిర్వహణ వెల్లింగ్టన్ ప్రభు వు అంగీకరించెను. 9 తేదీని ఇంగ్లండునుండి బయలుదేరును. చాలవరకు ఆయన భారతదేశ సమస్యలనుగూర్చి ప్రస్తావించు దలంచిరట.

హాబ్సుగారి విచారణ

న్యూటనుగారి సాక్ష్యము

రెండవ చెక్కును మార్పు ప్రయత్నములు

లండన్, మార్చి 3:— 1921 లో తాను ఇండియాకేగి నల్ల ప్రాంతములో అనేకవిచారణలు గాని గలిసికొంటిననియు నితడు ఆర్థుగారికి సహాయము చేయుట తేగననియు అపుడా యనకు కష్టముగనుండెననియు కప్ట ఆర్డరుగారు రెండవచె క్కును మార్పులకు ప్రయత్నించిరి. రాజుగారికితోడ్పడుచున్న ట్లునుండి. రెండవచెక్కులో న్యూటనుగారి వాటాను 65000 ప్రాంతములకు ఆర్థుగారు గొనిరి. తరువాత న్యూటనుపై 17800 పానులకు ఆర్డరుగారు దావాదెచ్చెను. కాని 1000 పా నులనిచ్చి వ్యవహారమును పరిష్కారము జేసికొనిరి. ఆర్థుగారు 22000 ప్రాంతములకు తనకీయలేదనిరి. విచారణ వాయిదా వేయబడెను.

జర్మనీ అధ్యక్షుడు

ప్రెంచిభయములు

లండన్, మార్చి 2:— ప్రజాభిప్రాయమునుబట్టి జర్మనీ అధ్యక్షుని నియమించుట అపాయకరముగ నుండునని ప్రెంచి ప్రభు త్వమువారు భయపడుచున్నారు. ప్రజాభిప్రాయమును స్వీకరిం చుటచేతనే ప్రాంసు రెండవసామ్రాజ్యము ఏర్పడుటకునిశ్చితం నన్నసంగతిని ప్రెంచివారు మరచిపోబాలరట.

ಪೆಟುಕೋ

నల్లమందు వాడుకను దగ్గించునట్లును తీర్మాన
మోడిపోయెను.

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల మొక్కటలంగూర్చిన
ప్రశ్నలు

దెస్సీ, మార్చి 4:— స్టేట్ బుక్స్ నిలువ! నల్లమందు పో
క్కుమందులలోనికి చక్కమ-తుండులకును వాడూడడను తీ
ర్మానముఁ దెచ్చిరి. కాని యిది యోజిపాయెను. పిమ్మట భీమా
(వై ప్రయస్కరెన్సు) మొత్తములు పొమ్మ-బాదలకు లొండఁగా
నిచ్చునటులను, ఆ మొత్తముల నటుల నిచ్చు కంపెనీలకు తగిన
హాజీరుండునటులను, ఆ పిమ్మట చట్టమును మార్చుట
కొక యవసంభవమును నియోజించునటుల సెత్తగా రొక
తీర్మానమును దెచ్చిరి. అప్పుడి యంగీకరింపఁబడినది.

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల మరణం

సతేశంగారు:— దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వసభలో గనుల
ను ప్రవేశపెట్టినవియు, జనరల్ స్కూల్సుగారు దానికి
రముగ మాట్లాడి రనియు, ప్రభుత్వమునా రెండు?

సర్ మహమద్ హదీబుల్లాగారు:—ఈ కాసము ప్ర
బంధింపబడిన భారతప్రభుత్వమునా రెటుంగుదురు. తద్వి
భారతప్రభుత్వమునా రప్పుడే గొన్నియెత్తులను నిశ్చ
సి.

సర్వాధికారిగారికి సమాధానముఁ జెప్పయ, కొన్నిచాత
కిందలు రీడింగు ప్రభువువద్దఁ గావింపఁపడిన విజ్ఞానపన
ముల ననుసరించి భారతప్రభుత్వమువారు, దక్షిణాఫ్రికా
విన్నవించిరి. దానికట్టి సమాధానమును రాలేదు. వారి
కి సమాధానము వచ్చువరకు భారతప్రభుత్వ మెట్టి నిశ్చ
యములు కూపించరని హామీలుగాగు దలిసిరి.

సెల్వా గాఢికి సమాధానముఁ జెప్పమ నూతన డెవ్వివా
స్త్రుడ్లు (ఇంజనీరు) కిల్లులుఁ గలసి కళాభివృద్ధి కొక
ముం దయరుఁజేసినయ్యు, నావిధానము నూతన రాజ
నిర్మాణసంఘముయొక్క (ప్రోత్సాహమువలన దయరు
చేసినయ్యు-ప్రభుత్వసావిధాన మింకను విమర్శింప లేదనియ్యు,
హాయముఁ జేయుటకు నిశ్చయింపలేదనియ్యు, స్త్రీటుకానిల్లు
రెయిదుట సెప్పడుంచెదరో యూహించుట సాధ్యము
య్యు లీగారు చెలిపిరి.

భారత దేశమును నల్లమందు వదలదు
 వీలైనంత త్వరలో సాధ్యమయినంత వఱకు నల్లమందును
 లండు దక్క, ముఁజెందులకు వాడకుండునటుల బ్రయ
 నేయవలెననియు, అటుల మందులకుదక్క తదితరముల
 గింప కుండుటకు మార్గములు, దేశములో వివిధసంఘ
 ఘటన గలసికాని సాలోచింపవలయునను తీర్మానము
 కార్యకాండగా రుపపొందించిరి.

సర్వాధికారిగాదు

తీర్మానమునుగూర్చి మాట్లాడుచు పర్యాధికారిగా రిట్లు
 “జేసివాసభయం దీనియయము చాలప్రాముఖ్యము వహిం
 నట్లమందు విషయమై ప్రభుత్వమువారి శ్రతిసూత్రమును
 పడలఁచుకొనలేదు. కాని మందునకు మాత్రమే దీని నుప
 రుచు విషయమునుగూర్చి విమర్శింతును. భారతదేశముందు
 నుండుట నొక్కమందు లోనికిని, కాప్రస్తుతేక్షలకును
 మే సంఘచితపడుచుటకు భారతప్రభుత్వమువా రంగీకరింప
 ము నటుల నిర్బంధించుటవలన చిక్కులు గలుగుననియు
 రాంభుజెల్లారిగొప్పగారు జేసివాసభయం జెప్పిరి. దానికి
 యంతరము నూచించుచున్నాను. అది పరిగ్రహింజి
 తు 1911 లో వ్రాసిన మాటలేయై యున్నవి. ఇట్లనుట
 త్యమువారికి మాత్రమే నయి యున్నది. ఆ వ్రాసినమాట
 నిటులున్నది.” ఈదేశములో మందున కుపయోగించుట

పత్తుపదార్థముగ నుపయోగించుట నీరెంటిలో విశేషముజేయుట చాలకష్టము. ఈపంటను పండించుట, మంచునుపయోగించు కుండునటుల నిర్వృద్ధింపకుండుట యనవలయు. ఇతరదేశముల వారి యనుభవము తెలుసున్నను, భారతదేశమందు కేశాజ్ఞముల నుండి యీయందు వాడుచుండుటచే మందున కుపయోగించుట యననేమో పత్తుగలుగుట కుపయోగించుటయేమో ప్రజల బాగుగా గ్రహింపఁగలరు. పత్తుపదార్థముగ నుపయోగించువారు చాలతక్కును” 1921 లో భారతప్రభుత్వమువారిచే బ్రదు రింపఁబడిన కరపత్రముగూడ నీమూలముల ననుసరించే దయారుకాబడినది. దీనినిబట్టి ప్రభుత్వమువారు వాడవలించిన పద్ధతులనుండి యొంతమాత్రము ముందునకు సాగరని బోధపడియున్నది. ఈపద్ధతి కాలమునకు చాలవెనుకఁబడియున్నది. పూర్తిగా మార్పునొందవలయును.

హిందూదేశ విప్లవ పారిశ్రామికపరివర్తనమందున్నది. 1895 లో నియోగింపఁబడిన సంఘమువారు నల్లమందు నుపయోగించుటవలన పారిశ్రామిక స్థానములం దెట్టి ప్రావ్యమువృద్ధి నొందినదో, దానిని గురించి విమర్శించనేలేదు. ఆసంఘమువారి యెదుటనుండిన పాక్ష్యము హిందూదేశముందలి కొన్ని భాగములుగూర్చి పూర్తిగా విమర్శించలేదు. ఆసంఘమువారి పని పూర్తియైన వెనుక నేటివరకు చాలా శాస్త్రపరిశోధన లెక్కువగజేయఁబడినవి. ఇప్పుడునల్లమందుప్రశ్న భారతజాతికేగాక, అంతర్జాతీయ సమస్యయైనది. భారతప్రభుత్వ నూవిషయమై అప్పుడూ కేవలము దేశమునకు సంబంధించినంతవరకే జర్పించుటకు వలనుపడదు.

నల్లమందు విషయమయి కొన్ని కేసులు ముగిసినవి. వాటిని చూపినచో, నల్లమందు వాడక మందునకుఁగావలసినవానికంటె చాల యెక్కువగానుండుదు. అంతర్జాతీయ సంఘవారు సూచించిన, ప్రతి పదివేలజనుల కాయకేర్ల నిర్ణయము నల్లంఘింపదు. అట్టికేసులలో మొదటి దస్సాములోని నల్లమందువాడకము ప్రతి పదివేలమంది 150 కేర్ల నల్లమందును వాడుచున్నారు. ఈ విషయమయి విశేషపరిశ్రమజేసిన యాంధ్రానుగారు నాతో కలకత్తావాసులు 150 కేర్లు తినుచుగాని, కాట్టరుని దెబ్బిరి. అంతర్జాతీయ సంఘమువారు సూచించిన యారు కేర్లములుగా, భయానకముగు 148 ఉన్నది. వంగప్రభుత్వము వారిదుర్గతిం బాపుటకు ప్రయత్నించుచుండిరికాని. యింక నది వృద్ధిలోనేయున్న జిరంగూనులో 110 కేర్లు వాడకము మెర్సాయిలో 147 కేర్లు వాడకము చెన్నపట్టణము మాత్రము 18 కేర్లే వాడుచున్నది. ఈ తక్కువ సంఖ్యయుండుటకుఁ గారణము, రాష్ట్రముందలి విద్యాభివృద్ధియే యగును. దామాషాయని భారతదేశమందు 11 కేర్లు వాడుచున్నారు, అనగా సంతృప్తియసంఘమువారి సూచనకంటె 5 కేర్లకంటె.

కావున వెంటనే యీవాడకమును దగ్గించుట కేర్పాటు చేయుటకు ముఖ్యముగా వస్థుము బర్యాదేశములలో దగ్గించుటను, మందు లోనిచేతనే వాడునటులేర్పాటుటకు నొక యుపసంఘమును నిర్ణయించుటకు గూర్చి.

ప్రభుత్వా భ్యంతరము

ప్రభుత్వము తరఫున మెక్వాలిటర్స్ గారు తీర్మానమును వ్యతిరేకించుచు, తీర్మానమునవసరమనియు, ప్రభుత్వమువారా విషయమును యిదివఱకే బ్రయత్నించు చున్నారనియుఁ జెలిపిరి. 1911 లోని నిర్ణయమునను సరించి ప్రభుత్వమువారు వైశాఖ నెల మందు నెగుమతిజేయుటకు మానివేసిరి. కాని చైనాలోనే నెలలందును పండించుట యభివృద్ధియైనది. ఇప్పుడు ప్రపంచము లోనే దేశమును మించిపండించుచున్నది. అప్పుడు భారతప్రభుత్వము ప్రాచ్యదేశములకు నెలలందు నెగుమతిజేయుట తగ్గించిరి. 1910 లో బంపెడిదానిలో సగమైన నిష్పదులేదు. కావుననే 1910 లో 42800 పెట్టెల నెలలందు నెగుమతిజేయుటవలన 6 కోట్ల రూపాయ లాభాయమువచ్చిన యెడల నిసంపత్కరము 7500 పెట్టెలు బంపుటచే 121 లక్షలు మాత్రమే వచ్చెను. హేగు సమాజేశమువారి నూచనల ననుసరించి నాయుదేశముల ప్రభుత్వమువారి మార్గముల నవలంబించుచునే యున్నారు. ఆదాయనష్టమునచ్చిన సావధాని విడనాడకు. ఏదేశమైన నీదుర్మయముం బాపుకొనదలచుకొని, నెలలందు వాడకమును దగ్గించుచో భారతప్రభుత్వమువారి రెట్టి యాటంకమును గలుగజేయదు.

(పోర్టు ము)

నా విషయమును, యాం ద్రూ ను చంపి
వకూలజిమంచి సంఘ సేవకు లో దక్క, నీ
నిజై ప్రవాభిప్రాయమే వెల్లడికాలెను. భారతవాతీయమును
భవాన నల్లమందు దురాచారమును నాడేవనగలిగిరి. బచ్చాపు
ళ్ళువ్యవసరించిన పద్ధతులను నానినికొప్పుట మూర్ఖిగా త

హాంకాంగు విరాళము

లండన్, మార్చి 4:—హంకాంగువారు ఉదారభావమునో సింగపూరు నాకాశ్రయము నిమిత్తము 2500000 పౌండు నిచ్చెనని అమెరికారు కామన్సువల్లో తెలియజేసిరి. (సర్వ ప్రము) ప్రభుత్వమునా శిశ్యాగ్రమును కృతజ్ఞతతో అందుకొని, పై/బట్టు పెట్టిల్పెంటువారు భూమిని సమూహములు ఇచ్చిన నే వేర్వలసియున్నది. 12500000 డోలరులు పెట్టికొనున గాని, కొరిసప్రకారము దీనిని ఇచ్చివేసెదరు. అప్పు యా చ్చలందు దేశముల వాగ్దత్తములు గూడ జెల్లునా? ఇంకను మిలటరీనున్న వా యని అన్యుకొరడుగ ఈ ప్రశ్నకు దానికి బలంధము లేదని అమెరిగారనిరి. దానిని ప్రశ్నలలో చేర్చి నపుడు! పత్తు లెరము నిచ్చెద మనిరి.

సాక్షాత్పరీక్ష

అందజ్ఞ, మార్చి 4:—కలకత్తానుండి రంగులు నాకా
వైమానిక ప్రయోజనము సాధ్యమగునాయని విజ్ఞాపనలు గారడంగ
బ్రాహ్మిండు పెట్రెక్ గారు తిరిగివచ్చువరకు ఏమియు జెప్పటము
లేదు లేదని హాలోరుగా రనిరి.

నా దీక్ష

తెలుగుల శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామివారిది-3-25 తేదికి
 నడియైన గ్రోధనసంవత్సరం చైత్ర శుద్ధ సమి లాగాయితి
 5 రోజులు తెస్తాత్సనం యాదినవ కనినకారం ఆదివైధవ
 ముగా జరుగను.

31-3-25 (శ్రీ) కృష్ణస్వామిగారికి

1-4-25 (శ్రీ) రామస్వామి-రికి

2-4-25

3-4-25 (క్రి) వేంకటేశ్వరస్వామివారికి

4-4-25

పై కనీస అయిదుగోజులలో 8గోజైనను ప్రభుత్వం
జరిపించ రోహాసు రిఫ్ 250-0-0 మ్యూత్ దరఖాస్తును
1929 సంవత్సరం మార్చి నెల 20 తేదీగా యీ ఆదేశమున
సంతకము చేసిననాటిపేర పంపవలె

శ్రీ మహాంతు ప్రయోగానుబ్ధాదు,
వివాక రత్నాదు.

9. తిరుమల తిరుపతివగయిరచేవసానం ఆశ్చిసు

28-2-25.

వనియేర్పవచ్చును. బాగుగా నలవాటుపడినయే యయిదువేల మందియొక దక్క మరెవరు నుపయోగించుటలేదు. కొలదికాలములో నీసంఖ్యగూడలేదు. అస్సాములో నల్లమందు బాగుగా కాల్యుటకు, తినుటకుగూడ నుపయోగించబడుచున్నది. అస్సాము ప్రభుత్వము నల్లమందునకు దుకాణములను, వారమ్మగల మొత్తములగూడ తగ్గించబడినది. ఈ ప్రయత్నము బాగుగా జరుగుచున్నది. వాడకము తగ్గుచున్నది. నల్లమందు కాల్యుట తగ్గించుటకు వంగప్రభుత్వమువారు స్థిరమగు ప్రయత్నముల కొరకూపించుచున్నారు. ఇతర భాగములం దీగురభ్యాస మంతగలేదు. స్థానిక ప్రభుత్వము లావిషయమున చాల శ్రద్ధనే వహించుచున్నది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వములలోని మంత్రుల కీవిషయమున మార్పులు గలుగజేయుట కధికారమున్నది. వారియేర్పాటులకు తేలికప్రభుత్వమునా రద్దుచూడగూడదు. కానిపీలగునంత పహాయము జేసెదరు. కానిపూర్తిగా నిషేధించుట తీవ్రమగు యేర్పాటుని వలనవలెను ప్రభుత్వవిధానము, మితోపయోగముగాని నిషేధముగాను విషయప్రాముఖ్యమును ప్రభుత్వమువారు గ్రహించుచునేయున్నారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వములను బాల్యరక్షణకు వుపయోగించుచున్నది, పాలనమెటుల జరుగుచున్నదో మొదలగు విషయములను నివేదించుటకు గోరియున్నాము. సమాధానములు వచ్చినచెట్టనే, వాటింబట్టి, ఈదుర్మయము నడుండుటకెట్టి యాచితానకాలు మార్గములు మూచించినను ప్రభుత్వమువారు రంగీకరింతురు."

అల్లూబాయి క్యామలదాసుగారు మతవిషయములందు దీని నుపయోగించుటనుగూర్చి ముచ్చటించిరి. అక్కడ ఖానుగారు తమ ప్రయత్నముల కడ్డునచ్చునాయని స్పంధములను దీనివేయజలయుననిరి. తొమ్మిట్టగారు నల్లమందు కొద్ది మాత్రము పయోగించుట చెడ్డదిగాదని జెప్పి పర దేవప్రసాదుగారు సమాధానము చెప్పలేదు. తీర్మాన హాదిపోయెను.

భీమా మొత్తములు

నెత్తు గారు, 1889 సం॥ పు అస్తిహక్కుదారుల చట్టమును మార్పులకు గోరుచు తీర్మానము నుపపాదించుచు రెండు కభలనుండి యొన్న కొనబడిన యిద్దరుగల సంఘము నేర్పాటు జేయుటకు గోరిరి. దీనిని మార్పులకు కారణముల జెప్పమ భీమా మొత్తముల కాబట్టుకొనబడు ప్రస్తుతమున్న విధానమును బట్టి ముందు తనహక్కును స్థిరపరచుకొనగూడరాదు (సక్సెషన్ సర్టిఫికేటును) యెచ్చుకొనట కవసరము గలుగుచున్నదనిరి. కష్ట మెచ్చట నున్నదనగా కొన్ని న్యాయాలయములలో (వంగ రాష్ట్రము) నట్టిపత్ర మనవసరమనియు యెంచుచున్నవనిరి. ఆ పత్రము కొంతరుసుము నిచ్చుచో వెంటనే యాహక్కు స్థిరపరచబడును. హిందూదేశముందు స్థాపితపడినగాని మతేదేశముందు స్థాపితపడిన గాని భీమా కంపెనీ లీ స వర గాకు తప్పక రంగీకరించును. ఏలన దానివలన వారికి లాభము గలదు కాని సరిగా సవరణలో నున్నటులే యంగీకరింపవలసివో భీమా కంపెనీలకు ఒక్కొక్క ప్పుడు పాటబాటుజరిగినచో రెండుసార్లు మొత్తమును వాపసు జేయవలసివచ్చును. కాని కొంతమంది న్యాయవాదులు, చట్టములోని యప్పు(డెట్టు) అనుమాటకు భీమాకట్టువానియనంతరము హక్కుదారునికి వాపసు జేయు సామ్యము గూడ యర్హ మగు నటుల మార్పునెడల ప్రస్తుతమున్నది బాగుగానే యున్నదని చెప్పిరి. నిర్ణయింపబడు సంఘముగూడ నదేయభిప్రాయ మిచ్చునెడల దానికెట్టి యభ్యంతరములేదు.

నల్లేశంగారు, భీమా మొత్తముల హక్కుదారులకు సామ్యు రాబట్టుకొనటలో నివీక్షణకే చాలచిక్కులున్నవనియు, నిప్పుడు వజ్రుల పత్రమునకు నూటికి రెండురూపాయల చొప్పున రూ॥ 5000/- లను, పై మొత్తములకింక నెక్కువకును నుండుట మతంతకష్ట మనియు చెలిపిరి. న్యాయవాదుల కిచ్చుకొను సామ్యుగాక యిదిగూడ నియ్యవలసినచో మతంత దుర్భరమనిరి. పన్నులవిచారణసంఘమునా రీవిషయ మలోచించుచున్నార. తొందరలో నీసభవారు నిశ్చయించుట నచ్చలేదనిరి. మెనక్కి దాదాభాయిగారు నల్లేశంగారి యభిప్రాయముల ననుసరించిరి.

ప్రభుత్వము తరపున క్రొరారుగా రుపసంఘనిర్ణయమున రంగీకరించిరి. నల్లేశంగారు జెప్పినవిషయములు సమంజసమనిరి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వోత్తేశ్యములు గమనించుట ముఖ్యమనిరి. ఈ సంఘము, రాష్ట్ర ప్రభుత్వములయొక్క న్యాయస్థానముల యొక్క యభిప్రాయములను విచారించును.

సర్వాధికారి, వైలుగార్లు క్రొరారుగారిని బలపఱచిరి. క్యామలదేవగారు నల్లేశంగారి యుద్దేశ్యములను ప్రబల వివరములచే ననుసరించి, భీమా దారులక వ్యముల సుద్ధాటించిరి.

తానే సివిల్ కోర్టుల కన్న నుండెననియు, యోగ్యతాపత్రమునకై (సక్సెషన్ డెక్లరేషన్) న్యాయాలయమునకు వచ్చిన వాడు బడుకట్టములు - స్థిరమనియు చులిపిరి. మెనక్కిగారు, క్రొరారుగారి మాటలపై భీమానుంచిన సవరణ నుపసంహరించుకొన గోరెను. కాని సవరణ పత్రవారి సమ్మతి కుంచగా మొదట గలచి నట్లే యెంచబడిన గానినీ రెండవమారు సమ్మతులం దీసికొన గా నోడిపోయినటులం దేలెనునని.

విమృత తీర్మాన ము మొదలపడుట. క్రొరారుగా రుపపాదించగా, భారతకారాగారముల చట్టములోని మార్పులు జెయిల్ సరి, ఘనమువారిమాచన ప్రకార మంగీకరింపబడినది. రేపు సభగూడి, యాదాయవ్యయపట్టికపై జర్నల్ గావించును.

చెన్నపురి శాసనసభ

ప్రశ్నోత్తరములు
నేటిదినము జరిగిన శాసనసభయందు ఈ క్రింది ప్రశ్నోత్తరములు జరిగెను.
ఏదన్ని ప్రదేశములందు ఆడిషన్లు
సెషన్సు జడ్జి నియామకము

విశాఖపట్నంబిల్లా కోర్టుకు జిల్లాజడ్జిని నియమింపక ఏజన్సీ ఆడిషన్లు సెషన్సు జడ్జికి విశాఖపట్నం సెషన్సు జిల్లాజడ్జిని ఛార్జి ఇచ్చుటకు కారణమేమని నరసింహరాజుగారు ప్రశ్నింపగా ఆపదవి ఖాళీగ కొంతకాలమే యుండునని ప్రభుత్వము వారు తెలిపి ఈ ఏర్పాటు గావించినదియు, తాత్కాలికము ననుసరించికూడ ఈ ఏర్పాటు చేయబడినది గాని లామెంబరుగారు చెప్పిరి.

వహ్నికులక్షత్రయులు - వేలూరుతాలూకాబోర్డు
వహ్నికుల క్షత్రయులకు వేలూరుతాలూకా బోర్డునందు సరియగు ప్రాతినిధ్యము లేనివిషయమై ఆదినారాయణశెట్టిగారు ప్రశ్నింపగా తాలూకాబోర్డుసభ్యులను జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులు నియమించెద రనియు ఈవిషయమై ప్రభుత్వమువారి కేమియు తెలియదనియు ప్రభుత్వసభ్యుడు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. ఈ సందర్భమున లోకలుబోర్డు ఉద్యోగిగవుల ధర్మములను వివరించుచు ప్రభుత్వమువారు లోక సర్కిలరును పంపుట ఉచితముగాదా యని వెంకటరమణయ్యంగారు మరల ప్రశ్నింపగా ఈవిషయమై ప్రభుత్వమువారు రాలోచించెదరని ప్రత్యుత్తర మిచ్చుట జెను.

రంపేటూరి - గూడెంతాలూకా ప్రజలయిబ్బందులు
రా॥ బి॥ శ్రీ. వి. నరసింహరాజుగారు గూడెంతాలూకా ప్రజల యిబ్బందులను గూర్చి ఏమి విచారణజరిపిరి? ముతాదారులు ముసమ్ములు రయితులు ఏమి తెల్పిన ప్రశ్నింపగా పోడుపంటను గూర్చి విచారణసర్వీశులను ప్రజల యిబ్బందులేమియు నున్నట్లు చెప్పలేదనినీ ప్రభుత్వమువారు బదులు చెప్పిరి.

జంతువైద్యశాలలు

బి. రామచంద్రారెడ్డిగారు, యా సంవత్సరం కృష్ణా జిల్లాలో ప్రతి తాలూకాలోను జంతు వైద్యశాల నొకటి ఏర్పరచుట నిజమాయనియు అట్టి ఏర్పాట్లకు ఖర్చుం త అయినదనియు, అట్టి ఏర్పాట్ల నెల్లూరునందేలేయలేదనియు ప్రశ్నింపగా అట్టి ఏర్పాట్లు ఏమీ కృష్ణా జిల్లాలోగూడ చేయలేదు గావున మిగతా ప్రశ్నలకు జవాబు లనవసరమని ప్రభుత్వము వారు బదులు చెప్పిరి.

కృష్ణా పశ్చిమభాగమున రెండవకారుపంట
జిల్లాలక్రి ఆంజనేయులుగారు కృష్ణా పశ్చిమ భాగమున రెండవకారు పంట విషయమున ప్రభుత్వమునకేమైన ప్రాతినిధ్యము వచ్చినదాదనియు, అగుచో అందుమీద ప్రభుత్వమునా కేమిచర్య తీసికొన్నారనియు, ఇట్లు చేసినచో యాస్కీముప్రకారము 10,000 ఎకరములు మిలిటరీలో పనిచేసినవారి కు పయోగపడగలవనియు ఆసంక్తి ప్రభుత్వమెరుగదా యనియు ప్రశ్నింపగా అట్టిప్రాతినిధ్యమేమియు రాదనియు 40000 ఎకరములు భూమితయూరుగా నున్నదనియు కృష్ణా ఆనకట్టమీద తిరుపులు పెద్దవినిగించినసంగతి తెలియగానే ఆ విషయ ములోచింపబడుననియు ప్రభుత్వమువారు జవాబు చెప్పిరి.

క్రాఫ్ సెలెక్షన్ బోర్డు

డి॥ బి॥ పి. యతిరాజులునాయుడుగారు క్రాఫ్ సెలెక్షన్ బోర్డు చేయుపరిశీలన రీక్షాధికారులచే నుచు ను ఉద్యోగములకు అర్హులగునొకనుపద్ధతి ఎట్టిది? ఉద్యోగముల కన్నొకనుటలో యొకపద్ధతి ఎట్లెక్కరకు వచ్చుచున్నదని ప్ర

శ్నింపగా యావిషయములు క్రాఫ్ సెలెక్షన్ బోర్డువారికే విడిచి పెట్టబడినది. 76 నెం. జి. ఓ. మునుకోవలెననియు ప్రభుత్వమువారు బదులు చెప్పిరి.

గోదావరిజిల్లామంగలులసభ
బి. ఓ. లేశకర్ గారు 1924 అక్టోబరులో కాకినాడలో జరిగిన ప్రథమ గోదావరిజిల్లా మంగలులసభాసవేదిక ప్రభుత్వమున కిందినదాయని ప్రశ్నింప గాలేదని ప్రభుత్వమువారు తరమిచ్చిరి.

బల్లారిలో కీసెటిల్వంటు రేట్లు
పి. శివరావుగారు 1924 డిసెంబరులో కాకనసభలో ఆమోదింపబడిన బల్లారి పశ్చిమతాలూకా కీసెటిల్వంటు రేట్లను గూర్చి ప్రభుత్వమువారు రాలోచించి ఏమి అర్హుల నిచ్చినది తెలుపవలసినదని కోరగా అవిషయ మిప్పుడు ప్రభుత్వమువారి యలోచనయందున్నదని బదులు చెప్పిరి.

జిల్లా స్థానిక సంఘచట్ట సవరణ
మహమ్మద్ ఖాన్ మియాత్ సాహెబ్ గారు మద్రాసు సెటికార్పొరేషన్ చట్టము ననుసరించి డిప్రీక్టు యనిసిపల్ చట్టము నవరించు యూహ లేమైన పుట్టినవా యని ప్రశ్నింపలేదని ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

కోకపరేటిన్ సొసైటీలకు పన్ను లేకుండుట
సి. వి. వెంకటరమణయ్యంగారు కోఆపరేటివ్ సొసైటీలకు ప్రాఫెషన్ పన్ను లేకుండ ప్రత్యేకించుటను గూర్చి ఏర్పాటు నిశ్చయింపబడినదాని అడుగగా ప్రభుత్వమువారు రావిషయమై రాలోచించుచున్నామని జవాబు చెప్పిరి.

వైద్యశాల
క్రొత్తపల్లెటూరు వైద్యసహాయవిధానము ప్రకారము జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులు అర్హులని తామెంచినవారిని వైద్యశాలలందు నియమించుట కధికారము గల్గియున్నారాని బి. రామచంద్రారెడ్డిగారు ప్రశ్నింపగా, లేదని ప్రభుత్వమువారు బదులు చెప్పిరి.

శ్రీగుంటూరు అన్నదానసమాజము
కడచిన డిసెంబరు జనవరి ఫిబ్రవరి ఆఖరువరకు మామూలు ఆదివారం సంతర్వణలు 9, కి 878 మంది వీదలకు యా సమాజమువారితరపున భోజన మొనగబడినది.
న్యాయతి హనుమంతరావు, కార్యదర్శి.

మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభ

శాసనసభను గవర్నరుగారు రద్దుచేసెదరా?

కొన్ని స్వారస్యమైన ప్రశ్నలు
నాగపురము, మార్చి 4:— నిర్దేశకాలము ముగియుటకు బూర్జుం మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభను గవర్నరుగారు రద్దుచేయదలచుచున్నారా యని జి. యస్. గిష్టాగారు చేసిన ప్రశ్నకు నెల్లనుగారి సమాధాన మిచ్చిరి. భారతదేశపరిపాలన శాసనముయొక్క 72 క్లెజు బి (1) (ఎ) ప్రకారముగ శాసనసభను రద్దుచేయు కధికారము గవర్నరుగారికిమాత్రమే గలదని నెల్లనుగారు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి.

ప్రభుత్వప్రచారము
ప్రశ్నోద్యోగులు స్వరాజ్యవాదులకు ప్రతికూలముగ ప్రచారముచేయుటకు ఉత్తరువు లిచ్చబడినా యని ప్రశ్నిం, ప్రజాయ త్తఫలందు అభివృద్ధికరములగు స్క్రీములకు సప్లయలు శాసనసభ్యులతో చేయకుండుటవలనను, మంత్రులకు నామమాత్రావశిష్ట గు వేతనములను మాత్రమే వోటుచేయుటచేతను సంభవించిన ప్రతిఫలమును బ్రజలకు దెల్పవలసినదని జిల్లా ఉద్యోగిలకు ఉత్తరువులు ఇచ్చుటజే నని నెల్లనుగారు ఒప్పుకొనిరి.

ఆకాశ రామన్న వ్రాతలు
స్వరావాదులపై అనామకులచే నాగపురముం దుండి వెలువడిన కరపఘాలు ప్రభుత్వముచేగాని స్థితక ప్రభుత్వపు టుత్తరువు నల గాని ప్రచురింపబడినా యని గిష్టాగారు ప్రశ్ని, ప్రశ్న అస్పష్టముగనున్నదనియు, సమాధాన మియుంట ఆవకాశములేదనియు నెల్లనుగారు జవాబిచ్చిరి. కాని మరణశాఖ కొన్నికరపత్రములకు ప్రచురించెననియు, అంశ పోస్ట్ క్రింగను ముద్రించుటకును 2288 రూ॥ లు వ్యయవ్యవసాయము నెల్లనుగారు చెప్పిరి. (అ.నెం.)

భారత శాసనసభ

హిందూదేశ సైన్యమును భారతాయత్త మొనర్చువిషయము

హిందూదేశమున జాతీయత లేకపోవుటయే ఆటంక మని సైన్యాధిపతి చెప్పట

అభిశంసనతీర్తానమును వెల్లెద నని జిన్నా గారు పలుకుట

శాసనాధికారమును దేశమును తయారు చేసెద నని పటేల్ గారు చెప్పట

హిందూ దేశ సైన్యమును భారతాయత్త మొనర్చుట

సైన్యాధిపతి రాలిన్ సనుప్రభువు అభిప్రాయములు

ఢిల్లీ, మార్చి 4:—నేడు భారత శాసనసభలో బడ్జెటు చర్చసంబంధమున తాను కడసారి మాట్లాడున దినియేసని రాలిన్ సనుప్రభువు హిందూదేశములో సైన్యవిషయమును తీసుకొని విచారముగా విచారించి దానిని భారతాయత్త మొనర్చుటకు గురించి తనయుభిప్రాయమును నిర్వహింపటముగా తెలియపరచిరి. కడపిన రి సంతకరములలో మిలిటరీ బడ్జెటులో 80 కోట్ల పైగా తగ్గించబడినది. అనగా అసలు మొత్తములో మూడవ వంతుకుపైగా తగ్గింపబడినది. నేను ఉద్యోగములో నున్నంత కాలములో సైన్యములోని ప్రతిభుటనకాఖిలలో యింక తగ్గించుటకు పిలువబడును. అయినను యింక విషయములలో తగ్గింపకలే పురు. వశీరస్థానములో పనిచేయుచున్నవారితో సహా సైనికోద్యోగుల శేతనములు రిజిట్రేషన్ చేయుచున్నయే వచ్చే శనివారము ఒక ప్రకటన గావింపబడును. యథాసభవమునబట్టి, కర్వులు విశేషముగా తగ్గింపవలసినవిషయములకుడ నుండుటచేత, సైన్యపునర్నిర్మాణము మిగతా ప్లమైనపనియై యున్నది. శిక్షణ ము యొక్క ఫలిత మే మన గా సైన్యము యొక్క సమర్థత సంతృప్తికరముగ నున్నది. యుద్ధములో శేర్చుకొన్న సేనలు మనకు బాగుగా సాయము చేసినవి. హిందూ దేశములో సైన్యము నిప్పటికంటె యెప్పుడును బాగుగా మెప్పుబడయలేదు సైనికోద్యోగుల లిప్పటికంటె యెప్పుడును మంచివారులేరు (చప్పట్లు) సైన్యాధిపతి సంగతమాత్ర ముంబిరి తక్కినవారందరను గట్టివారని చెప్పవలెను. (నవ్వు) నేను పనిని వదలుకొనునప్పుడు హిందూదేశ సైన్యములో నున్న యింతవంది ప్రయోజనములను యద్యోగులతో సంబంధము పోవునగదాయని విచారించవలసినవస్తువు. (చప్పట్లు) వశీరస్థానములో నవలంబించుచున్న ప్రస్తుత విధానము జయప్రదముగనే యున్నది. విప్లవకరమైన అసరిపాద్ధున లా, ఆర్డరులు కొంతవరకు నెలకొల్పబడినవి. సోవియటు ప్రభుత్వమువారు టక్కురుతనముతో ప్రచారము సల్పుచున్నను అసభను సానముతో కూడ సంబంధములు మామూలుగనే యున్నవి. రమ్య వైవాదేశములు దగ్గరగా చేరుచుండుట మాడక పోవుట చెలితనము. మగ్గ ఆసియాలో రమ్యను విధానము నూతన మార్గముల బట్టుచున్నది.

సైనిక పరిపాలనము

సైనిక పరిపాలన విషయమున నాలుగు పటాలములను సృష్టించి అధికారమును విభజించిన పద్ధతి జయప్రదముగానే యున్నదని రాలిన్ సను ప్రభువు చెప్పెను. ఆధునిక యుద్ధ పద్ధతులంతకంటెకు సాంకేతికముగాను శాస్త్రీయముగాను మారుచున్నందున సైన్యములో యెదుటిభాగమునకు నిర్వహింపగ కార్యక్రమ మొకటి యేర్పరుపబడెనని ఆయన తెలియజేసెను. కలనలు క్రాపర్లు ఒక ప్రశ్ననడుగ, యుద్ధపరీక్ష వచ్చువరకు భిమా చేయుట చాలానో లేదో తెలియుట లేదని సైన్యాధికారి చెప్పెను. కాని యిప్పుడు తమ డబ్బుకు మాడు సంవత్సరముల క్రిందకంటె యెక్కువ విలువవచ్చుచున్నదని ఆయన చెప్పెను.

భారతాయత్త మొనర్చుటకు ఆటంకము

హిందూదేశములో జాతీయత లేకపోవుట

ఇండియన్ సిపాయిలు చేర్చుకొనువిషయమున పరిశ్చితుల సభివృద్ధి చేయుటకై చేయుచున్న యోర్పాటులను గురించి తెలి

యజేసి సైన్యాధిపతి భారతాయత్త మొనర్చువిషయమై తాను పూర్తిగా నాలోచించి తనయుభిప్రాయమును తెలియజేసెను. మొట్టమొదటి ఆటంక మేమనగా హిందూదేశములో జాతీయత లేకపోవుటయని ఆయన జెప్పెను (కొందరు ప్రశ్నించిరి) హిందూదేశమును రక్షించుటకు హిందూదేశము యింకముందెన్నిసంవత్సరములవరకు (బ్రిటిషు సోల్దరై ఆథారపడియుండవలెనో) తనకు తెలియుట లేదని చెప్పెను. (ఒకరు ఎన్ని సంవత్సరములు)

సైన్యాధిపతి:— మూరే యాలోచించు కొనవలెను. (నవ్వు) రి పటాలములను భారతాయత్త మొనర్చు పరిశోధనల చివరవరకు సాగింపవలెను. ఇప్పుడే వేళ్లతో గూడ ప్రేకలించిన ఆ భివృద్ధి కనబడుదు. పది మండ్ల ని చేర్చు కొనగానే సరిగాదు. నిజమైన తెలివి తేటలు గలవారుండవలెను. ఏమాత్రము తొందరపడినను రంగము చెడును. రాష్ట్రీయ సైనిక సంఘమువారు యెన్నో శిఫారసులను చేసి యున్నారు. మిలిటరీ వృత్తియందుండదలంచిన వారికి తగిన విద్యనొసంగుటకు డిపూరామాన్ కిచనరు కింగ్ జార్జ్ కళాశాలలు గలవు. శ్రేష్ఠతమ మగు ఇండియన్ ఆఫీసులుగాని పనికొరారు. ఈ సమస్య జాతిమత భేదములతో కలిసి రాజకీయములతో కూడుకొనియుండుటచేత యావిషయమున తొందరపడి యేపని జేసినను అపాయకరమునను. ఇంతకంటె యున్నతాద్యములతో యాసమున్నను చూచి యాసభవారు జాతిపాటిలను స్వల్ప విషయములను వదలుకొనినయెడల శిక్షలుగల యాప్రశ్నను తుదకెవ్వరు పరిష్కరింపగలరో భారతాయత్త మొనర్చునీమన కెవ్వరు బాధ్యత వహించుకో అట్టివారి నమృతమును బడయగలరు (చప్పట్లు) (అ. (పె.))

అతాల్లియుద్ధమును

మాలవ్యాగారి ప్రశ్నలు- జవాబులు

ఢిల్లీ, 4 మార్చి:— నేడు భారత శాసనసభలో పండిత మాలవ్యాగారు అతాల్లి యుద్ధమును గూర్చి అనేకమైన ముఖ్యప్రశ్నలుడిగిరి.

ఈదిగువ వి ప్రశ్నలు జవాబులు:—

పండిత మాలవ్యా:— గురువారా సంస్కరణోద్ధమములో పాల్గొనినటుంటి సిక్కు గ్రామముల నుండి రిక్రూటు చేయబడ్డని 1924 జూలైలో మిలిటరీ యధికారులు చేరువేరుపటాలములకు ఉత్తరువు లిచ్చినమాట నిజమేమా ప్రభుత్వము వారు తెలియజేసెదరా?

సైనిక కార్యదర్శి బడ్జెటుగారు:— 1924 జూలైలో చేయబడిన యుత్తరువుల ప్రకారము అతాల్లియుద్ధములో మరుగుగా పనిజేసిన గ్రామములనుండి సైన్యములోనికి సిక్కులను చేర్చుకొనుట ఆపివేయబడినది. తానుగాని తన వారెవ్వరుగాని అట్టి సిక్కు యుద్ధములతో సంబంధము కలిగియున్నయెడల అట్టి సిక్కు మతస్థు డేవ్యుడును సైన్యములో యిప్పుడు చేర్చుకొనబడుటలేదు. ఈసంఘములను అక్రమసంఘములని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటనచేసినట్లు గా సభ్యునకు తెలిసియే యుండవచ్చును.

పండిత మాలవ్యా:— ఎన్నడును కూడ యెట్టిరాజకీయోద్ధమములోను ప్రత్యేకపాపియినప్పటికిని గురువారా సంస్కరణములో పాల్గొనిన సైనికులను అనేకమంది సిక్కు మిలిటరీ పింఛను దారులను ఆఫీసులకును మనుష్యులకును పింఛనుల నివ్వరాదని ప్రభుత్వమువారు ఉత్తరువు చేసినమాట నిజమేమా ప్రభుత్వమువారు తెలియజేసెదరా?

సైనిక కార్యదర్శి:— అయ్యో అట్లుగాదు. అక్రమసంఘములని ప్రభుత్వమువారిచే ప్రకటించబడిన సంఘములలో పాల్గొనుటచేతనే అనేకమంది సిక్కు మిలిటరీ పింఛను దారులకు పింఛనులు నిలిపివేయబడినవి. కాని శేవలము మతోద్ధమములో పాల్గొనినంత మాత్రమున యెవ్వరిపింఛను నిలిపివేయబడలేదు. ఇకముందును అట్లు నిలిపివేయబడదు. (అ. (పె.))

బడ్జెటుపై చర్చ
రంగారెడ్డి గారు

ఢిల్లీ, మార్చి 4:— ఈయందయము భారత శాసనసభ సమావేశమైనప్పుడు బడ్జెటుపై చర్చకొరిగి ప్రారంభమయ్యెను. రంగారెడ్డిగారు గారిట్లు ప్రారంభించిరి. నేటికి ప్రభుత్వమువారు చెన్నపురికి న్యాయము జూపినందుకు మేము కృతజ్ఞులము. ఆర్థిక సభ్యుని కి నిరుత్సాహము పోయి యుత్సాహము వచ్చినది. నూతన సంవత్సరములలో విధింపబడిన 40 కోట్ల యెక్కువపన్నులను తొలగింపబడినగాని నిశ్చయముగా అదనపుసామ్య మిగిలినదని యనుకొనుటకు పిలువదు. ప్రతిభాఖిలను కర్వులెక్కువ జేయవలెనని గుణము కనబడుట విచారకరము. సైనిక అంచనాలలో తగ్గినందుకు సైన్యాధిపతి వందనీయుడు కాని మిలిటరీ ఖర్చులు 80 కోట్లకు దిగవరకు క్రమక్రమముగా తగ్గింపుచుండవలెను. (బ్రిటిషు సైనికులకు బదులుగా యిండియన్ సిపాయిలు పెట్టుకొన్నచో కర్వులెక్కును. ధరలు తగ్గుచుండుటచే సైనికోద్యోగులకు లాభములేల యెక్కువ చేయవలెనో తెలియుటలేదు. ప్రభుత్వమువారు పశ్చిమోత్తరసరిహద్దు విచారణసంఘము వారిని వేదికపై యుత్తరువులు చేయకపోవుట విచారకరము. కోహిటులో ప్రభుత్వమువారు స్వల్పసంఖ్యాకులకు రక్షణనిసంగలేదు. తప్పు యెవరిదైనను కోహిటు హిందువులకు సంపూర్ణ మైజరత్తుని నొసంగి యుండవలసినది. వారు రావోపిండికి పరుగెత్తుకొనిపోయి రాత్రులను నిద్రలేతండ గడపుచున్నారు. అశోకుడుగాని అక్బరుగాని హిందూదేశమునేలుచుండిన యెవరయ్యెడివో? అని చెప్పి రంగారెడ్డిగారు అప్పుడు రాజకీయములను గురించి మాట్లాడవలెనుకొనలేదు. కాని బడ్జెటులో నొక పెద్దభాగముపై సభవారు ఓటుచేయుచున్నయెడల ఆర్థిక సభ్యునిమన స్పృహండునని అడిగెను.

రిగి రంగారెడ్డిగారుగారిట్లు చెప్పిరి. బాధ్యతవహింపని కార్యనిర్వాహక సంఘము లున్నయెడల శాసనసభకు మిగుల కష్టము. ఆర్థికమిషనరునియెడల సర్ కాంపుల్లెకోడ్సు గారు అభ్యంతరమువహించుట నిరాశను పుట్టించుచున్నది. భారతీయుని కనుమలమగునట్లు విచారించబడును. అస్థానములో నియమింపబడుటకు సమర్థులైన భారతీయులు వచ్చినట్లయిన తమసంఘమువారు రంగీకరింతురని సర్ కాంపుల్లెకోడ్సు విశదపరచెను. గోదములు బియ్యము మొదలగు తినుబండారముల ధరలు పెరిగిపోవుచున్నవని మునిమ్ గారు ఉర్దూ భాషలో మాట్లాడి శాసనసభయొక్క జీవితపరిమితి మూడుసంవత్సరములకు బదులుగా సైదసంవత్సరము లుండవలెనని కోరెను. దేశముయొక్క ఆర్థికములను స్వాధీనపరచుకొనుమార్గము చూడని కిశ్ వాయిగారు సభ్యులనుకోరిరి. శాసనసభలో ఉత్తరసములన్నియు దేశభాషలో జరిగినగాని అట్టిపని సాధ్యముకాదని ఆచార్యగారు తలంచిరి. నిప్పుపెట్టెలమీద పన్నును ఉప్పుపన్నును తపాలాలెట్లను తగ్గింపలేదుగావున అబడ్జెటు ప్రజల బడ్జెటు కాదని వారు చెప్పిరి. రాష్ట్రీయక ప్పములందరాదనియు, అట్లుండుట దురభ్యాసమనియు, వాటిని తగ్గించినందున సంతోషింపవలసిన కారణము లేదనియు నాయన తలంచి ప్రతి యెక్కు పన్నును తొలగింపవలసినదని కోరెను. హిరసింగు గారు

సైనికవిషయమున యేసభ్యునికైన నిజమైన యుత్సాహముకలవా యని కెడ్జెటు మీరా సింగుగారు శంకించిరి. బ్రిటిషు యద్యోగులను తీసివేసి యిండియన్ సైన్యములను నియమించినట్లయిన తమహోదాను నిల్చుకొనుటకై వారును సమాన శీతములగుదురుగావున కర్వులెక్కువ వారు చెప్పిరి. మరకల హమలువచ్చినప్పుడు కాంతిని నిలుపుటకు బ్రిటిషు సైనికులవసరముగావునవారిని తొలగింపరాదనిరి. మిలిటరీ కర్వులకు తగ్గించుట మంచిదేగాని ఆ విషయమును సభవారు సైన్యాధిపతికి వదలి జేయవలెను- అని సింగుగారునిరి.

సర్ శివస్వామి అయ్యరుగారు

మిలిటరీ అంచనాలు

ప్రతి యెక్కు పన్నును తొలగించుటకేదో మార్గము కనుగొనవలెనని మొదటి మాటలతో చెప్పి సర్ శివస్వామి అ

నాగపురము, మార్చి 4:— స్వరాజ్యవాదులు మంత్రి
పదవుల నలంకరించుటకు కుతూహలులగు నున్నను, నిశ్చితార్థి
(ప్రాయమున కింకను పతిమరాలేదు. ఈవిషయమై చర్చలు
నేడు జరుగుచున్నవి. (ఆ. ప్రె.)

డిప్టీ విశ్వవిద్యాలయ పట పదానోత్సవము

రాజప్రతినిధి ఉపన్యాసము

డిప్టీ, మార్చి 2:— డిప్టీ విశ్వవిద్యాలయ పట్టప్రదానోత్సవము యాదినవ వేర్కొనబడిన ఉపన్యాసము రాజప్రతినిధిచే నీయబడెను. మరెయికసారి డిప్టీ విశ్వవిద్యాలయ పట్టప్రదానోత్సవమునందు బాల్యమునకు నా కమితానందముగనున్నది. విశ్వవిద్యాలయ ప్రారంభవశము నేను సానుభూతితోను శ్రద్ధగ దిలకించుచున్నాను. నేనే యీసంస్థయొక్క మొదటిచాన్సెలరును గాన యీ భారము నామీదనున్నది క్రమాభివృద్ధియిది మాపుచున్నది తెల్పుటకు నా కెంతయు సంతుష్టముగగలను. గతసంవత్సరమును విశ్వవిద్యాలయమునానా శాఖలందును గావించిన పురోభివృద్ధి స్పష్టముగ మీపైన్ చాన్సెలరుగారు చెప్పిరి. విశ్వవిద్యాలయవిషయములతో సంబంధించినవా రెల్లను వారితో నేకీభవించెదరు. విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణమునకు విశేషముగ తోడ్పడిన మియాను సర్ మహామూర్తును హాఫీగారు డిప్టీనుండి వెదవినను బ్రోచాన్సెలరు పదవియందుండి విశ్వవిద్యాలయాభివృద్ధికి తోడ్పడెదనని నేను దలంచుచున్నాను. వానిని నాప్రక్కను జూచుటకు నాకధికానందముగ నున్నది. మీవైనచాన్సెలరుగారు నాచే ప్రస్తుతింపబడవలసిన ఆవశ్యకము లేదు. డిప్టీ విశ్వవిద్యాలయపు స్క్రీముప్రారంభించబడినప్పటినుండియు వారు యీవిషయమై తీవ్రసౌమ్య శ్రద్ధ వారితో గలసి పనిచేసినవారలకు బాగుగ చెలియును. ఈమిత్రుడు సాగ్యభౌమునిచే గౌరవింపబడినందులకెల్లరును సంతసించవలయును.

వైసుచాన్సెలరును శ్లాఘించుట

వైసుచాన్సెలరుగారు చెప్పిన విషయములను బట్టి జూడ విశ్వవిద్యాలయ క్రమవికాసము నొందుచున్నదని యెంచవలయును పరీక్షలు యీసంవత్సరమును విశ్వవిద్యాలయమెవడి పెను. పరిక్షాఫలితములు సంతృప్తికరముగ. నున్నవి విశ్వవిద్యాలయము చాలమందిని ఆర్జించుచున్నది. బోధనాభ్యాసము బాగుగనున్నది. ఇందులకు ఉపన్యస్తుల సందించవలయును.

నూతన శాస్త్రాభ్యాసము ప్రవేశపెట్టుటకు బ్రయత్నములు చేయుచున్నది. వాణిజ్యశాస్త్రము త్వరితములో ప్రవేశపెట్టబడును. విశ్వవిద్యాలయము విజృంభించుటకు నూతనలు పొడకట్టుచున్నవి. సర్ హరిసింగు గవరుగారు చెప్పినట్లు వివిధ ఉద్యమములందును విశ్వవిద్యాలయమందు జరుపుకొను విద్యార్థులు శ్రద్ధదీసికొనుచున్నారని వినుటకు చాల సంతసించుచున్నాను.

లలితకళలు

లలితకళలు గానము మొదలగు విద్యలందు శిక్షణము చేర్చవలయునని పలువురు అభిప్రాయములను చెప్పుచున్నారు. ఇట్టి విద్యలను గకవులకు నొక కేంద్రసంస్థను స్థాపించు విషయమై చెప్పుటకు యిది సమయముకాదు. అయినను హర్షదాయకమున నిట్టి విద్యలందు విద్యార్థులు శ్రద్ధదీసికొనుటకు ప్రోత్సాహము గల్గించవలయును.

బిటిషు విశ్వవిద్యాలయమును విద్యార్థులు యిష్టమున చ్చిన విషయములందు గృప్తిసల్పుటకు బెక్కు అవకాశములు గలవు. ఈవిషయములు కేవలము పాఠ్యనియమావళియందు నుండి ననుండవచ్చును. లేదా స్వల్పము యిచ్చనచ్చిట్లు ఆభ్యసించవచ్చు విద్యార్థిసంపాదించిన విజ్ఞానమున కిదివచ్చునకీ యీయ వికాలతయు నిచ్చును. మీ విశ్వవిద్యాలయమునందు పాఠ్యనియమావళి విశేషముగ ప్రత్యేక పుష్కరభాగమునకే ప్రాముఖ్యతనిచ్చి వికాలరాహిత్యము గావించుటకంటెను మీపతనాభ్యాసము పరీక్షలకు మాత్రమే వినియోగించుటకు మాత్రమే తావియ్యకుండ వికాలభావములను దూరదృష్టియు ప్రబోధమును గల్గించు ఉద్దేశముతో మీపాఠ్యనియమావళి అవకాశము లీయవలయును. సాందర్యమును చిత్రవిద్యయు, భారతదేశముయొక్కయు ప్రపంచముయొక్కయు లలితకళలను గ్రహించి మెచ్చుటకు కక్షిపదులగుటకంటె మెరుగిదికరమున అవకాశములు లేవు.

విశ్వవిద్యాలయ శిక్షణానైపుణ్యము

విశ్వవిద్యాలయపు పటాలమునందు బెక్కుండ్రుజేరుటకు శిక్షణనునొందుటకును మీరుగావించిన ప్రయత్నములు ప్రశంసార్హములుగ నున్నవి. రాష్ట్రీయసహాయ సైన్యపు రిపార్టు యిటీవల ప్రచురింపబడినది. స్వపరిపాలనములో సహితముగ

జాతీయ సైన్యము తయారు గావలయుననియు జాతీయ సైన్యము తయారు చేయుటకు దేశభక్తి, దేశీయ రక్షణము, పౌరులభక్తియు లందుకిక్షణముముందుగ దేశీయుల కీయనలయననియు నివేదికయందు నూచింపబడెను. ఈవిధానము పాఠశాలలందు ప్రారంభమై విశ్వవిద్యాలయములందు శిక్షణ సైన్యపటాలములద్వారా నెరవేరుటకు బూర్తియగు అవకాశములుగలవు. జాతీయ సైన్యమునకు విశ్వవిద్యాలయ పటాలము పునాదిగా కమిటీ సభ్యులు యెంచుచున్నాను. కాన సక్రమపద్ధతిపై యీవిశ్వవిద్యాలయ పటాలాభివృద్ధి నొందుటకు విశేష ప్రయత్నములు గావించవలయునని కమిటీచెప్పుచున్నది. సర్ హరిసింగుగవరుగారు నిర్బంధ సైనికశిక్షణగావలయునని గోరుచున్నారు. ఆవిషయమున నివేదికయందు చెబుట దిన వివరములను బ్రోడికరించెదను. “ఇదివరలో మేమునూచించిననూత్రములప్రకారముగ, విశ్వవిద్యాలయములందలి విద్యార్థులను సైనికపటాలములందు జేర్చుటకు దొరతన మెంతమాత్రమును నిర్బంధవిధాన మనలంబించ జరదు. నిర్బంధముగ శిక్షణము విద్యార్థులు నొందవలసినదియు లేనిదియు ప్రతివిశ్వవిద్యాలయమును నిశ్చయించుటకు స్వాతంత్ర్య మీయవలయును. కమిటీఅభిప్రాయముల విషయమునను రిపార్టువిషయమునను నేనీతిర దేమియును చెబుజాలను. మీరు గావించుచున్న ప్రయత్నములను కమిటీవారి సహాయము యెంతవరకు దగ్గరసంబంధముగలిగియున్నదో గుర్తించుటకు నాకు కుతూహలముగ నున్నది.

విశ్వవిద్యాలయభవనములు

విశ్వవిద్యాలయ వృద్ధియందు రెండు యిబ్బందులు సంభవించుచున్నవని వైస్ చాన్సెలరు గారు సర్ హరిసింగు గవరుగారు చెప్పుచున్నారు. పైకిచూచుటకు మంచి భవనము లందు మీ విశ్వవిద్యాలయము నున్నను, శాశ్వతముగ భవనముగావలయునని గోరుట సహజము. భవనములు విశ్వవిద్యాలయములు గాజాలవనుమాట వాస్తవము. మనుష్యులును, వారి అంతఃకరణములను ఒక విశ్వవిద్యాలయముయొక్క వ్యాప్తికిగాని, విజృంభణమునకుగాని, పురోభివృద్ధికిగాని నాశనమునకుగాని కారణములు. ప్రాపంచకమునందలి మహాన్నతతనొందిన సంస్థలచరిత్రను మనము దిలకించినచో నాసంస్థలు వృద్ధి నొందజాలవని దోచునట్టి అల్పవ్యయంబుండి ప్రారంభమయ్యెను. గ్రీకుచరిత్రకారుడు చెప్పినట్లుగ మనుష్యులుగాని, గోడలుగరములుగాజాలవనిమనయంగీకరించినను, విద్యా విషయములందు భవనములు విద్యార్థులపై నొకవిధమున భావమును సృజించి వారి మనములపై రాజ్యముచేయుచుండును విద్యాభ్యాసమునకు కొంతవరకును భవనములు సహకారులుగనున్నవని చెప్పుట అతిశయోక్తికాదు. భవనములు విశ్వవిద్యాలయ విద్యావ్యాపనమునకు నాభివంజివి. వానిచుట్టును సాంప్రదాయములు అల్లుకొనును. సాంప్రదాయములు విశ్వవిద్యాలయము యొక్క జీవితము జయప్రదముగనుండుట కధికముగ తోడ్పడుచున్నవి. భవనములు విశ్వవిద్యాలయ ఆచర్యములను ప్రబోధించుచు ఆంధ్రుశిక్షకులై జీవయాత్రయందు చురల్కొనియున్న విద్యార్థుల కెల్లప్పుడును స్మరణకు వచ్చుచుండును. వారలవి సమ్మోహనాస్త్రములు. బాల్యము నాటి దృష్ట్యములకును స్మరణకారకములకు ప్రాంతములకును విశ్వవిద్యాలయము ఆకర్షించుచుండును. ఆభవనములందుండియు, కోర్టులందుండియు, తమకంటె ముందుగ విశ్వవిద్యాలయమునందు విద్యాభ్యసించి పేరుగాంచి జీవితయాత్రయందును, రాజకీయ వ్యవహారములందు ప్రఖ్యాతినిదీసిన వారలను స్మరణకుచెచ్చి తాము సంతటివారు గావలయుననియు, విద్యాలయమునకు దేరు ప్రతిష్టలు తమ వలన వాటిల్లవలయుననియు విద్యార్థులకు ప్రేరేపించుచుండును. కాబట్టి అవకాశమున్నచో యుక్తమున పద్మాగల శాశ్వతభవనమును ముకులభించుటకు నేను బ్రయత్నించెదను.

ఆర్థికపు చిక్కులు

వైసుచాన్సెలరుగారు చెప్పిన చిక్కులలో రెండవది ఆర్థికము. సంస్థలకును, జాతులకును వస్తువులకును యీచిక్కులవలన చాధలుగలవు. డిప్టీ విశ్వవిద్యాలయము భాగ్యవంత మైనదిగాదు. కాని రిక్రెంవిమెంటు కాలమందిది ఉద్యమించినదని యెరుంగవలయును. భారతదేశ మందంతట ధనాభావము వలన గలచిక్కులచే డిప్టీ విశ్వవిద్యాలయ ప్రారంభవశకు భయము వాటిల్లనని దిగులు గలిగెను. విస్తారముగ డిప్టీ విశ్వవిద్యాలయమునకు గ్రాంటులు ప్రభుత్వమువారు చేయకుండుటలో ఆశ్చర్యము లేదు. కాన మీస్థితిగతులందు ప్రారంభమున చిక్కులుగలవు. ఈతరుణమున చిక్కులు సంభవించుటచే దృఢమున సంకల్పసిద్ధి నొంద నచ్చునని మీరు చెలిసికొనుడు. దాడిద్రవ్యము నిజముగ వికాస

విజృంభణమునకు అంతరాయము కాజాలదు. ప్రభుత్వమేగాక యితరులను విశ్వవిద్యాలయమునకు సహాయము చేయవచ్చును. వాణిజ్య పీఠము స్థాపించుటకు అట్టివారు ప్రయత్నించుచున్నారని వినుటకు సంతసించుచున్నాను. చక్కని విశ్వవిద్యాలయముయొక్క వేరులు ప్రజాహృదయంతరభావములోనికి జారి అందుండి జీవనాధారమును నైకొనవలయును. కాని చిరతప్రాయమై, సాంప్రదాయము లింకను స్థాపించనట్టియు, శిష్యులను దూరుచేసి వారరింపు కట్టుములను గొనుటకు పిలువనట్టి విశ్వవిద్యాలయము కు ఆర్థిక పుచ్చిక్కులు ప్రజలముగ గలవు. అయినప్పటికిని, విశ్వవిద్యాలయ మెవరికొరకు నిర్మింపబడినదో వారిలాభములను గుర్తించి ప్రయత్నము చేయచో ఆర్థికముగ దుర్బల్యము చిక్కులు తొలగింపజాలనివి గాజాలవని నాఅభిప్రాయము.

కేంద్ర ప్రభుత్వము : విశ్వవిద్యాలయములు

డిప్టీ విశ్వవిద్యాలయము స్థాపించునప్పుడు మరియొకవిశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించుటవలన ఆత్మేపించినవారుగలరు. ఈశిష్యులయొక్క తలను నడుకుటకు గొడ్డలియెత్తబడెను. కాని విశ్వవిద్యాలయమును బోషించుట ఉచితముని మనము గానిం. నిన తీర్పుననుజుపమైనదని నాఅభిప్రాయము. సంస్కరణ ప్రణాళికయందు విద్యాశాఖ ప్రజాశాస్త్రమును రాష్ట్రీయమును గాబడెను. స్థానికవిధానము నవలంబించి విద్యావ్యాపనము గావించవలయును. కాని విద్యవలన వాటిల్లులాభములు గుర్తింపక భారతదేశమును బాత్రిగ యీవిషయమై చేతులుగడుగుకొనినయెడ అది దేశమునకు దురదృష్టవాయకముగ నుండును. భారత ప్రభుత్వముదాని విద్యుక్తధర్మములను నెరవేర్చవలసినయెడ దేశమందు విద్యాంగవిషయములందు జరుగు పురోభివృద్ధిని గుర్తించు సందర్భము గలగియుండవలయును. కొంతకాలమునకు భారతదేశమునకు దగిన విద్యాదర్శములను నిరూపణము చేయవలసియున్నది. అది భారతప్రభుత్వమునకొక ఆదర్శకముగను వి. ధనా భావముచే డిప్టీనిహెడలు విశ్వవిద్యాలయముగ గావించుటకష్టముగనున్నది. మేము చలించిన ప్రకారముగ విశ్వవిద్యాలయమునునిర్మించుట బహుకష్టతరము. అయినప్పటికిని అందుబాటులోనున్న యీడిట్టి విశ్వవిద్యాలయమునకు మాకు దోచిననూతనలు గావించిలోలులను సవరణనూతనలు గావించుట కవకాశముగలదు. మేమును అట్టిసమస్యలను పరిష్కారముచేయుటకు లేగిన అనుభవమును సంపాదించుటకు తరుణములు జిక్కుచున్నవి.

విశ్వవిద్యాలయా దర్శములు

ఒక దేశమునందు విద్యాదర్శకములను గురించి మాట్లాడుటకు నాకెచ్చుగలుగుచున్నది. కాని భాషప్రపంచమునందు సంవరించుటకు తరుణముదిగాదు నూనపునియెల్ల శక్తులను వికసించజేయుటయే విశ్వవిద్యాలయముయొక్క ఆదర్శకమని ధౌల్లరును నాతో యేకీభవించెదనని చలచెదను. గతమునందు జీవితమునందలి ఆర్థికసహస్య విశ్వవిద్యాలయములందు ప్రాముఖ్యము నొందలేదు. టెక్నికలు, కాన్స్ట్రక్టివ్సులు నేర్పుటకు క్రమముగ యేర్పాటుచేయబడుచున్న మాట నిజమే ఇందువలన వస్తునిర్మాణమునకు సహకారమును సౌకర్యములు అనతికాలములో జేర్చురును కాని భారత దేశమందలి గొప్ప పరిశ్రమకు చేయవలసినంత సహాయము మనము జేయుచున్నామా అని నాకు దోచుచున్నది. వ్యవసాయమే భారతదేశమందలి సహజ సౌకర్యములచే యీపరిశ్రమ నుద్ధరించుట కెంతయేని పిలుగుగలవు. మన విశ్వవిద్యాలయములు ధూస్యాములను మేలుకొనిపివ్యవసాయమునందు ఆభివృద్ధికరమున పరిశోధనలను సల్పుటకు మహాఅవకాశములు గలవు. ఈజీవ్యమై భావియందు ఆలోచించవలయును. భారతీయుల ఆర్థికవిషయమునందు డిప్టీ విశ్వవిద్యాలయము శ్రేయజూపుచున్నందులకు నాకు సంతోషదాయకముగ నున్నది

ఉపసంహారము

నేను విరమించుటకు బూర్యము వైసుచాన్సెలరుగారు గావించిన ప్రసంగమునందొక విషయమై చెల్లెదను. జ్ఞానదీని ప్రసరించుటకు విశ్వవిద్యాలయము లుండవలయును. అందుకొరకు ఉన్నతాశయము లుండవలయును. సర్ హరిసింగు గవరుగారు రట్టి మహోత్సాహమును ఆశయములుగల వారు విశ్వవిద్యాలయ పట్టాలకు స్వతస్సిద్ధిమగు విలువలేదు. విశ్వవిద్యాలయమునందు నొందిన శిక్షణమునుబట్టియు మాత్రమే బట్టాలకు విలువగలదు. విశ్వవిద్యాలయమునందు దయారైన పట్టభద్రులు చక్కగ జరికి లింపబడినవారై యుండవలయును. లేనియెడ విశ్వవిద్యాలయముద్రగల పట్టములువారలకు సమర్పించుట ఉచితముగాదు. నా

వృత్తాంతలేఖలు

నెల్లూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

పారిశుధ్యసంఘమువారి గోరక్షణ పర్యవేక్షణ

మాపురమునం జనుగు గోరక్షణ పారిశుధ్యసంఘమునకు మున వ్యవస్థానముగట్టించి ఆవారా కొంతభన మార్గములు నిర్మింపబడెనని వినుటకెంతయు సంతోషించువారము. ఏపుణ్య గళుడో యొకరు తప్ప కేపించిన సభ్యులెల్లరు ఈపరిత్యాగ విషయమై యొక్కమాట వారైయుండుట ప్రశంసనీయము. మహమ్మదీయులైన శ్రీయూహ్మదీసాహెబులవారు సానుభూతి గలవారై వారు సంఘాధ్యక్షుడై యుండిన కాలమందీ ఘనకార్యము ఘటింపజేయుట మరయు సంప్రదనీయము. పరివారు ప్రేరకామోదక కారకులుగా నెందరోయెన్నను, కాంగ్రెసు పక్షమువారి కర్తవ్యమున నీ కుభముచేయటంజేసి స్థానికాది రాజకీయ సభలందు పీఠికప్రయోజనము ప్రజలు గ్రహించగలుగుదు రనుకొనియెదము.

కాకినాడ

సంయుక్త గోదావరిమండల సభ-ఆహ్వానసంఘము

(స్వకీయవిలేఖరి)

మార్చి 2:—సంయుక్త గోదావరిమండల సభ ఆహ్వాన సంఘము 27-2-25 తేదీని యాపట్టా పురమండలమున గోదావరిజిల్లా సంఘాధ్యక్షుడైన శ్రీ యల్లాజోస్యుల కామేశ్వరరావు గారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమయ్యెను. జిల్లాసంఘ కార్యదర్శిలైన శ్రీ దుర్గిరాల వెంకటమూర్తిప్రకాశరావు, శ్రీ బ్రకంటి శ్రీనివాసరాజుప్రకాశరావు ఆహ్వానసంఘమునకు తాత్కాలిక కార్యదర్శులుగను, శ్రీ పులిపాక నరసింహరావుగారు కోకాళి కార్యగమ ఎన్నికొనబడిరి. ఆహ్వానసంఘమునకు సభ్యులుగానుండుటకు రూ 2 లు చందా నిర్ణయింపబడెను. ఈచందానిచ్చి సభ్యులుగా చేరవలసిన నది తీర్మానింపబడెను. ఈ సంయుక్త గోదావరిమండలసభ కాకినాడలో మేనెలలోగాని లేక గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘ యజమాన్యమున పరివెలలో జరుగజోవు 18 వ గోదావరిమండలసభతో ప్రతిఘటనముకాని మరి యొక కాలమునగాని జరుపబడును.

యోగిసోమా వెంకోజీరావుగారు

ఈయన నుమారు 20 రోజులనుండి యాప్రాంతముల నుండుచున్నారు. ఈయన ముగ, చెముడు, మరి యితరరోగములు మాన్వగల యోగాభ్యాసము గలవారనియు, ముగలకు చెవిటివారలకు గుంటూరునందు ఆశ్రమము

జ్యముగరి యేమగునో మనమెరింగిన విషయమే. మంచిసాజెములు దేశమందేగాక విదేశమందును చలించుచున్నవి. కత్తిచేయబడిన నాణ్యములు దేశమందే చలించుచున్నవి. ఇంతజరకును నాణ్యమును విద్యాపరిచారము విశ్వవిద్యాలయముందు మనముంచితిమి. విశ్వవిద్యాలయములు పెరిగినకొలదిని యివిద్యాపరిచారములు దిగునని దేశీయులందు భయము గలదు. విశ్వవిద్యాలయముయొక్క పరిమాణమట్లును దగ్గించినయెడ గలుగు విపరీతపరిస్థితులు నష్టములును మీరు గుర్తించితిరని నేను దలంచుచున్నాను. అట్టికష్టములు వాటిల్లకుండ జేయుటకు మీరు ప్రయత్నములు సర్వదరిని నేను నమ్ముచున్నాను. మిక్కిలి అధికముగ విద్యాప్రమాణావశ్యతను గురించి ఒక్కడచావారమును చెప్పెదను. లేకమీషనువారు పెద్ద ఉద్యోగములను భారతీయులపక్షము గావించవలయు నని నూచించిరి. భారతీయవిద్యాలయములందును సుకీర్తితుల కక్తిసామర్థ్యము లై యీ ప్రజాభిజయపజయము లాధారపడి యున్నవి. తమకర్తవ్యమును, దేశాభివృద్ధి, బాధ్యతలను, ఆశయములను గుర్తించి విశ్వవిద్యాలయములు కేవలచరణలేక ప్రయత్నములు జరుపునని దలచుచున్నాను. ఈ మహాప్రయత్నముందు ధీర్మ విశ్వవిద్యాలయము తన కర్తవ్యమును నెరవేర్చునని నేను దలంచుచున్నాను. భారతసామ్రాజ్య ముఖ్యకట్టగాయొక్క సాంప్రదాయములును, ధీర్మ విశ్వవిద్యాలయ విజ్ఞానమును మీవిశ్వవిద్యాలయములందు దుర్భిల్లనపట్టగలదు వారెచ్చిటజోయినను గోచరియెదరు. గాక యని నేను గోరుచున్నాను.

(అ. వెం.)

పెట్టినవారనియు చాలమందికి తెలిసినవిషయమే. పదరు గుంటూరు ఆశ్రమ బాపిగవిషయమై ఆయన సంచారము చేయుచున్నాడు. ఉచ్చస్య విశ్వాసపథతి మూలమున కొంతమందికి చికిత్సజేసి మెప్పువడయుచున్నాడు. కాకినాడలో గతనెలలో సారస్వత సంఘ యజమాన్యమున సభ జరిగినదైన శ్రీ క. నుండరం శ్రేష్ఠిగారి యధ్యక్షతక్రింద జరిగిన బహిరంగసభలో యోగిగారు తాము ఎట్లు ముగవారిని మాట్లాడు గలుగజేసినది ఉపన్యసించునపుడు శ్రీయంతలును సాంబమూర్తిగారు యాయన చూపించిన కక్తిని అభినందించుచు యోగిగారి ఉద్ద్యమమునకు తగుసహాయము జమిందార్లు ప్రోత్సహింపబట్టి రాజులవల్ల కావలెనియు, ఈసామాన్య ప్రజలకు న్యోజ్యము నీనో చందాల నిచ్చువారిని కొరిగవలెనని ప్రయోజనము అంతగాలేదనియు కావున జమిందార్ల సహాయము సాంధవలెనని యోగిగారిని కొరిగి. మిక్కిలి ఉత్తమమైన ప్రజాసేవచేయుటకు యాయోగి సోమా వెంకోజీరావుగారు తమజీవిత కార్యముగ జేసికొన్నారని గనుక ధనాధ్యులైనవారు ధనసహాయము చేయుదురు గాక!

కాకినాడ తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాకినాడ, మార్చి 3:— శ్రీ శ్రీ మధ్వాస్వామి 8 గంటలకు కాకినాడతాలూకా కాంగ్రెసుసంఘము సమావేశమయెను. శ్రీయంతలు సాంబమూర్తిగారి అధ్యక్షత వహించిరి. సంఘములోనుండు 50 మంది సభ్యులకును రాజీనామాలవల్ల వైతే నేమి నేటికి నూలుచందా నివ్వకపోలేదని 34 సభ్యులు లోపమైరి. ఇంతవరకు మొత్తము తాలూకాసంఘమునకు నూలుచందా నిచ్చినవారలు 44 గురు. వీరిలో 16 గురు మాత్రమే చదువు సంఘసభ్యులుగా నుండిరి. ఈ 16 గురులోను 10 మాత్రమే సభకు హాజరు. అదియే ఆహ్వానసంఘ్య అనుటచేత సభ ప్రారంభింపబడెను. ఈసంఘములో విధానము ప్రకారము ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులును అవసరముకొంది నిర్ణయించుకొనిన సహాయ (కోఆర్డేటర్) సభ్యులును గలరు. ఈసహాయ సభ్యులలో నూలుచందా నివ్వినవారిపేర్లు కొట్టివైచి వారిస్థానే క్రొత్తవారిని నూలు యెచ్చినవారిని నియమించిరి. కార్యనిర్వాహకవర్గములో 8 కాకీలను పూర్తిచేసిరి. శ్రీయంత గరిమెళ్ల స్వీపీకర్తద్రావుగారి బెంపారే కార్యదర్శిపదవి పూర్తియగుటచేత ఆయనసేవకు వందసార్వములతో ఆయనకు సెలవిచ్చును శ్రీయంత కొటమూర్తి రఘుపతిరావుగారిని కార్యదర్శిగా నెన్నుకొనిరి. నూతనతాలూకా కాంగ్రెసుసంఘము ఏప్రిల్ 1 వ తేదీకి ఏర్పాటు జేయుటకును యిలాపున సభ్యుల ఎన్నికలు పూర్తిచేయుటకును తీర్మానింపబడెను. తాలూకాబోర్డు ఎన్నికల విషయమైయున్న, అభ్యర్థుల నిర్ణయించుటలోను, తదితరవిషయము లన్నిటిలోను పని నడిపియుటకు యీసంఘకార్యనిర్వాహకవర్గమునకు సర్వాధికారమియ్యబడెను. తాలూకాబోర్డు ఎన్నికలకు ఏయేపార్టీలు నిర్ణయింపబడెనో స్పష్టపడకపోవుటచేత ప్రస్తుతము తాలూకా బోర్డునకు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులనిర్ణయించుట అపుచేయడమైనది. ఈసంఘ కార్యనిర్వాహకవర్గము యీనెల 8 వ తేదీ సాయంత్రము 4 గంటలకు సమావేశమగుటకు తీర్మానింపబడెను.

కాకినాడ తాలూకాబోర్డు ఎన్నికలకు కాంగ్రెసుపక్షమున అభ్యర్థులకు నుండదలచిన వారందఱును యీక్రింద నుదహరింపబడినరీతిగా దరఖాస్తు సంతకములు చేసి పంపవలెను:—

1. (క) కాంగ్రెసుసభ్యుడుగా నుండెదను.
- (X) వరుకు నూలుబట్టలను ఎల్లప్పుడు ధరించెదను.
2. తాలూకాబోర్డు వ్యవహారము లన్నిటిలోను కాంగ్రెసు పార్టీ మొదలలో అధికసంఖ్యానుల తీర్మానమునుబట్టి నడచుకొందును.
3. కాంగ్రెసు నిర్మాణ కార్యక్రమము ఆమలులోపెట్టు విషయములో తాలూకా కాంగ్రెసుకు మిటివారు ప్రత్యేకముగా చేయు తీర్మానముల నామోదించి ఆమలులో పెట్టెదను.
4. అన్ని యెన్నికలలోను మూలో మాకు ఏకాభిప్రాయము కలుగనియెడల తాలూకాకాంగ్రెసుకు మిటివారి తీర్మానమును శిరసావహించెదను. నన్ను ఎల్లప్పుడు నిలవజేయగలిగిన రాజీనామా యిచ్చునమనిగాని తాలూకాకాంగ్రెసు కమిటీ వారు కొరిగవచ్చు అట్లు చేసెదను.

సంతకము.

ధర్మవరము తాలూకా రైతుల

మహాసభ

(ఒకవిలేఖరి)

పై మహాసభ 2 - 8 - 25 వతేదీ మధ్యాహ్నము 2 గంటలకాలమున శ్రీయంత జి. వేదాంతాచార్యులుగారి యధ్యక్షతక్రింద జరిగినది. నుమారు 300 మంది రైతులు వివిధ గ్రామముల నుండి వచ్చియుండిరి. అందు యీక్రింది తీర్మానములు గావించబడినవి.

ధర్మవరము తాలూకాయందు దంతెలను సరిగా వానమరియకపోయినను ధర్మవరము, గొట్లూరు, హంటిమద్ది, ముష్టికొవల న్యాయదల, ఆపరాశ్రువు మొదలగు చెరువులు ఆకస్మిక నష్టములన నిండుట జూచి, తాలూకాయంతయు సుభిక్షముగానున్నదని సర్కారువారుతలచి షామబాధితమని ప్రకటింపబడిన 25 గ్రామములలోనివృద్ధ మిగతా గ్రామములలో గడచిన సంవత్సరమున నిలవబడిన ఖుష్కీరూకలను యీసంవత్సరము కిస్తురూకలతో సహా వసూలు చేయవలెనని యంత్రువుచేయుట అన్యాయము, అధర్మమును గాన సదరుకు త్రువును రద్దుపఱచి అన్ని గ్రామములలోను ఖుష్కీరూకలను మాఫీచేయవలెనని ప్రభుత్వమువారి నీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

2. ఈక్రింద కనుబడిచిన 25 గ్రామములను షామముచే నెక్కువగా పీడింపబడినవని ప్రభుత్వమువారు తలచి వెనుకటి సంవత్సరము నిలుపుదలచేయబడిన ఖుష్కీరూకలను గాత్రోవు సంవత్సరమువరకు ఆపుదలచేయను ఉత్తరువుయిచ్చి, ఈసంవత్సరపు కిస్తురూకలను వసూలుచేయవలెనని ఉత్తరువుచేయుట యంతమాత్రమును సమంజసముగా లేదనియు, షామకట్టిబాకీ తీర్చలేని నిష్పవృత్తియందుండు రీదరైతు యీసంవత్సరపు కిస్తురూకలనుమాత్రము యేకీకరించి చెల్లింపగలదను ఆలోచనచేయక గవర్నమెంటువారు యిట్టియొత్తరువును జేసినందుల కెంతయు నీసభవారు చింతిల్లును, కడచిన సంవత్సరమున నిలవబడిన ఖుష్కీరూకలలో బాటు యీసంవత్సరపు కిస్తురూకలను బూర్తిగా మాఫీచేయవలెనని ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థించుచున్నారు.

- (1) రావులచెరువు (2) చిగిచెరువు (3) ఆపరాశ్రువు (4) ఓబరాపురము (5) సంగాల (6) కుమ్మల (7) దర్శిమల (8) పోతుల నాగవల్లి (9) కనుముక్కుల (10) చెన్నే (క్రాత్తి) (11) నాగసముద్రము (12) పూలేటిపల్లి (13) మల్లాకాల్య (14) మేదాపురము (15) గంతిమరి (16) చిన్నచిగుళ్లకేపు (17) ముషూరు (18) ఫిన్నగరి (19) నిడిగల్లు (20) గరికేలపల్లి (21) బత్తలపల్లి (22) మాల్యవంఠం (23) తాడిమరి (24) పేరూరు (25) కాదులూరు.

3. ధర్మవరము చెరువు వరుసగా నాల్గసంవత్సరములు నిండక పోవుటచే ధర్మవర గ్రామరైతులు మిక్కిలి బాధజెందియుండుట వలనను, ఈసంవత్సరము చెరువు నిండినపుడు వ్యవసాయమునకు గావలసిన పనిముట్లు, పశువులు, విత్తనపుగింజలు లేకపోవుటనుచేతను వానిని నేకరించుటకు గావలసిన ద్రవ్యము చేతలేకపోవుటనుప్రభుత్వమువారు గమనించికావరూపము స్వల్పమైత్రమును బురుగుముగా యిచ్చియుండియు, యీసంవత్సరపు ఆరంభమునుండియే (ఫిబ్రవరి) వసూలుచేయుట కుపక్రమించుట జూడ రైతుయొక్క బాధను ప్రభుత్వమువారు సరిగా గ్రహించలేదని యీసభవారు రిభిప్రాయపడుచు, ఋణబాధతోను, నష్టపుఖర్చులతోను మిక్కిలి పీడింపబడుచుండు రైతులు పంట యింబచేరువరకు కిస్తురూకలను చెల్లించలేనిస్థితియందుండుటచే ఏప్రిల్ నెలాఖరునకు ధర్మవర గ్రామమున పన్నువసూలును నిలుపుదల చేయవలెనని ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థించుచున్నారు.

(అ) కడచిన సంవత్సరము పైతీర్మానములోని గ్రామమురైతులకు బావులను క్రవుకొనుటకును, విత్తనపుగింజలకును, పశువులగడ్డికిని, పశువులకానుటకును యిచ్చిన తీకారూకలను రాగోవు సంవత్సరమువరకు నిలుపుదల చేయవలెనని యీసభవారు గవర్నమెంటువారిని ప్రార్థించుచున్నారు.

4. ఈతాలూకాయందు సాధారణముగా వర్షము తక్కి యక న్యవసాయమునకు గావలసినంతపీడియధారము లేకపోవుటచే, ఉండిన కొంచెపునీరుతో నొక నెంబరులో నేడే నొకకొంత భాగమును పండించుకొనుట సర్వసాధారణము గనుక స్కూర్తి నెంబరుకు పన్నులను వసూలుచేయక యెంతమాత్రము పంట పెట్టబడినందునో యంతభాగమునకు మాత్రము పన్ను వసూలు

చేయుటలు ఉత్తమములను చేయవలసినదిగా ప్రభుత్వమువారిని యాసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

5. పైతీర్యాసములను అధికారులకు నివేదించుట కీర్తింది వారిని రాయబారముగా పంపుటలను తీర్మానింపడమైనది.

మ, రా, శ్రీ, 1. హట్టికొండరకావుగారు 2. చిందులూరు రామచంద్రయ్యగారు 3. గోర్కాటి శివాశెట్టిగారు. 4. రామాయణం వేంకటసుబ్బయ్యగారు 5. యజ్ఞంబు హనుమంత రావుగారు 6. బయన్న గారి పద్మనాభయ్యగారు 7. మల్లెల నరసింహగారు 8. బండ్లపెద్ద వెంకటస్వామిగారు 9. కోడేకండ్ల శేషప్పగారు 10. ప్యాయిడిండి దాసప్పగారు 11. చంచాని వెంకట శెట్టిగారు 12. తుమ్మల చన్నప్పగారు. 13. పాపిశెట్టిగారి పట్టాభిషేకము.

కొల్లూరు గుంటూరుజిల్లా (ప్రత్యేక విలేఖరి)

గ్రామమునకు తూర్పునగుల కాలునలో నీళ్లు తగ్గిపోయి ప్రస్తుతము మోతాబులలోతుగా నున్నది. గ్రామములు యింకను యానీటి నీ నుంచి నీళ్లు కై యుపయోగించుచున్నారు. యూనియన్ వారు తేవున ప్రభాగమున గొడ్డుపిగులు బట్టలుతుకులు మున్నగు పనులు జరుగకుండ జూడవలయునని హెచ్చరించుచున్నాను.

యూనియన్

ఈ గ్రామ యూనియన్ వారు బజారులను పరిశుభ్రముగా తుడిపించుచున్నట్లు లేదు. భాగవతుం వారి వీధిలో కంకర తోలి చాల కాలమైనను శోష్ణ యంతనరకు వేయకుండుట విచారకరము. బండరాకపోకలకు అభ్యంతరమేగాక నడచుటకు కూడ సవ్యముగా నున్నది.

గొప్ప వివాహము

ప్రైవేట్ కాలి మనసులలో మూఢ ముండుటచే ఈ మాస మందే వివాహములు జాస్తిగా అయినవి. శ్రీయంత నైవేధం వెంకటేశ్వర్లు గారియింటి నుండి వివాహము అతివైభవముగ జరిగెను. లగ్నం సంకర్షణమున వెళ్లి కుమారునకు గొప్ప కట్నమును కుమార్తెకు 4 రోకరములు జరిపించెను. ఇట్లు ముఖ్యముగ జెప్పవలసిన విషయము ఇదిగలదు. ఈ గ్రామములో సత్వైభవముగ జరిగిన శెండ్లిండ్లు చాలగలవు. వెంకటేశ్వర్లుగారు ఆంధ్రదేశములోగల పెరువడసిన పండితులు, సంస్కారులను ప్రత్యేకముగా నాహ్వానములంపి పిలిపించెను. దక్షిణాదిన మాయవరము కుంభకోణమునుండియు గొప్ప ఘనాపాటిగా వచ్చిరి. వారు ఆంధ్రులే. ఇట్లు కృష్ణాతీరవాసులే. చాలకాలము క్రిందట దక్షిణాదికి వెళ్లి యుచుండే నిలచిపోయిరి. కృష్ణా, గోదావరిజిల్లాల నుండియు కూడ సేకరించి పండితులు దయచేసిరి. బచ్చినవారికి ధోవతుల చావులు, గొప్పసంభావనల నిచ్చి వెంకటేశ్వర్లుగారు సత్కరించిరి. ప్రతిదినము సాధికరణతోడను తార్కికులు తర్కవాదములతోను పండితుల యుద్ధాగోష్ఠితోడను కాలము గడచెను.

మూడు రు. 400 ను చెచ్చించి సుబూరునుండి బోగము మేళము యేల దెప్పించిగా దలియరు. 400 లు యిటు చెచ్చించుకుండ పంగిరవిశ్వాంసులకూడ రప్పించి సంగీతకళనుగూడ వెంకటేశ్వర్లుగారి వాసింపించుచుండిన వివాహము సర్వాంగముం దరుముగా నుండియుండెడిది.

హెస్కూలు

జిల్లాబోర్డువారి ఉన్నత విద్యాలయమొకటి యిచట గలదు. పాఠశాల భవనములో కొంతభాగము కిక్కిరియడముచే పడగొట్టుబడినది. నూతనభవన నిర్మాణమునకై పని జరుగుచున్నది. మాహెడ్ల ముప్పయిగారు తదితర యాధారములు పాఠశాల నిర్మింప బహు కృషిచేయుచున్నారు.

జాతీయ పాఠశాల

అసహాయాద్యమనములలో నిచట నొక జాతీయపాఠశాల స్థాపింపబడినది. నేటివరకు యిది నిరంతరవృద్ధి నొందుచున్నది. దీనికి కారణము స్వాభివృద్ధిగైయు, నిగద్ధియనగు శ్రీయంత బ్రహ్మాండం నరసింహంగారి నిరంతరకృషియే దీని యధిపతికారణము. గ్రామముల సహాయముతో వారు పాఠశాల వ్యవహారముల నడపుచున్నారు. పాఠశాలముందు రాత్రిగానము వినిబ్రతుచున్నది. బాంబు జాతీయములయిన పాఠశాల నేర్పుకొనుచు స్వాతంత్ర్య వాతావరణమునందు మెలంకుచున్నారు.

భీమవరము

(స్వకీయ విలేఖరి)

కాంగ్రెసు ప్రచారము

మార్చి 2:—బంబుగుండి శ్రీమతి మనసాక కమలమ్మగారు, ప్రోటెరాజు లక్ష్మీబాయిమ్మగారు ఇక్కడవచ్చి కాంగ్రెసు సభ్యులను కేర్పించియు, ఖడ్గదనమ్మియు ప్రచారముగావించియుండిరి. నుమారు 60 మంది శ్రీసభ్యులను కేర్పియుండిరి. కీర్తికేళులైన సోమేశ్వరరావుగారు ఇక్కడ తాలూకాకాంగ్రెసు సభకు కార్యదర్శిగా నుండి ఎంతయో శ్రద్ధవహించివచ్చిరి. వారిసోదర మరయ్యుకరినవారిని ఇంతవరకు ఎన్నుకొనియుండలేదు. తిలకుస్వరాజ్యనిధికి రు. 4/- జన్మలముడక శీతాతామయ్యగారు తమకొమారుని నివాహసందర్శనమున కట్నము చేసివచ్చిరి.

ఖడ్గదన ప్రచారము

తాలూకా ఖడ్గదన నిలయములో గడచిన మాసములో రు. 700/- ఖడ్గదన అమ్మబడినది. కొల్లూరు బట్టలేకపోవుటచే ఇంతతక్కువ అమ్మకమైనది. ఖడ్గదన సంఘమువారు ఇంతకన్న ఎక్కువప్రయత్నముచేసి ఎక్కువఖడ్గదనము ఉత్పత్తిచేయుదురని నమ్ముచున్నారు.

తాలూకా బోర్డు

ఈతాలూకాబోర్డు ప్రాతమెంబర్లకు ఈతాలూకాబోర్డు పదవులంతమవును. ఈనెల 7 వ తేదీని ప్రాతమెంబర్ల ఎన్నికలకు నామినేషనులు ఘోషించబడును. భీమవరము, వీరవాసరము, లంకలకోడేరు, ఎండగండి సర్కిలులకు 28.2.25 వ తేదీనిని, సీసలి, ఉండి, ఏలూరుపాడు, గణపవరము, నిడమర్రు సర్కిలులకు 26-3-25 వ తేదీనిని ఎన్నికలుజరుగును. 30-3-25 వ తేదీని వోట్లు లెక్కపెట్టబడును.

జిల్లా సంఘమువారు లోకలబోర్డులలో కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు చేరునట్లు ప్రయత్నము చేయుటకుగాను ఒక ఉపసంఘము నేర్పరచియున్నారు. ఆ ఉపసంఘమువారు ఇప్పడ యినను తాలూకాలో ప్రచారముచేసి సర్కిలులో నొకసభగావించి రెండుపట్టర్లు తమవోటు నెలవ కీయవలసినదియో దానిని గురించి ప్రబోధముగావించిన తగినంతమంది కాంగ్రెసుపక్షమువారు ఎన్నుకొనబడుటకు విలువైనది.

జమీందారి

ఈ తాలూకా జమీందారి ఈ సంవత్సరము పెద్ద కలెక్టరు తరపున పర్సనల్ ఆఫీస్సెంటుగారిచే చేయబడినది. వీరు సోమ్యూరు, రైతుల మీదల వారిచి వారికి న్యాయమనితోలి నట్లు చేయుచుండిరి. ప్రజలందరను ఇట్టి జమీందారి యాద్యోగులన్న చూచునని సంకలించిరి వీరు రైతులను తమ యిబ్బందులను స్వయముగా చెప్పుకోవలసినవని హెచ్చరించుచుండెడివారు.

ఇతరవిషయములు:—శ్రీయంత ములుట్ల నుబ్బారాయణుగారు 1921వ సంవత్సరములో గాంధీగారి ఆభిప్రాయ ప్రకారము తమస్థితికివచ్చిని వదిలి తిరిగి తెల్లము కాంగ్రెసు అయిన వెనుకరేవచ్చి టిని స్వీకరించి భీమవరములోనే ప్రాప్తీను చేయుచున్నారు.

మాగంటి బాపిసేనుగారు ఈ గ్రామము దయచేసి మ్యాజి కోలాంతరు ప్రదర్శనముతో హిందూదేశము, ఆమెరికా జపానులకుగల తారతమ్యమును జూపిరి. వారు ముఖ్యముగా మనదేశములో ముడిపెట్టువులు ఇతర దేశములకు వెళ్లి తిరిగి మనదేశమునకే తయారైన వస్తువులుగావలసినదే మన దేశములో తయారైన వస్తువులన్న ఖరీదులు తక్కువగా ఉండుటను బోధపరచిరి. మన దేశములో ఇట్టి వాయి ప్రజలలో ఉత్సాహాకీర్తిని గిండుట కెందకో వశ్యమైయున్నారు. శ్రీయంత బాపిసేనుగారు చేయుచున్న పని ఎంతయు ప్రశంసనీయును. వీరుకన్నులోకాను భవమును శాస్త్ర జ్ఞానమును ప్రజలకు వెల్లడి చేయుటకు గాను ఒక పత్రికను స్థాపించవలెనని ఆశోకముండి స్నేహితులు ప్రోత్సాహపరచిన మీదట వీరంగీకరించిరి. అందులకు వలయు మూల ధనము సమకూర్చుటకు విశేషంతులన ప్రజలు తోడ్పడుచుగాక.

మోటారు కారులు

నీటినిలన ప్రజలకు ఎక్కువ హానికరముగానున్నది. కడచి న వా ర ము లో భీ మ వ ర ము లో న్యాయవాది పనిచేయుచున్న కడిండి బాపిరాజుగారు పెంబుపాడువద్ద తమస్వగ్రామమునుండి ఎచ్చుమండగా రెండుమోటారులు ఒకచానికంటే మరియొకటి ముందుచెళ్లవలెనను ప్రయ

త్నములో కోట్ల సన్నముగానుండుటచే వెనుకబండి ముందుబండికి తగిలి ముందుబండిలో కూర్చోనియున్న రాజాగారికాలు చెట్టునకును బండికిని మధ్యపడి గానుగలోపడిన చెరుకుముక్కవలె పిప్పిఅయినది. వారిని తక్షణమే తంబుకుఆసుపత్రికి తీసికొనివెళ్లిరి. అక్కడ కాలు (మోటారును క్రిందిభాగముకొట్టి చేయబడినది. చైర్మన్లు ప్రాణాపాయములేదని చెప్పుచున్నారు. మోటారును ప్రైవేట్ ఆజాగ్రత్తగా నడుపుటవలన ఇట్టి కష్టము లేనియో కలుగుచున్నది.

భీమవరం తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘసభ

భీమవరము తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘ సామాన్య సభ యీనెల 15 వ తేదీని మధ్యాహ్నము 4 గంటలకు తోర్రుగ్రామములో జరుగును.

ము. సుబ్రహ్మణ్యము, కార్యదర్శిగాను

మద్రాసు యూనివర్సిటీ సెనేట్ మెంబర్లకు,

విజ్ఞప్తి

ఈనెల 16 వ తేదీ మన మద్రాస్ యూనివర్సిటీ సెనేట్ మీటింగ్ లో శ్రీయంత పి. వి. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యగారు “మూడుసంవత్సరముల సర్వీస్ గల స్కూల్ టీచర్లు ఇంటర్మీడియేట్ మున్నగు మన యూనివర్సిటీ ఆర్ట్స్ పరీక్షలకు కాక జిల్లాలో జరుపు నవసరములేకయే పోవచ్చు” నను తీర్మానమును పాదించుచున్నారు. ఇది యెంతయును న్యాయము, అనవసరమునందున తీర్మానము. ఇట్టి తీర్మానమును ఇండియాలోని యితర యూనివర్సిటీలన్నియు చిరకాలమునకు ముందేచేసి యచటి స్కూలు టీచర్ల సేకాక స్కూల్ ఇన్స్ పెక్టేటింగ్ అఫీసర్లు కూడ తమ ఆర్ట్స్ పరీక్షలన్నిటికి రానిచ్చుచున్నారు. తత్ఫలముగా వారు సక్రమముగా విద్యాభివృద్ధిని, వేతనాభివృద్ధిని బొందుచున్నారు. అట్లే మన యూనివర్సిటీ సెనేట్ మెంబర్లను శ్రీయంత అయ్యగారి తీర్మానములోని “స్కూల్ టీచర్లు” అనుమాటను “స్కూల్ టీచర్లు, స్కూల్ ఇన్స్ పెక్టేటింగ్ అఫీసర్లు” అని మార్చి యామోదింప ప్రార్థించుచున్నాను.

(ఒక చీద యుపాధ్యాయుడు)

శుద్ధిసభ

1925 సం॥ మార్చి 1 వ తారీఖున యేలూరు శుద్ధి భవనమునందు సంస్కర్త రాయుడు గంగయ్యగారు ఆయిదుగురు శ్రీ ప్రవులను సంస్కరించి హిందుమతమునందు చేర్చిరి. వీరిలో యిద్దరు మొగవారు, ముగ్గురు స్త్రీలై యున్నారు.

(ఒక విలేఖరి.)

స్వరాజ్యవాదుల నిజాయము

తంచెగారు మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభాధ్యక్షుల

పదవి తెన్నుకొనబడుట

వాగభురము, మార్చి 4:—సంవత్సరమునకు పదివేలరూపాయల వేతనముపై స్వరాజ్యవాదియగు తంచెగారు మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభాధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి. తంచెగారికి 41 వోట్లును ఖానుబహదూరు ఆబ్దుల్ రహీం గారికి 20 వోట్లును, వేయబడినది. నాయుడుగారు ఆధ్వర్యధర్మమును ఉపసంహరించుకొనిరి.

(ఆంధ్ర)

ఆలిపూరు బాంబుకేసు

ముద్దాయాలు అపీలునందు శిక్షించబడుట

కలకత్తా, మార్చి 4:— మందుగుండు సామానులు ఆక్రమముగ ఆనగా లైసెన్సు లేనిది ముద్దాయాలను జనోదారా జవ్ పాం, అబానీ భట్టాచార్యులు గార్లవద్ద గలవని ఆలిపూరు సెషన్సుజడ్జిగారిచే విధింపబడిన శిక్షపై ప్రోటోక్టువందు అపీలు చేయబడి న్యాయమూర్తులు స్కూబోర్డు పి. వి. ఘోషగార్లు ముద్దాయాలను సేరకులని శిక్షించిరి. మొదటి ముద్దాయాకి పదిసంవత్సరములును రెండవముద్దాయాకి యేడుసంవత్సరములును దీర్ఘపాఠికవాసశిక్ష విధించిరి. (ఆంధ్ర)

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము అన్ని చోట్ల దొరకును, చక్కని డబ్బీతో నహా 1-కి వెల 10 అణాలు మాత్రమే.
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబు శెట్టివీధి మదరాసు.

నమ్మకముగ క్రొత్తమాదిరి నగలుదొరకు స్త్రానము
ది ఆంధ్రా జ్యాయలరి మానిఫాక్చరింగు కంపెనీ.

హెడ్డాఫీసు, బెజవాడ. బ్రాంచి 51, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

మావద్ద అనేకరకములు క్రొత్తమాదిరి గాజులు, మెడగొలుసులు, కానుమలులు అడ్డగ
వైకాలు మొదలగు బంగారు నగలున్ను, నవరత్నములు వేసిన అనేక దిల అడ్డగలు, జడవిళ్ళ
లు, నాగరములు, ఉంగరములు, చంపనరములు, పతకములు, మొదలగునవి వెండి రైలు
కూజాలు, టంబుర్లు, పేలాగిన్నెలు, కాపిసెట్లు మొదలగు పాత్రసామానులున్ను అనేకరకములు
కాళ్ళుగొలుసులు, మొదలగు అన్ని వస్తువులు యెప్పుడు సిద్ధముగా యుండును. కాను బంగార
మునకున్న చాడకేందీకిన్ని రత్నములు మొదలగువాటికి గారంటి యివ్వబడును.

నచ్చనివి వాపసు తీసుకొనబడును.

(ప్రాప్తి) కౌమునాను లక్ష్మయ్యచౌదరి,

1597

శనగపాటి కోటయ్య అండు బ్రదరు,

సిటీ మోటారుపాఠశాల మదరాసు

తెలిఫోను నెంబరు 148

ఇచ్చట మంచి అనుభవముగలవారిచే మోటారు బండిని
నడుపువిధానము, మెకానిజమ్, మొనలగునవి నేర్పబడును.

మరియు మోటారుబండ్లు మరమతులు, రంగులు వేయుట
వగైరా అన్ని పనులును చేయబడును.

యోగ్యతాపత్రములు మంచినిపుణులైన ఆటో ఇంజనీ
ర చే ఇయ్యబడును.

అన్ని విధములైన ధరలు సరసముగా యుండును. వివర
ములు తెలియగోరువా రీక్రిందివిలాసమునకు వ్రాయుటయును.

మేనేజరు,

సిటీ టాక్సీ కంపెనీ, 1736

2/3 ఆంపర్స్ వీధి, జి.టి. మదరాసు.

((బాడ్రేకు పడమటిది))

డైరీబుక్కు (1925) ఉచితము

ఆయుర్వేద వైద్యసంగ్రహము

అన్ని వ్యాధులకును సులభముగా చికిత్సచేసికొనవచ్చును.
ప్రతిగృహముందును, ప్రతివైద్యునియొద్దను యుండదగినది.

1 భాగం రు 1-4-0. 2 భాగం రు 1-12-0.

8851 ఆయుర్వేదచంద్రిక:- ఆరోగ్య, జైవధ, క్షుణ్ణుజ్ఞ.
చికిత్స మొల వ్రాయబడుచుండును. సం॥ చందా రూ 2-8-0.

పి. ఇ. ప. అండు కో, ఆయుర్వేదసమాజం,
మాదిరి యుచితము. వెరిజె- నెల్లూరుజిల్లా

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

శలగులభము! (పోస్టుఖర్చులపత్రేకము) సుఖభుక్తికము!

శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగడి శైత్యకాల
మాత్రలు దివ్యామృతము. అశిర్దము, అరచి, ఆవులింతలు,

అగ్నిమాద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల
యందు బలతయము, పిక్కలు, పాఝ్యములు, శిరస్సు,

వేళ్లు, అగులు, మొదలగువానియందు కలిగడి నొప్ప
లను బోగొట్టి శేషమును మంచి యారోగ్యమునకు

వెచ్చును.

ఈ మాత్రలు మేహవార నొప్పులను వెంటనే
మాన్యును. యిందు ఆ నేకవిషధులు చేరినవి. అనుభవము

గల జైవధముగలచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్ప
వచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:- (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,
పోస్టు నిడుమాల, ఎలకర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

సుఖభోగిత్వైలము

డబ్బీ 1-కి రు. 1-0-0

అన్ని విధముల పుండ్లకును, కొరకు పుండ్లకును ఈ
తైలము ఉపయోగించును. ఈతైలమును రాచిన పుండ్లు మానును

లోపలికి మృతలను తివలయును. అన్ని గాయములను మాన్యును
కాన సామాన్యమైన గాయములకును వాడవచ్చును.

అమృతాంజనం డిపో బొంబాయి మదరాసు

కామి నియానా నె

వెంట్రుక లేతందము.

రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుదు.

వెంట్రుకలువి ద్వ్యవపుడు ఊడకమున్నే త్వరపడకపోయిన ఊడ మొదలువెట్టి పూర్తిగ
పాడగును అల్లుకాకుండ

నేడే కామియానానెను వాడి సత్వరముగా శిరోజ

ముల గాపాడుకొనుదు. వెంట్రుకల కేదాద్యమున్నను మాన్పి ఈ

దివ్యావధము వానిని మొత్తముగా పట్టువలె నెదుగునట్లుచేయును.

కబచరీక్షవల్ల మీకే తెలియగలదు. మీ శిరోజముల నతిశుభ్రవరచును

బుడ్డివెల 1 రూపాడయి. కి బుడ్లఖరీదు రూ 2-10-0.

126 పీచార్జీలు ప్రత్యేకము.

ఆటోదిల్ బహారు

(రిజిస్టరుచేయబడినది)

మీకు ఏసువాసన ద్రవ్యము లేక

అత్తరు కావలసియున్న

ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుదు

అవున్న బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0 } మీ చేతిరుమాలునందు చుక్కలు వేసికొన్న పరిమళ

1 డ్రాం బుడ్డి 0-12-0 } మన్నిదిశలను వ్యాపించును.

2 డ్రాం బుడ్డి 0-8-0 } మన్నిదిశలను వ్యాపించును.

పై కామినియానానె, ఆటోదిల్ బహారు మందునరకులము ప్రతిచోటను విక్రయింప

బడును. లేకున్న సోలువతెల్లగు,

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

155 కామ్యూనీరు, బొంబాయి అని వ్రాసిన జడయగలరు.